UNIVERSITETET I OSLO
DET MEDISINSKE FAKULTET

Aker universitetssykehus HF
LAR ØST

SKR RAPPORT 1/2007

LAR I NORGE

Statusrapport 2006

Helge Waal, Thomas Clausen, Carl Aamodt, Pål H Lillevold

Seksjon for kliniske rusmiddelproblemer, Universitetet i Oslo, SKR
Nasjonalt kompetansesenter for legemiddelassistert rehabilitering, LAR ØST

Forord

Den årlige Statusrapporteringen fra LAR-tiltakene er nå blitt godt innarbeidet og gir mulighet til utviklingsarbeid og kvalitetssikring.

Med noe forbehold om datakvalitet og tolkningsmuligheter, er årets rapport også tenkt som instrument for styring og planlegging til sentrale myndigheter og ansvarlige helseforetak.

Så vidt kjent er dette det eneste området i Helse-Norge hvor en type behandling vurderes hvert år med statusrapporteringer, og dette skyldes både at behandlingsformen er en del omstridt og at den er nokså ny. Det er dessuten mulighet for uheldige sidevirkninger av behandlingen, for eksempel ved lekkasje av medikamentene ved videresalg, til at behandlingsformen få for lav kvalitet slik at totalnytten ikke er god nok og til at tanken om behandling fortrenges av andre målsettinger som skadereduksjon.

Bak innhentingen av materialet ligger det en betydelig innsats i mange sentre og av mange medarbeidere. Det er naturlig å takke for innsatsen til alle som samvittighetsfullt har bidratt med tid og krefter til dette arbeidet i en ofte travel hverdag.

Det er viktig å understreke at datakvaliteten kan variere fordi sentrene har hatt svært ulike ressursen og fordi enkelte av sentrene slik som LARiNord gjennomgikk en vanskelig driftsperiode under datainnsamlingen. Dette en en forklaring på at dette senteret har høyere andel hvor svarene beskrives som ukjente/usikre. Slike perioder har flere av sentrene hatt og vi vil bare uttrykke takk til LARiNord for at man likevel valgte å gjennomføre datainnsamlingen.

Vi beklager at rapporten er forsinket i forhold til de forventningene vi har skapt på forhånd. Dette skyldes igjen at vi har hatt datatekniske problemer, både hos oss og i de enkelte sentrene. Vi håper å kunne levere rapport tidligere neste år men erkjenner at et system som bygger på samarbeid med mange instanser er sårbart. Vi har likevel klart å få rapporten ferdig vesentlig tidligere enn den forrige og håper at de enkelte sentre og andre brukere vil ha nytte av den.

Det er vårt ønske at problemstillinger og forskningsspørsmål som måtte finnes ute i de enkelte LAR sentre skal reflekteres i diskusjonene som taes i denne gjennomgangen av Statusrapportene. Henvendelser og forespørsler fra LAR ansatte som kan bidra til å sette aktuelle problemstillinger i fokus vil være meget kjærkomne i fremtiden også som en eventuell videreføring av diskusjoner som er startet i denne rapporten.

Oslo juni 2007

(s)	(s)	(s)	(s)
Helge Waal	Thomas Clausen	Carl Aamodt	Pål H Lillevold

Innhold

Samlet kommentar 4
Svarprosent og andel ukjent 6
  Svarprosent 6
  Andel ukjente 7
Senterstørrelse og ressurser 7
Kjønn og alder 9
Aktuell situasjon 9
  Retensjon 9
  Sosial funksjon 10
  Boligforhold 12
  Smittestatus (blodsmitte) 13
Aktuell behandling 14
  Medikamentvalg og dosering 14
  Behandlende lege 16
  Forskrivning av andre medikamenter 16
Kontrolltiltak 17
  Utlevering av medikament 17
  Urinprøveordning 18
Kontakt med behandlingsapparatet siste 4 uker 19
Helsetilstand siste 4 uker 21
  Psykisk helse 22
  Fysisk helse 24
Rusmiddelbruk 24
  Opioider 24
  Cannabis 25
  Benzodiazepin 26
  Sentralstimulerende midler 27
  Samlet vurdering av rusmiddelbruken siste 4 uker 28
Sosial funksjon siste år 30
  Kriminalitet 30
  Overdoser og selvmordsforsøk 31
  Bruk av rusmidler siste år 32
Fornøydhetsmålinger 33
  Pasientens vurderinger 33
  Behandlers vurdering 34
  Endringsbehov 34
Appendix - tabellariske oversikter 36
  Norge og regioner 36
  Region Øst 41
  Region Sør 47
  Region Vest 52
  Akershus 58

Samlet kommentar

Statusundersøkelsen for 2006 viser i stor grad funn som er konsistente med undersøkelsen fra 2005. Svarprosenten er denne gangen beregnet litt annerledes, ved at det er vurdert riktigst å inkludere de som har sluttet i løpet av året i prosentgrunnlaget. Dette gjør at svarprosenten gjennomgående er noe lavere i år, men om forskjellen i beregningsmetode innberegnes er oppslutningen om Statusrapporteringen uendret fra i fjor og må vurderes som høy.

På noen av variablene er andelen "ukjent" nokså høy og dette gjelder særlig spørsmål som gjelder situasjon og funksjon siste 4 uker hvor utfyllerne har vært avhengige av informasjon fra leger eller spesialisttiltak. Svarene er sikrest når det gjelder sosiale funksjonsvariable, men er også ellers stort sett på et akseptabelt nivå med andel ukjent lavere enn 10 %.

Som tidligere viser undersøkelsen at en høy andel av pasienten blir i behandlingen og at en svært høy andel har sterkt redusert eller helt opphørt rusmiddelbruk, men også at det en nokså betydelig del som bruker cannabis og benzodiazepiner, delvis i form av forskrevet medisin – mot LAR-tiltakenes råd. Parametere som beskriver problematferd som; rusmiddelbruk, kriminalitet, selvdestruksjon (overdoser og selvmordsforsøk) peker klart i positiv retning. Andelen som beskrives som fornøyd er også høy.

Vi finner imidlertid at det er en systematisk forskjell mellom tiltakene slik at LAR Midt, og ofte LAR Buskerud og LAR Vestfold, i noe mindre grad LAR Vest-Agder peker seg ut med lavt rusmiddelbruk og høyere rehabiliteringsgrad og høy vekt på kontroll. Det kan også se ut som disse sentrene har mer fornøyde pasienter og behandlere slik at mye kontroll ikke nødvendigvis skaper misnøye i pasientmiljøene. Dette er også sentere som gjennomgående har noe høyere andel pasienter som blir utskrevet, men ikke så mye at dette kan forklare forskjellene fullt ut. Dette er også sentere som har relativt sett mer ressurser enn gjennomsnittet mens sentere med færre resurser gjennomgående har mindre grad av positive resultater. Denne forskjellen er imidlertid heller ikke stor nok og systematisk nok til at det er naturlig å forklare alle forskjellene på denne måten. En tredje forklaringsmulighet er at det er mer systematisk rehabiliteringspraksis i disse sentrene. Dette kan omfatte tydeligere inntaksarbeid med krav om avgiftning før oppstart, motivasjon for stoffrihet og krav til forpliktet samarbeid på omforente premisser fra fastleger og sosialsentre. Dette vil med stor sannsynlighet på den ene siden skape en høyere terskel hvor pasienter med sammensatte personlighetsvansker og svingende eller sviktende motivasjon kan snuble. På den annen side skaper det et godt grunnlag for systematisk arbeid og medarbeidere som har klare holdninger.

De sentre som gjennomgående ligger i den andre enden av bedrings- og rehabiliteringsvariablene er LAR Oslo, LAR Aust-Agder, LAR Telemark og en del av sentrene i helseregion Øst. Her er inntakstakten høy på tross av færre ressurser. Det er også områder hvor førstelinjetiltakene både har stort press og lav personalstabilitet. I alle fall for Oslo's og delvis også Akershus vedkommende er det dessuten områder

med tilflytting av personer med stor rusproblemer og sosiale vansker,. Enkeltrapporter antyder også at pasienter som vurderer LAR-tiltaket på hjemstedet som for strengt, migrer til områder hvor tiltaket og samfunnet vurderes som mer liberalt.

Bak forskjellen ligger det som det fremgår en rekke mulige forklaringer. Siden forskjellene med små variasjoner har vært stabile over tid, er det sterkt ønskelig at en får bedre kunnskap om årsakene til forskjellene og dette forutsetter blant annet forskningsprosjekt som inkluderer kvalitative metoder. Det vil også være viktig å på ny undersøke holdbarhet og pålitelighet i statusundersøkelsen som jo til syvende og sist dreier seg om kvalitetsrapportering på egen virksomhet.

I tillegg til disse nevnte forholdene er det andre stabile regionale ulikhetstrekk. LAR-sentrene i Vestlandsregionen har som tidligere en langt høyere bruk av buprenorfin (Subutex) enn resten av landet. Andelen buprenorfin er på vei opp i de andre områdene mens den ligger stabilt der hvor den har vært høy slik at en ser en utjevning, men det er fortsatt langt igjen før forskjellene faglig sett er rimelige.

Statusrapporteringen er et årlig fenomen, det kommer en ny runde i november i 2007. Det er problematisk for tolkningen av resultatene når bruken av svarkategorien ”ukjent” er høy. Likeledes gir det tolkningsutfordringer når svarprosenten er for lav. En forutsetning for statusrapporteringen er at utfyller skal ha god kjennskap til pasienten. Statusrapporten kan gjerne fylles ut med pasienten til stedet, og aller helst i forbindelse med et ansvarsgruppemøte. Om sentrene allerede nå planlegger høsten slik at man har et ansvarsgruppemøte hvor skjemaet fylles ut i løpet av senhøstes, vil ukjent-andelen kunne gå vesentlig ned.

Svarene på enkelte spørsmål viser overraskende stor regional variasjon, som for eksempel forekomst av psykiatriske lidelser. Det synes som om praksis ved rapporteringen og muligens tolkningen av spørsmålene er årsaken til de observerte forskjellene, snarere enn forskjellig forekomst. Det ville antagelig være behov for en felles gjennomgang av disse spørsmålene og kriteriene for kodingen, slik at det er mer like kriterier som legges til grunn for rapporteringen.

Noen av forskjellene er dessuten slik at det bør drøftes om en skal iverksette tiltak for å oppnå mer felles praksis. Et annet felt er at undersøkelsen viser ulike praksis hos samarbeidspartnere, for eksempel slik at legene i noen regioner ser ut til å forskrive benzodiazepin til LAR-pasienter betydelig mer enn i andre regioner. Her kan det være grunnlag for å kontakt for eksempel gjennom regionale legeforeninger eller andre fora.

Samlet finner vi at årets undersøkelse har fire klare funn. Den første er at den gjennomsnittlige kvaliteten på LAR i Norge er høy i internasjonal sammenheng. Den andre at det bør vurderes tiltak for å minske uendret store forskjeller i praksis på noen områder. Den tredje at stabile forskjeller i resultater bør undersøkes med adekvat evalueringsdesign. Den fjerde at undersøkelsen gjør det ønskelig å finne metoder for å oppnå bedret kontakt med noen av samarbeidspartnerne i enkelte regioner.

Svarprosent og andel ukjent

Svarprosent

I årets undersøkelse er deltakelsen regnet ut litt annerledes enn i fjorårets. Da ble svarandelen regnet i forhold til antall i behandling ved årets slutt. Men siden det også skal sendes inn svar for de som har sluttet i løpet av året, medfører dette en kunstig høy svarprosent. Denne gangen er derfor antallet som har avbrutt behandlingen eller er døde, lagt til antallet ved årsslutt. Siden skjemaene skal fylles ut fra 15.11 til 15.12, vil antallet som har kommet til etter utfylling bli svært lite og svarprosenten nær helt korrekt.

Samlet ble det fylt ut 3613 skjemaer mens det var 4166 i behandling ved årsskiftet. 410 pasienter hadde av en eller flere grunner avsluttet behandlingen i løpet av året. Antallet som var eller hadde vært i behandling var derfor 4576. Dette gir en svarprosent på 78 som er helt identisk med fjorårets om samme beregningsmåte benyttes. Dette viser en vedvarende høy deltakelse og oppslutning om statusrapporteringen fra de enkelte LAR-tiltak.

Figur 1 viser at tre sentre har over 90 % deltakelse, syv sentre har mer enn 80 % og enda ett senter ligger over det nasjonale snittet på 78 %. Det er bare tre sentre som ligger lavere. Det viktigste her er at Oslo har mindre enn 60 %. Svarprosenten i Oslo var i 2005 66,8. Akershus har fått 79,1 %, hvilket er en betydelig forbedring som blant annet skyldes at ett av sentrene falt ut av forrige undersøkelse. Svarene fra Oslo må tolkes med betydelig forsiktighet, ettersom vi ikke kjenner til om frafallsgruppen (som utgjør 40 %) skiller seg fra de som er blitt innrapportert..

Figur 1. Svarprosent i de ulike tiltakene rangert fra laveste til høyest. Nasjonalt gjennomsnitt market med skravert søyle.

	Svarprosent
Oslo	59,5 %
Hedmark	73,5 %
Telemark	76,6 %
Norge	78,3 %
Akershus	79,1 %
Vest-Agder	80,4 %
Østfold	82,7 %
Hordaland	84,0 %
Rogaland	89,0 %
Vestfold	89,0 %
Oppland	89,4 %
Nord	89,7 %
Midt	91,5 %
Buskerud	91,9 %
Aust-Agder	96,1 %

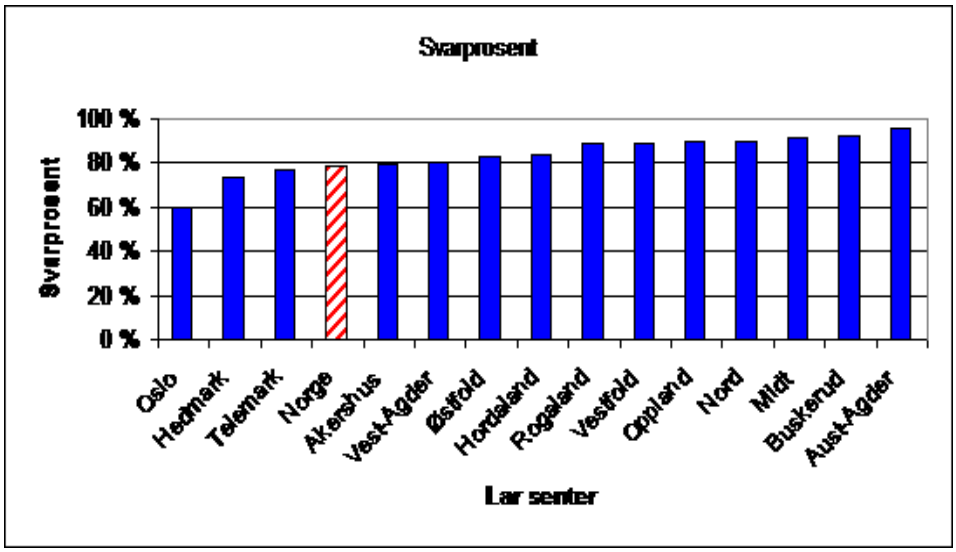

Andel ukjente

Som i forrige undersøkelse var svarkategorien ”ukjent/ubesvart” brukt lite i forhold til spørsmål om aktuell situasjon (A-spørsmål) - ca 2 % ukjente. Bruken av ukjent ved spørsmålet om HIV smitte er denne gangen blitt nesten halvert og var i år 6,5 %, mens andelen var uendret høy i forhold til HCV smitte – 17,2 %. Spørsmål om forskrivning av medikamenter som kan interferere med LAR-medikamentet viste også en viss usikkerhet (5,3 % ukjente).

Spørsmålet om situasjon og funksjon siste 4 uker (B-spørsmål) viste større usikkerhet men gjennomgående mindre enn forrige undersøkelse. Usikkerheten var størst i forhold til om det hadde vært kontakt med fastlege (13,0 % ukjente) og sosialkontor (8,5 %) mens det var under 5 % i forhold til kontakt med LAR-tiltak og bruk av ansvarsgruppe. Dette mønsteret viser antakelig først og fremst at skjemaene utfylles av LAR-ansatte. Spørsmålene om psykiske vansker viste også økt sikkerhet i år, slik at andelen ukjent var mindre enn 10 % på alle variable. Spørsmålene om bruk av rusmidler (opplysninger og/eller urinprøver) viste omtrent samme sikkerhet som siste år, litt over eller litt under 10 % ukjente.

Spørsmålene som gjelder hele siste år (C-spørsmålene) hadde også omtrent samme andel ukjente, mellom 5 og 10 % med unntak av spørsmål om pasientens fornøydhet hvor andel ukjent av 10,6 %, hvilket for øvrig er en reduksjon fra forrige gang hvor 12,5 % ble angitt ukjent.

Mønsteret i bruk av svaralternativet ukjent er omtrent det samme i de ulike sentrene slik at dette ser ut til å være en nasjonal tendens. Det er imidlertid betydelig forskjeller i gjennomsnittlig frekvens av andel ukjent. LAR Øst (Oslo) har vesentlig høyere bruk av alternativet ”ukjent” tett fulgt av Akershus hvor Asker og Bærum sammen med Nedre Romerike har brukt det mer enn de andre. LARiNord hadde i perioden betydelig frafall i personalgruppen, og dette kan forklare at andelen ”ukjent” er høy på nesten alle variabler i svarene derfra. Innenfor region Sør ser det ut til at Telemark og Aust-Agder har hatt større usikkerhet enn de andre. På den andre siden skiller LAR Midt seg tydelig ut ved at usikkerhetsalternativet er brukt svært lite. Dette gjelder alle variabler.

Konklusjonen er at det ikke bare er lavere svarprosent ved noen sentre, særlig LAR Øst, men også at en del sentre ser ut til å ha lavere kjennskap til pasientene enn andre. Igjen merker Oslo, til dels Akershus og LARiNord, i noen grad også LAR Telemark seg ut negativt mens særlig LAR Midt og delvis LAR Innlandet og LAR Buskerud skiller seg ut positivt. Dette peker mot at resultatene fra disse sistnevnte områdene er mest pålitelige.

Senterstørrelse og ressurser

Tabell 1 viser en oversikt over antall pasienter i behandling ved årsskiftet i 2005 og 2006 og antall stillinger for konsulenter på disse tidspunktene. Vi ser at sentrene har ansvaret for svært ulike antall pasienter med Oslo-senteret som det uten

sammenlikning største. Akershus er også stort men dette er delt opp i 4 mindre enheter. Rogaland og Hordaland har omtrent samme antall og her innenfor ett senter.

Tabell 1. Pasienter og konsulenter i LAR tiltak, regional tog nasjonalt (Tall for 2005 og 2006)

	Pasienter per 31/12		Konsulenter		Pasienter per konsulent	
	(2005)	2006	(2005)	2006	(2005)	2006
Oslo	(918)	1035	(14)	14	(66)	74
Østfold	(201)	222	(1,5)	2	(134)	111
Akershus	(347)	389	(0)	2	(-)	195
Oppland	(144)	154	(4)	5	(29)	31
Hedemark	(136)	130	(5)	5	(27)	26
Region Øst	**(1746)**	**1930**	**(24,5)**	**28**	**(71)**	**69**
Buskerud	(124)	166	(3,5)	3,5	(35)	47,5
Vestfold	(125)	147	(7,5)	7,5	(17)	19,5
Telemark	(244)	291	(4,5)	4,5	(54)	64,5
Aust-Agder	(105)	115	(3,5)	3,5	(30)	32,9
Vest-Agder	(226)	260	(8)	6,9	(28)	38
Region Sør	**(824)**	**979**	**(27)**	**26,4**	**(30,5)**	**37**
Rogaland	(336)	372	(7)	7	(48)	53
Hordaland/SF	(350)	446	(6)	6	(58)	74
Region Vest	**(686)**	**818**	**(13)**	**13**	**(53)**	**63**
Region Midt N	**(224)**	**260**	**(10)**	**10**	**(22)**	**26**
Region Nord	**(134)**	**179**	**(7,5)**	**7,5**	**(18)**	**24**
NORGE	**(3614)**	**4166**	**(82)**	**84,9**	**(44)**	**49**

Sentrene er tildelt svært ulikt antall konsulenter til aktiv pasientoppfølging. På landsbasis har hver konsulent teoretisk ansvar for neste 50 pasienter mens dette varierer fra 195 pasienter pr konsulent i Akershus til 24 og 26 pasienter i Region Midt-Norge og Nord-Norge. Om en ser bort fra innlandsområdet, er ressurssituasjonen klart svakest i Region Øst og deretter i Region Vest. Ressurssituasjonen har forverret seg fra 2005 til 2006.

Her må en selvsagt være klar over at fastlegen og sosialsentrene har en sentral rolle for mange pasienter. Planforutsetningene er dessuten slik at det skal være et økende antall stabile pasienter uten store oppfølgingsbehov. Oversikten viser at disse forholdene må være til stede om en skal kunne forvente aktiv oppfølging av den enkelte pasient. Dersom det ikke lykkes å etablere et samarbeid med betydelig oppfølging fra fastleger og sosialsentre, vil rehabiliteringsaktiviteten nødvendigvis bli liten.

Oppgavene over ansatte psykologer og leger mangler. Det er dessuten høyt antall vakanser. Samlet foreligger opplysninger om 7,2 legestillinger, derav 4 i LAR Øst og 6,5 psykologstillinger, derav 3 i LAR Øst.

Kjønn og alder

Tabell 2 Kjønn og gjennomsnittsalder i fra 2004 til 2006

	2004	2005	2006
Gjennomsnittsalder	39	39,8	39,9
Antall svar		3110	3613
Andel kvinner	32 %	30 %	30,5 %

Tabell 2 viser et nokså uendret bilde fra 2004 med en gjennomsnittsalder i underkant av 40 år og noe under 1/3 kvinner. Det er også i 2006-undersøkelsen liten forskjell mellom sentrene. Pasienten var eldst i Oslo (41,2 år) og yngst i Rogaland (38,2 år). Andelen kvinner var høyest i Oslo (36,7 %) og lavest i Rogaland (26,5 %).

Aktuell situasjon

Undersøkelsen viser hvor stor andel av pasienten som er i behandling i forhold til andel som er utskrevet. Det er dessuten valgt ut enkelte parameter for pasientens situasjon: andel uten fast beskjeftigelse, andel med henholdsvis uføretrygd og sosial trygd som viktigste inntekt og andel som bor i egen bolig, eid eller leid. Dessuten vises andel som er eller har vært smittet av HIV og HCV.

Retensjon

I følge statusundersøkelsen var 91,6 % av pasientene i behandling mens 8,4 % var utskrevet.

Figur 2. Retensjon vist ved andel av svarerne som var i behandling på rapporteringstidspunktet (Andel ukjent Norge = 0 %)

Hedmark	85,6 %
Aust-Agder	86,2 %
Rogaland	86,3 %
Midt	89,2 %
Oslo	90,1 %
Østfold	90,8 %
Norge	91,6 %
Buskerud	91,8 %
Vestfold	92,5 %
Akershus	92,8 %
Hordaland	93,5 %
Vest-Agder	95,5 %
Oppland	96,8 %
Telemark	97,4 %
Nord	97,6 %

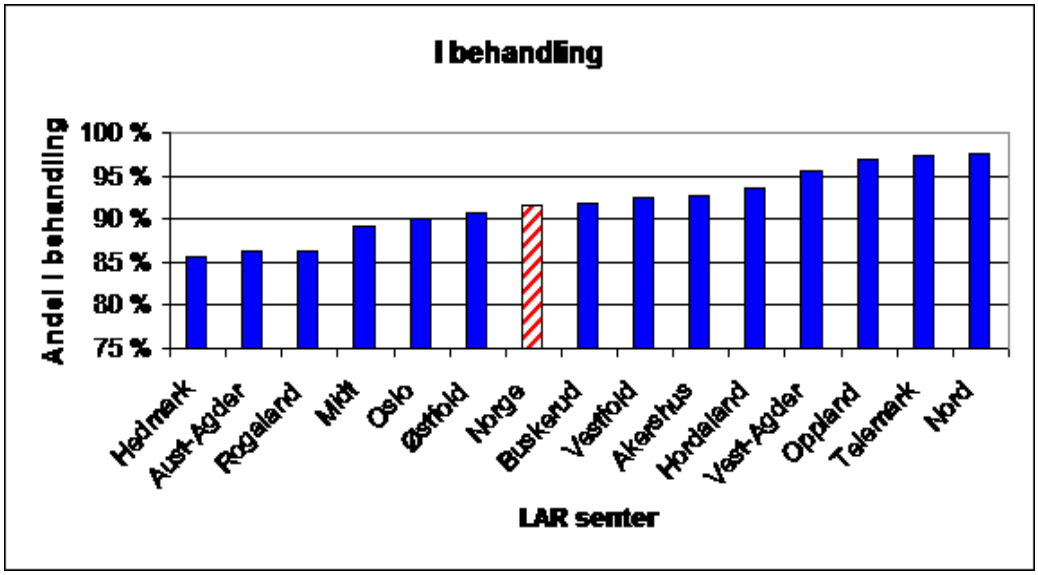

Forrige undersøkelse viste 93,9 % retensjon. Dette avspeiler en svært høy retensjon og forskjellen mellom undersøkelsene kan skyldes endringer i svarprosent.

Forskjellene mellom sentrene er moderate men tydelige nok til at forskjellen mellom lavest retensjon (Hedmark, Aust-Agder og Rogaland) og høyest (LARiNord, Telemark og Oppland) er på vel 10 %. Det er stort sett de samme sentrene som ligger under og over landsgjennomsnittet, men Telemark har gått fra lav til høy retensjon, og LAR Oslo fra høy til litt under middels.

Variasjonene kan forklares ved ulik deltakelsesprosent mellom sentrene og mellom undersøkelsene. Det er dessuten sannsynlig at det er lavere svarprosent for de som har sluttet, særlig de som har sluttet i oppstartfase. Om vi imidlertid beregner retensjonen ut fra sirkulasjonstallene i oppgavene fra Nasjonalt kompetansesener for LAR, finner vi at antallet i behandling ved slutten av året i forhold til alle som har vært i behandling i løpet av året gir en samlet retensjon på 91 %.

Statusundersøkelsen gir opplysninger om oppgitt grunn til avbrutt behandling. Her finner vi et mønster som likner på 2005-undersøkelsen. LAR Midt og sentrene i region Vest bruker i større grad kategorien for ”manglende effekt/uforsvarlig”, LAR Midt dessuten kategorien for ”eget ønske om utskrivning”. Sentrene i region Øst, særlig LAR Oslo, bruker hyppigere ”misnøyd med behandlingen”. I region Øst og Sør brukes dessuten samlekategorien ”Andre årsaker”.

Sosial funksjon

I 2005 fant en at 77,3 % var uten fast beskjeftigelse i arbeid eller utdanning. Andelen er omtrent den samme i denne undersøkelsen. Vel tre fjerdedeler er altså ikke i heltids- eller deltidsarbeid og heller ikke under utdanning. Lar Midt, LARiNord og LAR Vestfold har lavere andel og altså flere i yrkesrettet funksjon eller utdanning (omtrent 4 av 10) mens LAR Oppland, LAR Oslo og LAR Aust-Agder har høyere andel, altså færre i yrkesrettet beskjeftigelse (fra 1 – 1,5 av 10).

Figur 3. Andel av svarerne som var uten pågående tilknytting til arbeidslivet og heller ikke under utdanning (Andel ukjent Norge = 1,3 %)

Midt	57,3 %
Nord	57,8 %
Vestfold	65,1 %
Buskerud	70,8 %
Hedmark	73,1 %
Vest-Agder	74,3 %
Hordaland	74,7 %
Norge	76,6 %
Akershus	76,7 %
Rogaland	77,0 %
Østfold	81,3 %
Telemark	82,8 %
Oppland	85,3 %
Oslo	87,2 %
Aust-Agder	90,2 %

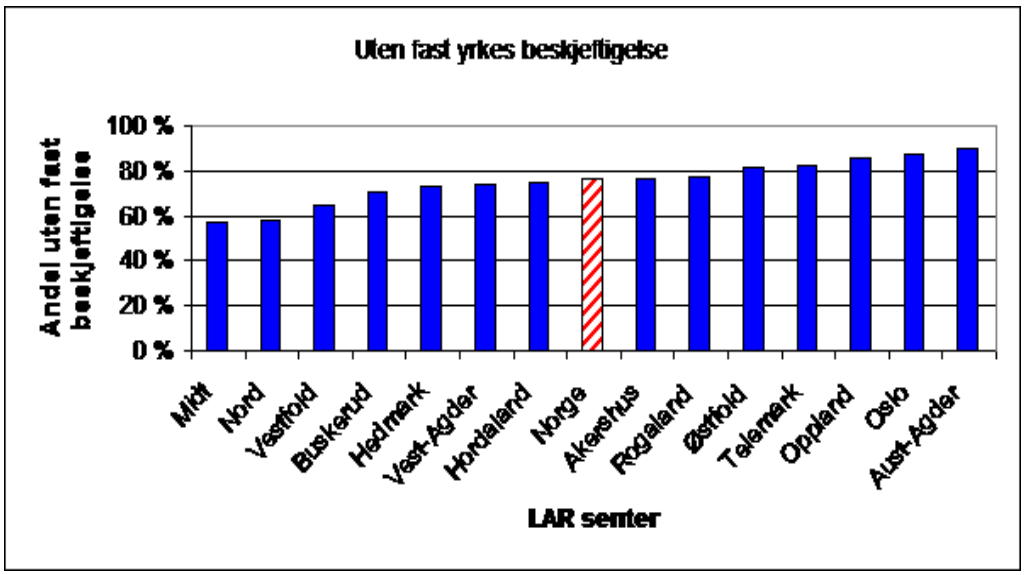

Mønsteret likner igjen svært på 2005 – undersøkelsen. LAR Midt og særlig LARiNord som hadde høy andel i yrkesrettet rehabilitering i 2005 har enda høyere i 2006. Hedmark har flyttet seg fra lavere andel enn landsgjennomsnittet til høyere, mens Akershus har flyttet seg den andre veien. Dette siste skyldes nok at et senter med lav yrkesrettet andel var falt ut i 2005 og er kommet med i 2006.

Figur 4. Andel med uførepensjon som viktigste inntekt (Andel ukjent Norge = 1,8%)

Rogaland	27,5 %
Hordaland	27,9 %
Telemark	28,4 %
Buskerud	33,9 %
Midt	34,4 %
Vest-Agder	35,8 %
Nord	36,7 %
Norge	37,0 %
Oslo	38,8 %
Vestfold	42,5 %
Akershus	43,9 %
Østfold	46,3 %
Aust-Agder	47,2 %
Oppland	50,0 %
Hedmark	52,8 %

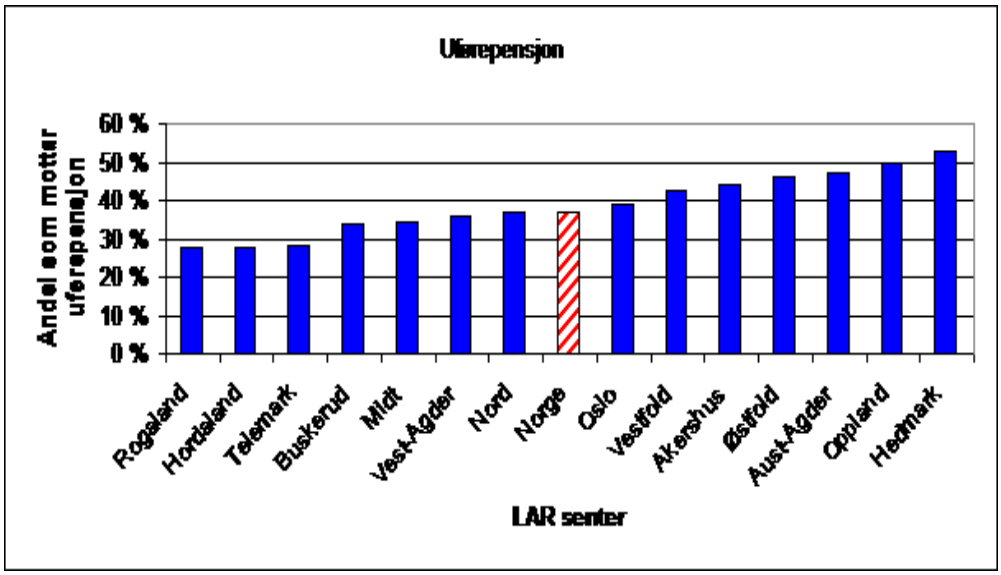

Figur 5. Andel med sosialhjelp som viktigste inntekt (Andel ukjent Norge = 1,8 %)

Buskerud	4,7 %
Aust-Agder	6,5 %
Nord	7,2 %
Midt	10,4 %
Rogaland	13,4 %
Østfold	13,7 %
Vest-Agder	13,7 %
Oppland	14,8 %
Vestfold	15,8 %
Hedmark	17,6 %
Norge	18,5 %
Akershus	20,4 %
Hordaland	21,8 %
Oslo	28,9 %
Telemark	36,2 %

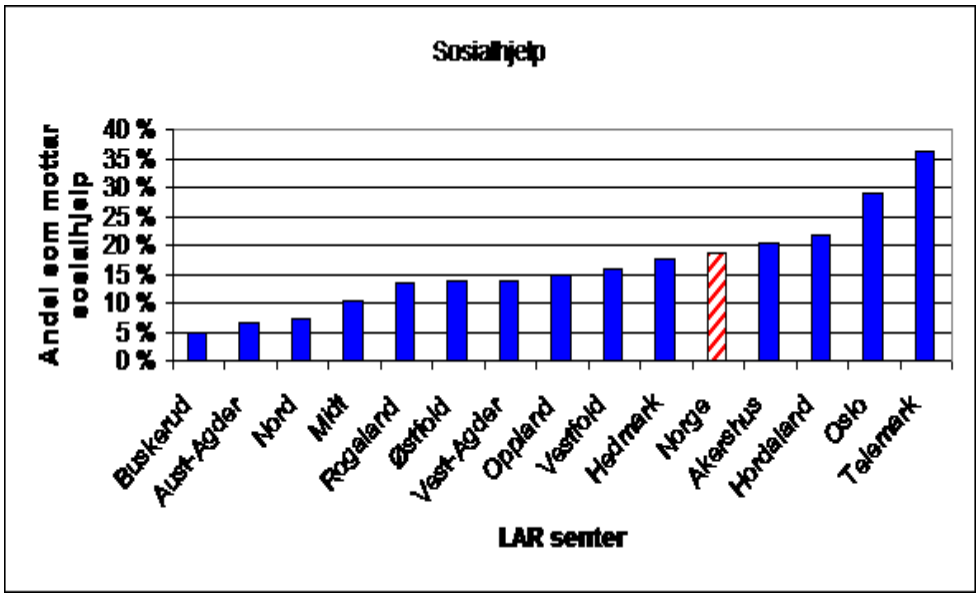

Figur 4 viser at 37 % av pasientene var trygdet, en moderat stigning fra 2005 (34,1 %). Figur 5 viser andelen med sosialhjelp som viktigste inntekt var 18,5 % mens den i 2005 var 20,2 %. Vi kan legge til at andelen med attføring/rehabiliteringspenger i 2006 var 31,5 % og i 2005 34 %. Alt i alt peker dette mot en viss overgang til uføretrygd og noe mindre bruk av sosial hjelp men uten at dette skyldes mer aktiv bruk av attføring.

Nærmere studier av mønsteret viser imidlertid betydelige forskjeller mellom sentrene. Vi ser at noen sentre slik som Rogaland, LAR Midt, Buskerud og noe mindre uttalt Vest-Agder har lav andel med uføretrygd og lav andel med sosial støtte. Telemark og Hordaland har lav andel med uføretrygd og høy andel med sosial støtte. Aust-Agder, Oppland og Østfold har løy andel uføretrygdete og lav andel med sosial støtte. Dersom disse forskjellene er reelle, kan de avspeile ulike bruk av sosiale økonomiske virkemidler. Liknende mønstre, men ikke helt identiske mønstre kan sees fra 2005 – undersøkelsen.

Ved å se etter mønster i disse funnene sammen med oppgaver over bruk av attføring og andel i yrkesrettet virksomhet, vil en kunne få et inntrykk av grad av rehabiliteringsaktivitet. Her går det frem at et senter som LAR Midt i tillegg til svært lav andel med sosial støtte (10,4 %) hadde høy andel med attføringspenger (40.8 %) og høy andel med yrkesrettet aktivitet (43,7 %), derav 34 % i hel- eller deltidsarbeid. Noe av det samme mønsteret kan sees av rapporteringen fra Buskerud, Vestfold og Vest-Agder. Høy andel med sosialhjelp som viktigste inntekt er særlig rapportert fra Telemark og Oslo, mens andelen med uføretrygd varier mellom disse. Oslo, Telemark, Oppland og Østfold har som nevnt lav andel i yrkesrettet hovedaktivitet.

Samlet peker rapporteringen mot ulik grad av attførings- og rehabiliteringsinnsats, men det er et usikkerhetsmoment knyttet til ulik retensjon i tiltakene og i mulighet for seleksjonsfaktorer i inntakene. Mønsteret likner for øvrig på funnene i 2005.

Boligforhold

Figur 6 Andel med egen leiet eller eiet bolig (Andel ukjent Norge = 0.9)

Oslo	59,2 %
Telemark	70,7 %
Aust-Agder	72,4 %
Nord	75,3 %
Norge	77,2 %
Hordaland	77,5 %
Akershus	78,4 %
Hedmark	80,6 %
Østfold	81,0 %
Buskerud	84,8 %
Vest-Agder	84,9 %
Rogaland	85,6 %
Midt	88,9 %
Vestfold	89,0 %
Oppland	89,5 %

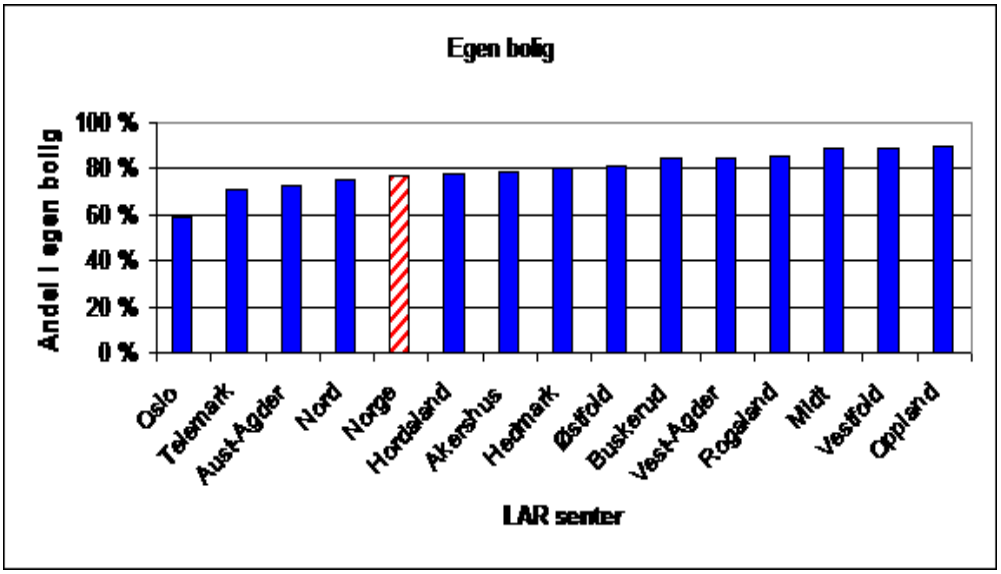

Figur 6 viser at andelen med egen bolig er høy, litt over eller under 8 av 10 i de fleste sentrene. Oslo og i noe mindre grad Telemark skiller seg ut med lavere andel mens LAR Midt, Vestfold og Oppland alle har nær 9 av 10 i egen bolig.

Smittestatus (blodsmitte)

Figur 7. Andel HIV positive (Andel ukjent Norge = 6,5 %)

Aust-Agder	0,0 %
Nord-Norge	0,0 %
Oppland	0,7 %
Vest-Agder	0,9 %
Buskerud	1,2 %
Østfold	1,5 %
Rogaland	1,5 %
Hordaland	1,8 %
Hedmark	1,9 %
Midt-Norge	2,2 %
Telemark	2,6 %
Norge	3,0 %
Akershus	4,4 %
Vestfold	4,8 %
Oslo	7,5 %

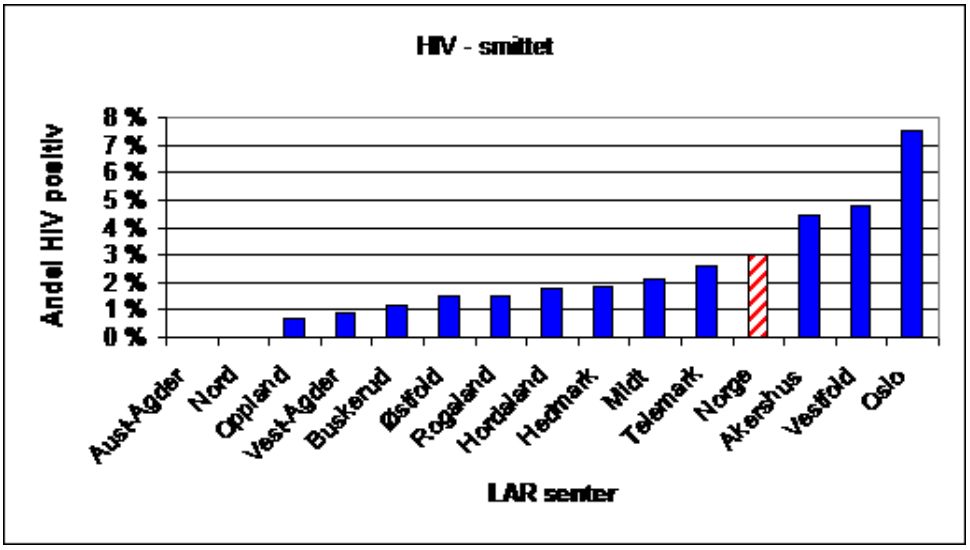

Figur 8 Andel med ukjent smittestatus for HIV

Buskerud	0,0 %
Telemark	0,0 %
Vest-Agder	1,8 %
Oppland	2,1 %
Midt Norge	2,5 %
Rogaland	4,0 %
Aust-Agder	4,1 %
Hordaland	4,3 %
Østfold	5,0 %
Norge	6,5 %
Hedmark	6,5 %
Akershus	8,5 %
Nord Norge	13,3 %
Oslo	13,7 %
Vestfold	13,7 %

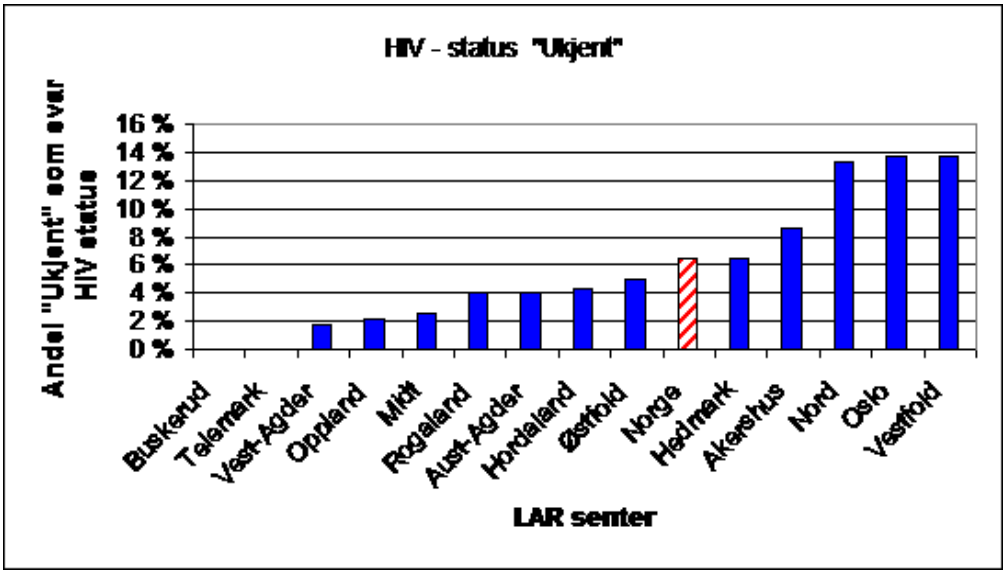

Figur 7 og 8 viser rapporteringen om HIV-smitte. Vi ser at Oslo med 7,5 % har mer en dobbel frekvens av landsgjennomsnittet som er 3 %, nær uendret fra 2005 (3,2 %).

Akershus og Vestfold oppgir også relativt høy prevalens. Funnene må likevel sees på bakgrunn av at nokså høy andel ukjent i de samme fylkene kan forandre de relative forskjellene en del. Den samme høye andelen ble imidlertid også funnet i 2005, og dette peker mot at Oslo-regionen har høyere antall smittete.

Undersøkelsen rapporterer også om andel HCV antistoff- positive. Gjennomsnittet i landet var 64,8 %, det samme som i 2005. Dette er lavere enn forventet, og forklaringen ligger nok i andel ukjent (17,9 %). Høyest andel er funnet i LAR Midt (91,4 %) hvor andelen ukjent var helt nede i 2,1 %. Andelen i Oslo er angitt til å være 50,7 % med andel ukjent på 28,6 %. En så høy andel "ukjent" gjør svaret ubrukbart. Uten bedre besvarelser kan funnene på dette området ikke brukes.

Aktuell behandling

Etter at Subutex ble godkjent som LAR-medikament, har buprenorfin fått økende bruk: 2004: 23 %, 2005: 31 % og i denne undersøkelsen samlet; 36,1 %. Figur 9 viser andelen som bruker metadon. Vi ser at det er betydelige forskjeller mellom sentrene. Mens 8 av 10 brukte metadon i Oslo og Buskerud, var det bare 4 av 10 i vestlandsfylkene. De andre sentrene har andeler med metadon nokså jevnt fordelt mellom ytterpunktene. Om vi sammenlikner med 2005, er rekkefølgen omtrent den samme. De med høyest andel Subutex har imidlertid samme andel i 2006 som i 2005 mens nesten alle andre har økende andel. Endringene skjer altså i retning mot høyere andel Subutex

Medikamentvalg og dosering

Figur 9. Andel som behandles med metadon (Andel ukjent Norge = 0,7 %)

Hordaland	39,3 %
Rogaland	42,4 %
Vest-Agder	49,1 %
Aust-Agder	52,0 %
Telemark	58,6 %
Nord	60,2 %
Norge	63,9 %
Hedmark	65,1 %
Østfold	66,3 %
Vestfold	67,1 %
Midt	73,1 %
Akershus	75,2 %
Oppland	76,8 %
Oslo	82,0 %
Buskerud	83,6 %

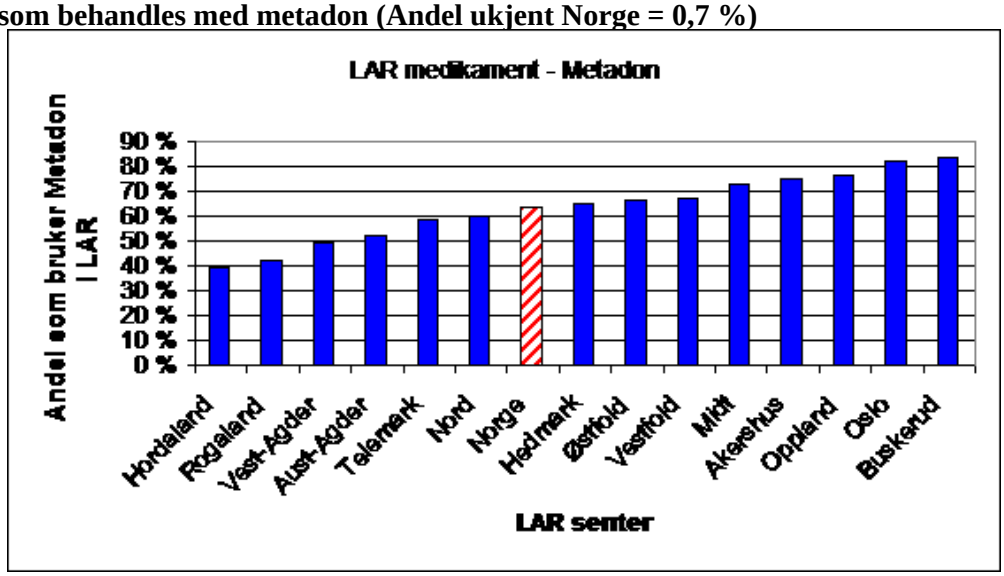

Figur 10 0g 11 viser gjennomsnittdoseringen av metadon og buprenorfin som på landsbasis var henholdsvis 112,4 mg og 18,5 mg (2005: 114 mg og 18 mg). Dette er relativt høyt i internasjonal sammenheng hvor en ofte anbefaler 80 – 120 mg metadon og 12-24 mg buprenorfin. Tendensen går mot lavere metadondosering og uendret høy av buprenorfin, selv om forskjellene er små i forhold til i fjor. Oppland har som i 2005 en gjennomsnittdosering høyere enn øvre grense for doseringsanbefaling. Også Agder-fylkene og LARiNord ligger høyt.

Figur 10. Gjennomsnittlig dosering av metadon i de ulike sentrene

Hordaland	96,6
Rogaland	102,4
Hedmark	103,1
Østfold	107,0
Buskerud	108,4
Oslo	110,2
Akershus	111,8
Norge	112,4
Vestfold	116,2
Midt	116,8
Telemark	117,6
Aust-Agder	118,8
Vest-Agder	122,3
Nord	125,3
Oppland	135,3

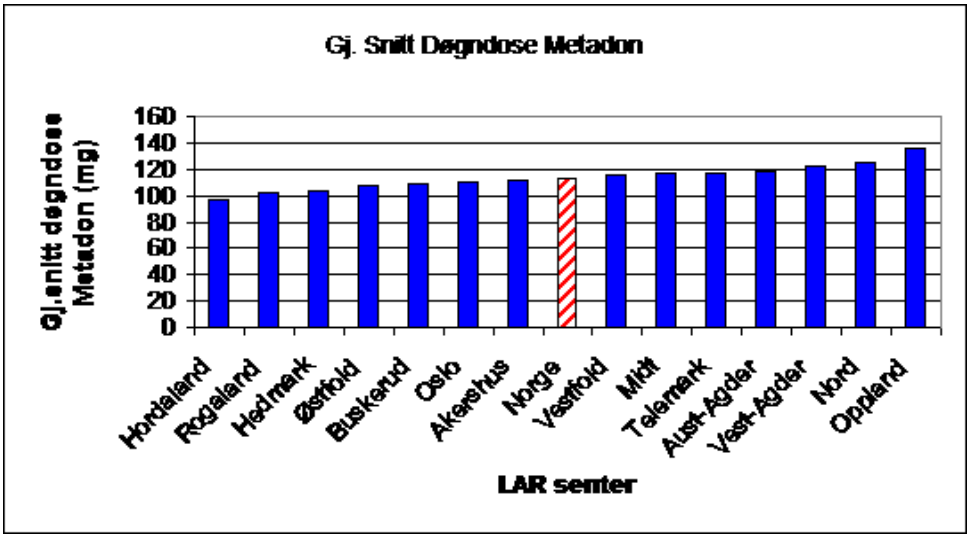

Figur 11. Gjennomsnittlig dosering av buprenorfin

Telemark	14,0
Hedmark	16,2
Rogaland	16,3
Akershus	17,0
Oslo	17,3
Hordaland	17,9
Oppland	17,9
Norge	18,5
Vestfold	18,7
Nord	20,0
Aust-Agder	20,2
Vest-Agder	22,0
Midt	22,3
Østfold	23,5
Buskerud	26,1

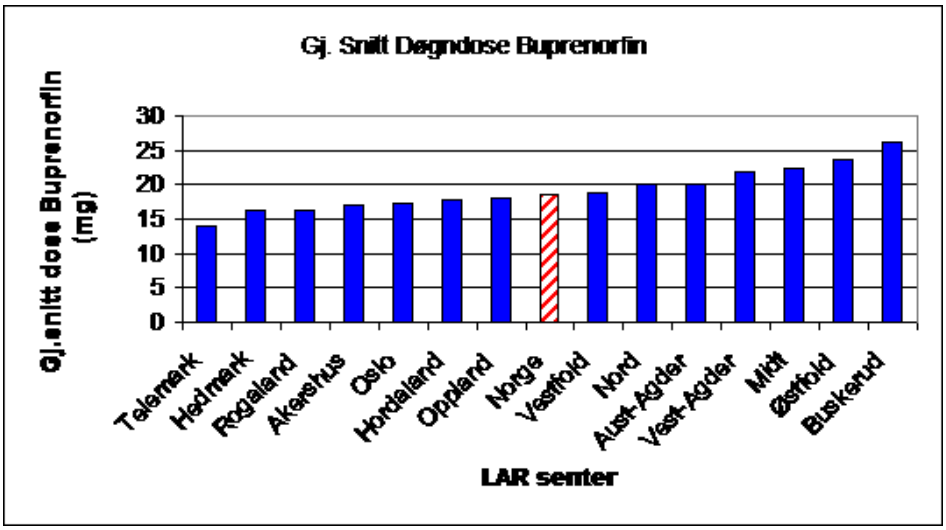

Behandlende lege

På landsbasis er det nå 60 % som får medikamentet foreskrevet av sin fastlege (2005: 59 %). Fastlegen har altså en svært sentral plass i LAR. Figur 12 viser imidlertid at dette varierer i betydelig grad. De fleste sentrene har all eller tilnærmet all forskrivning fra fastlegen. Fem sentre har mindre enn halvparten forskrevet av fastlege. To bruker nesten ikke fastleger i det hele tatt. De samme fem hadde lav andel fastlegeforskrivning i 2005 men det ser ut til at andelen øker i LAR Oslo og Hordaland.

Figur 12 Andel som har forskrivning av LAR-,medikament fra sin fastlege (Andel ukjent på landsbasis = 0.7%)

Aust-Agder	0,8 %
Rogaland	4,0 %
Hordaland	31,3 %
Oslo	32,7 %
Vest-Agder	35,0 %
Norge	60,0 %
Akershus	91,6 %
Buskerud	96,5 %
Vestfold	96,6 %
Telemark	97,4 %
Nord	98,2 %
Østfold	98,5 %
Midt	98,9 %
Hedmark	99,1 %
Oppland	99,3 %

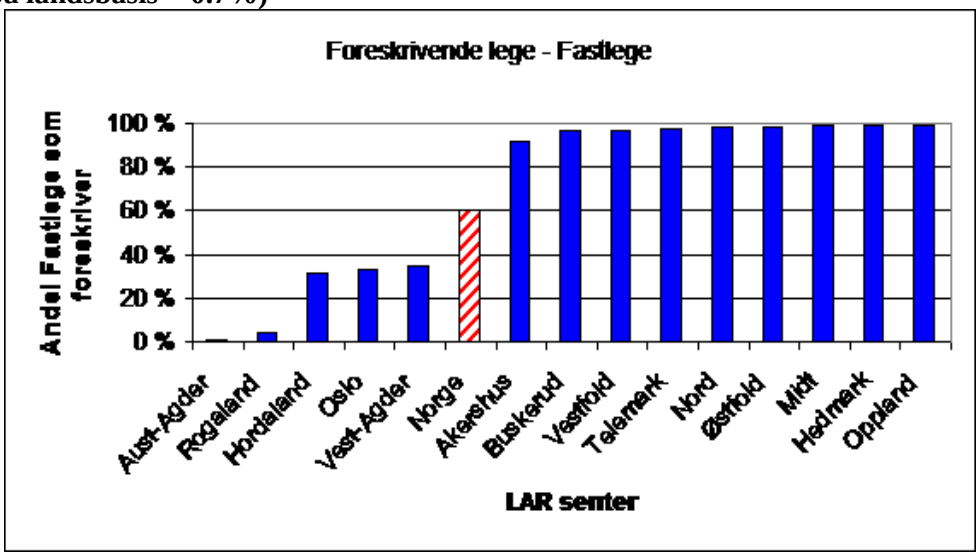

Forskrivning av andre medikamenter

Undersøkelsen redegjør også for om legene forskriver medikamenter som kan interferere med LAR-medikamentet og om det forskrives benzodiazepiner og andre opiater enn LAR-medikamentet. Andelen ukjent var i disse spørsmålene 3,5 – 5,3 % med lavest andel i LAR Midt.

Det typiske er at det forskrives lite medikamenter som kan interferere gjennom å påvirke serumnivå eller effekt. Men noe forskrives, gjennomsnittlig 6,8 %. LARiNord skiller seg ut med en høy andel på 13,3 % og LAR Midt med lav andel på 2,3 %. Det er altså en reell andel som behandles slik at stabiliseringen med LAR-medikament kan svekkes. Noen steder kan dette være HIV-behandling, men dette gjelder ikke LARiNord hvor det nesten ikke er smittete LAR-pasienter.
Det er også få som behandles med morfinstoffer (2,2 %) slik det bør være. Det ser imidlertid ut til å være ganske høy andel som behandles med benzodiazepiner slik det fremgår av figur 13. 15,6 % av pasientene, litt mindre enn i 2005 får benzodiazepiner.

Det påfallende er imidlertid forskjellen mellom sentrene idet det i Buskerud, Rogaland og Midt-Norge nesten ikke er en pasient med slik forskrivning mens nesten 4 av 10 pasienter har forskrivning i Oppland og vel 3 av 10 i Akershus og Oppland. Utenom Rogaland er alt dette sentre med høy LAR-forskrivning gjennom fastlegene. ·

Figur 13. Andel som har benzodiazepinforskrivning (Andel ukjent på landsbasis = 3,4 %)

Buskerud	0,0 %
Rogaland	0,3 %
Midt	0,7 %
Vestfold	9,6 %
Hordaland	10,6 %
Hedmark	13,9 %
Oslo	15,2 %
Norge	15,6 %
Nord	18,1 %
Vest-Agder	19,0 %
Aust-Agder	23,0 %
Telemark	27,0 %
Akershus	30,5 %
Østfold	33,2 %
Oppland	37,6 %

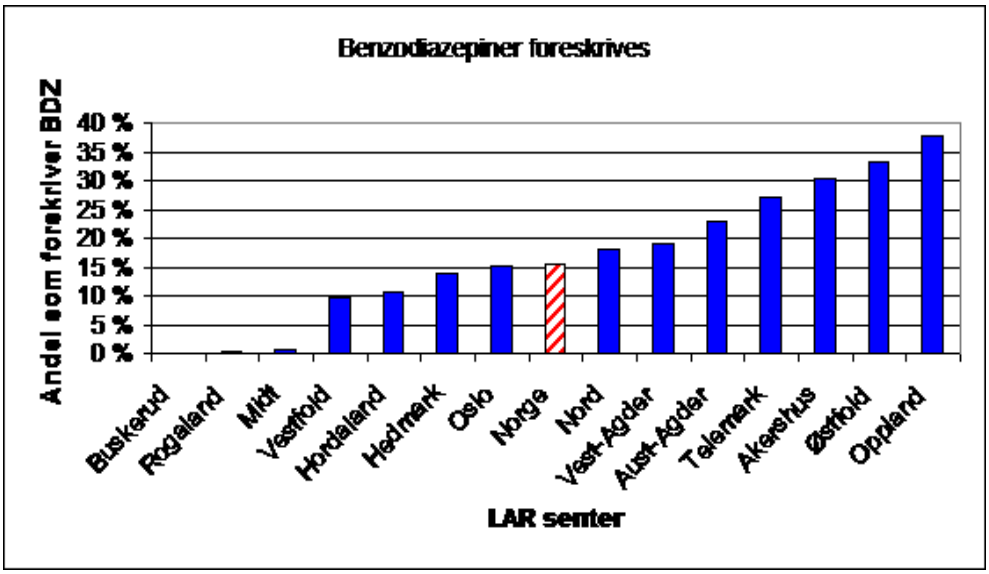

Kontrolltiltak

Undersøkelsen redegjør for utleveringen av medikamentet og for urinprøvekontrollen.

Utlevering av medikament

Hovedreglen er at medikamentet skal utleveres slik at en kan være sikker på at det er rett person som tar medikamentet og slik at en kan sikre forsvarlig inntak. Ved starten av behandlingen skal pasienten få medikamentet utlevert daglig og siden med økende stabilitet få utlevert for flere dagers forbruk (ta-hjem-dosering). På landsbasis fikk pasientene i gjennomsnitt utlevert medikament 4,2 ganger i uken, noe sjeldnere i Midt- og Nord-Norge og noe flere ganger i Sør – og Øst-Norge. I 2005 var antallet utleveringer 2,9 slik at en enten står overfor en klar innstramming eller endret rapportering. Sentrene i Region Øst har omtrent samme utleveringsfrekvens mens det har skjedd en markert økning i resten av landet. Det er derfor skjedd en innstramning om funnet er korrekt.

De fleste av disse utleveringene har skjedd med overvåket inntak av medikamentet. På landsbasis var inntaket overvåket i 89.9 % av tilfellene. Dette er det samme som i 2005.

Figur 14 viser noe over halvdelen, 52 %, får sitt medikament gjennom apotekene. Dette er litt mindre andel enn i 2005. Vi ser også at dette varierer i betydelig grad slik det gjorde det i forrige undersøkelse. Det er som i 2005 sentrene på Vestlandet som bruker apotek lite. Her er det i Rogaland i særlig grad det kommunale tjenesteapparatet som har utleveringen (45,/%) og i Hordaland er særpreget ved at fastlegene ofte gjør det (32,7 %). I Vest-Agder som også har relativt lav andel utlevert i apotek har et mønster med 20,5 % i LAR senter og 49,1 % i kommunalt tjenesteapparat. I Oslo er det også en nokså stor andel med utlevering i senter (23,7 %) men ellers i hovedsak utlevering i apotek. Mønsteret varier altså nokså mye i landet.

Figur 14. Andel med utlevering av medikamentet i apotek. (Andel ukjent Norge = 0.9 %)

Rogaland	13,1 %
Vest-Agder	22,1 %
Hordaland	25,6 %
Telemark	37,9 %
Norge	52,0 %
Oslo	54,4 %
Aust-Agder	54,5 %
Vestfold	61,0 %
Oppland	68,3 %
Midt	70,6 %
Buskerud	73,1 %
Østfold	75,9 %
Nord	77,7 %
Hedmark	79,6 %
Akershus	82,4 %

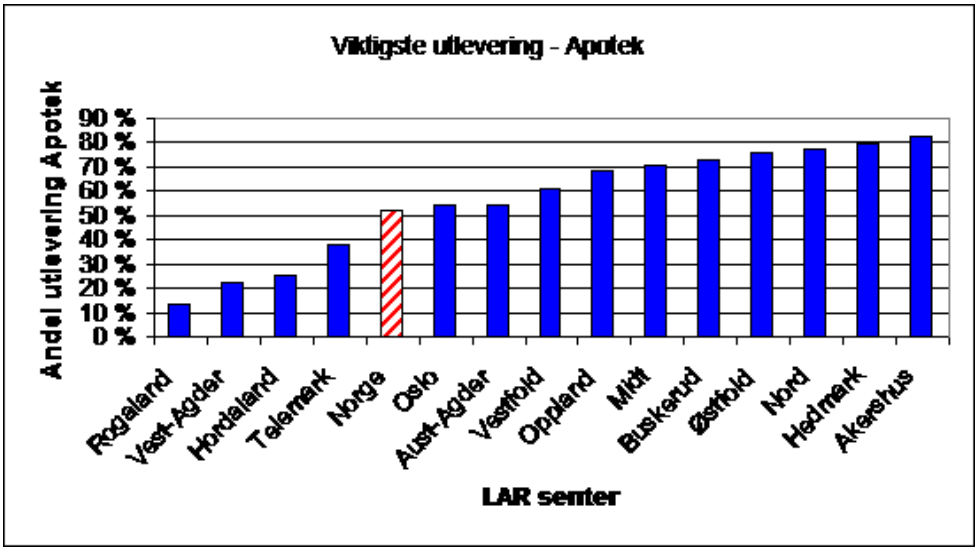

Urinprøveordning

LAR i Norge er særpreget ved hyppige urinprøver, de aller fleste avlagt overvåket. I 2005 var det 72,2 % som avla regelmessige prøver, I tillegg hadde 19,1 % ordning med stikkprøver. I gjennomsnitt avla pasienten 1,7 prøver i uken.

Denne undersøkelsen viser også en nokså høy frekvens selv om den er noe lavere. 67,9 % har regelmessige prøver hvilket er definert som minst en gang i uken. Ytterligere 20,6 % har en stikkprøveordning. Andelen ukjent er lav, 3,4 %. Lavest frekvens finnes i Region Øst og i Midt-Norge mens prøvefrekvensen ser ut til å være høyest i Region Vest.

I gjennomsnitt avla pasientene 1,5 prøver pr uke, altså en svak reduksjon fra 2005. Det er nokså stor forskjell mellom sentrene. LAR Midt opplyser at pasientene i snitt gir 2,4 prøver pr uke. Sentrene i Region Sør ligger vesentlig lavere, særlig LAR Vest Agder som opplyser om 0,7 prøver pr uke, alts mindre enn 1/3 av frekvensen i Midt-Norge. Her er det opplyst at årsaken delvis er økonomisk i det alle prøver belastes LAR-senterets budsjett.

Kontakt med behandlingsapparatet siste 4 uker

Undersøkelsen redegjør for andel med minst en kontakt med de forskjellige instansene i behandlingsapparatet siste 4 uker. Tabell 15 viser dette i forhold til ansvarlig LAR-senter. På landsbasis var gjennomsnittet at litt under 45 % hadde slik kontakt. Andelen ukjent er halvert siden 2005 men andelen med angitt kontakt er den samme som året før. Det er stor forskjell mellom sentrene. LAR Aust-Agder og LAR Midt har hatt slik kontakt med mer enn 6 av 10 pasienter mens dette gjelder mindre enn 3 av 10 i Østfold, Akershus og LARiNord.

Figur 15. Andel med minst en kontakt med ansatt i LAR siste 4 uker. (Andel ukjent Norge = 3,7%)

Østfold	20,7 %
Akershus	26,3 %
Nord	26,5 %
Oppland	32,0 %
Rogaland	36,4 %
Buskerud	38,6 %
Hordaland	38,7 %
Norge	44,9 %
Telemark	49,1 %
Vest-Agder	52,2 %
Vestfold	52,7 %
Oslo	55,5 %
Hedmark	56,2 %
Midt	64,5 %
Aust-Agder	72,4 %

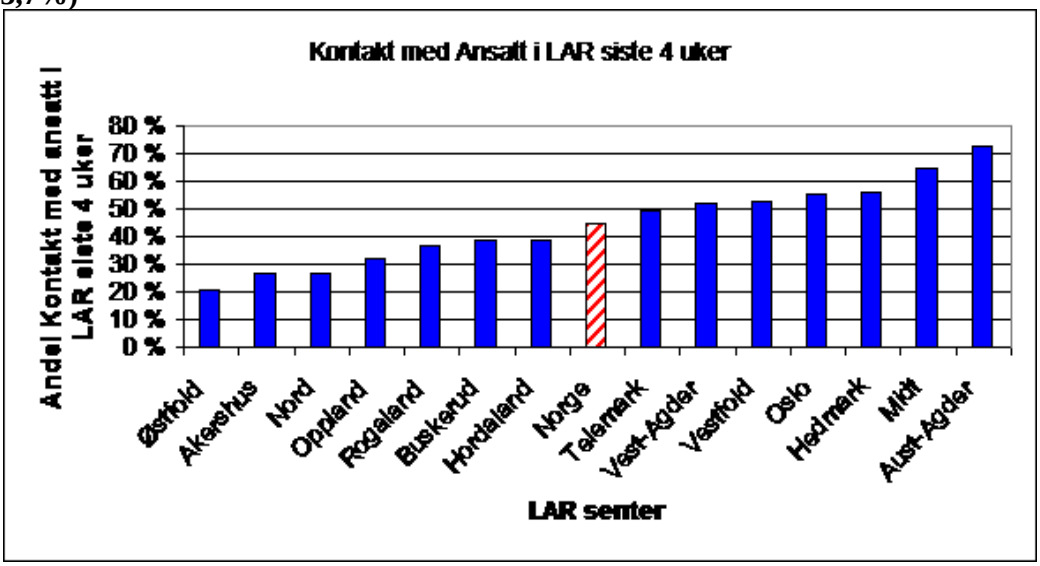

Figur 16. Andel med kontakt med sosialsenter siste 4 uker. (Andel ukjent Norge = 8.5 %)

Rogaland	39,9 %
Telemark	44,0 %
Aust-Agder	48,0 %
Vest-Agder	48,7 %
Buskerud	49,7 %
Nord	56,0 %
Oslo	59,4 %
Norge	60,1 %
Vestfold	61,6 %
Østfold	68,4 %
Akershus	69,5 %
Hordaland	69,8 %
Midt	78,5 %
Hedmark	78,7 %
Oppland	80,7 %

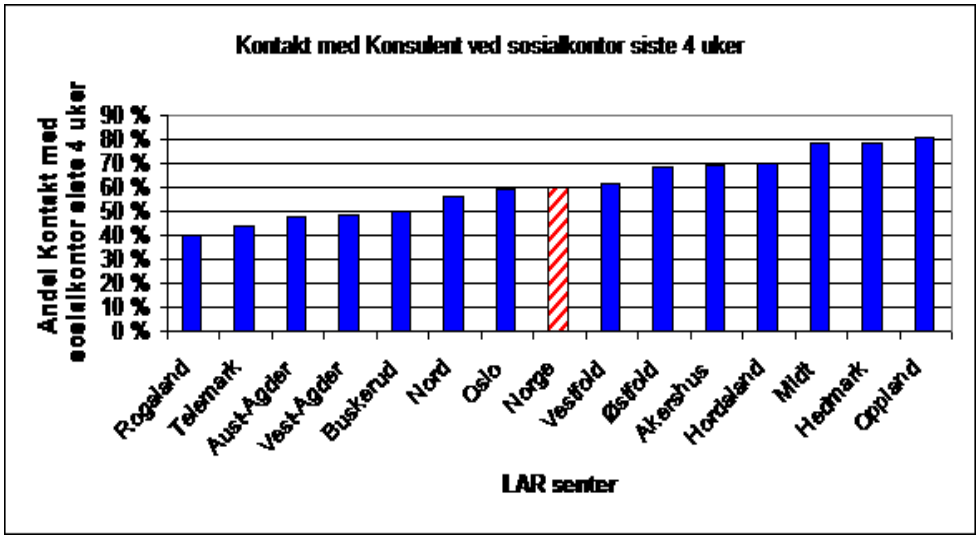

Figur 16 viser kontakten med sosialkontoret. Vi ser her at 6 av 10 har hatt kontakt med sosialkontoret slik at dette er en hyppigere kontakt. LAR Midt, Hedmark og Oppland skiller seg ut med hyppig kontakt mens Rogaland og Telemark har sjeldnere. Andel ukjent og var i 2005; 9,5 og andel med kontakt 62,6. Det er gjennomgående de samme sentrene som har pasienter med hyppigere og sjeldnere kontakt.

Figur 17. Andel med kontakt med fastlege siste 4 uker. (Andel ukjent Norge = 13%)

Rogaland	38,9 %
Oslo	41,1 %
Vestfold	41,8 %
Aust-Agder	43,1 %
Vest-Agder	47,1 %
Telemark	49,4 %
Nord	49,4 %
Norge	54,4 %
Buskerud	57,9 %
Midt	64,9 %
Hedmark	66,7 %
Akershus	69,1 %
Østfold	70,5 %
Hordaland	70,6 %
Oppland	77,7 %

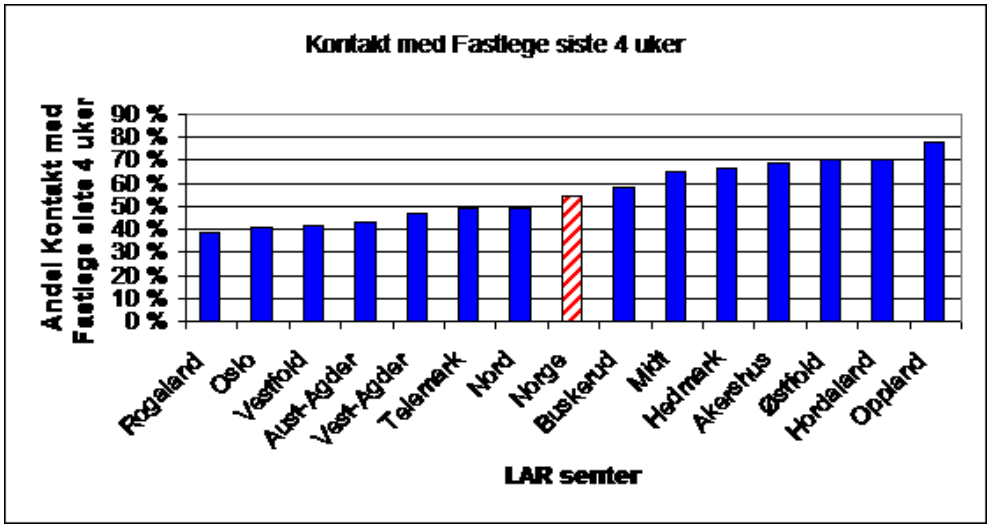

Figur 17 som gjelder kontakten med fastlegene viser at svarerne har vært mer usikker på dette området med en ukjentandel på 13 %. Som på de fleste spørsmålene er andelen lavest i LAR Midt. Høyest er den i LAR Telemark, Aust-Agder og Oslo. Mønsteret av høy og lav frekvens i fastlegekontakten er som i 2005.

Kontakten med spesialisthelsetjenesten er lav om en ser bort fra kontakten med LAR-sentrene. På landsbasis hadde 12 % hatt kontakt med psykiatrisk spesialisthelsetjeneste og 15 % kontakt med ruspoliklinikk eller liknende. Andelen ukjent var henholdsvis 7,8 0g 6,8 %. Det var ingen åpenbare forskjeller mellom sentrene selv om kontakten med psykiatrisk heldetjeneste var noe høyere i Region Sør, særlig i Buskerud og Telemark mens det var noe høyere kontakt med spesialisert rusbehandling i sentrene i region Øst og i LAR Hordaland. Det er også spurt om pasienten har hatt gruppebehandling. På landsbasis er andelen litt over 4 % med angitt usikkerhet for en andel på 7, %. Andelen er altså tross noe usikre angivelser lav. LAR Midt har noe høyere andel 7,9 % med angitt lav andel usikre.

Pasienten har vanligvis sammensatte problemer og som vist i tabellene er kontakten med behandlingsapparatet varierende. Det sentrale virkemidlet for å oppnå helhetlig behandling er ansvarsgrupper. Kontakt gjennom ansvarsgrupper kommer i tillegg til den kontakten som er vist i tabellen.

Figur 18. Andel med ansvarsgruppemøte siste 4 uker. Andel ukjent Norge = 1,7 %)

Midt	29,4 %
Aust-Agder	33,3 %
Nord	36,1 %
Oslo	40,3 %
Akershus	47,5 %
Norge	51,8 %
Telemark	53,0 %
Hordaland	54,7 %
Vest-Agder	56,4 %
Østfold	57,3 %
Rogaland	66,7 %
Oppland	69,0 %
Hedmark	69,4 %
Buskerud	70,8 %
Vestfold	74,7 %

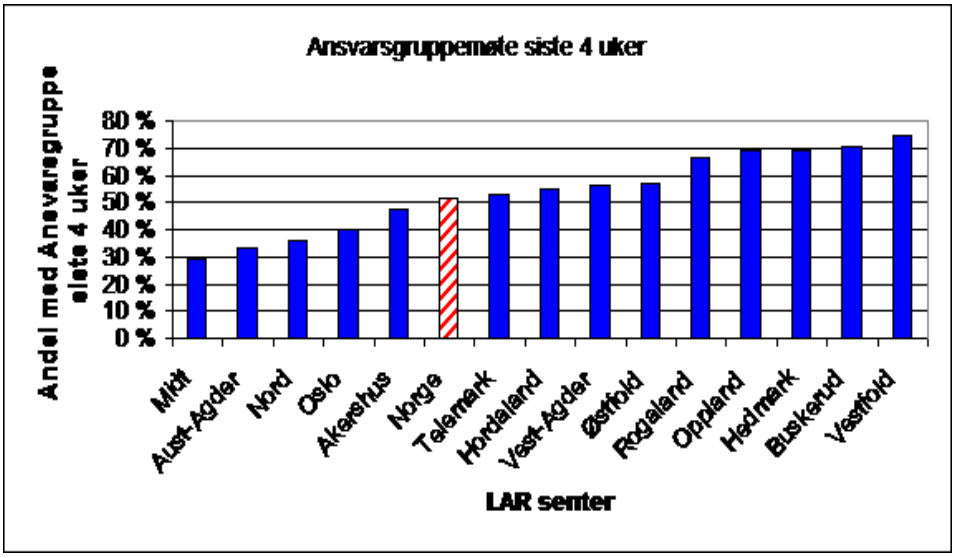

Tabell 18 viser andelen med møte i ansvarsgruppen siste måned. Vi ser at landsgjennomsnittet er at 51,8% har hatt møte i gruppen siste fire uker. Dette er temmelig nøyaktig den samme andelen som i 2005. Andel ukjent var også da lav. LAR Midt, LAR Aust-Agder og LARiNord, og noe mindre utpreget LAR Oslo ligger lavt mens Oppland, Hedmark, Buskerud og Vestfold har hatt hyppigere møter.

Samlet peker undersøkelsen på at det særlig er sosialsentre og fastleger som har den hyppigste kontakten sammen med kontakt i LAR senteret. Øvrige deler av behandlingsapparatet er nokså lite involvert, mens det er nokså stor bruk av ansvarsgrupper. Det er nærliggende å anta at LAR-systemets funksjon vil være avhengig av velfungerende sosialsentre og fastleger, og/eller LARsentre som har utviklet nær og tett kontakt med disse instansene. Vi ser at det er stor forskjell mellom sentrene på dette området. Denne forskjellen ser i noen grad ut til å ha sammenheng med sentrenes ressurssituasjon men vil antakelig også avhenge av om det er utviklet fornuftige system for arbeidsformen.

Helsetilstand siste 4 uker

Statusundersøkelsen har flere spørsmål om psykisk helse og bare ett om somatisk helse.

Psykisk helse

Spørsmålene er fulgt av en veileder som forutsetter symptomer som ved psykiatriske lidelser ut over vansker som er vanlige i vanskelige livssituasjoner. Figur 19 viser andel med depressive symptomer. Vi ser at nesten 18 % er beskrevet med slike symptomer. Funnet må tolkes forsiktig både fordi andelen ukjent er nokså høy og fordi svarene ikke bygger på en systematisk og kvalitetssikret undersøkelse. Likevel er det verd å legge merke til at depresjonstegnene er hyppige, enda noe høyere enn i 2005 på tross av noe lavere andel angitt usikker. Mønsteret av ulikehet mellom sentrene er omtrent som i 2005 slik at årsaken enten må ligge i systematiske forskjeller i måte å bedømme på eller i stabilt ulik reell forekomst.

Figur 19. Andel med depressive symptomer. (Andel ukjent Norge = 9,0 %)

Hordaland	7,5 %
Buskerud	7,6 %
Telemark	8,2 %
Rogaland	11,6 %
Vest-Agder	13,7 %
Aust-Agder	14,6 %
Norge	17,6 %
Midt	19,0 %
Hedmark	19,4 %
Vestfold	20,5 %
Oslo	21,4 %
Nord	23,5 %
Østfold	23,9 %
Akershus	27,1 %
Oppland	36,6 %

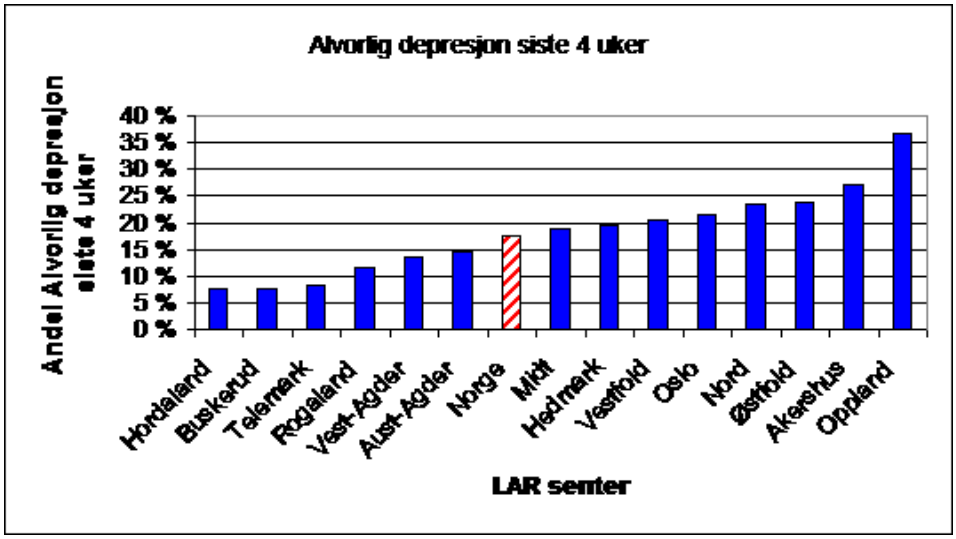

Det samme gjelder forekomsten av alvorlige angstsymptomer (figur 20). Landsgjennomsnittet tilsier at nesten 20 % skulle ha en angstlidelse eller symptomer som peker i slik retning. Dette er høyere enn i 2005 på tross av at andelen angitt usikker er gått noe ned; fra 10,6 % til 9,0 %. Det er imidlertid påfallende at Oppland angir så vidt klart høyere andel enn de andre sentrene likesom det også er påfallende at LAR Hordaland, Buskerud og Telemark angir så vidt få. Andelen angitt i disse sistnevnte sentrene svarer omtrent til den man finner ved epidemiologiske undersøkelser i gjennomsnittsbefolkningen.

Kvaliteten på disse dataene må derfor vurderes med ytterst stor forsiktighet, og det er vel slik at både ved de laveste og de høyeste frekvensene må det stilles kvalitetsspørsmål ved bruk av diagnostiseringen.

Figur 20. Andel med symptomer som ved alvorlig angst. (Andel ukjent Norge = 9,0 %)

Hordaland	10,3 %
Telemark	12,1 %
Rogaland	12,1 %
Vest-Agder	12,4 %
Buskerud	16,4 %
Norge	19,3 %
Midt	20,8 %
Nord	21,1 %
Østfold	21,5 %
Aust-Agder	22,0 %
Akershus	22,1 %
Hedmark	22,2 %
Vestfold	24,0 %
Oslo	24,5 %
Oppland	41,8 %

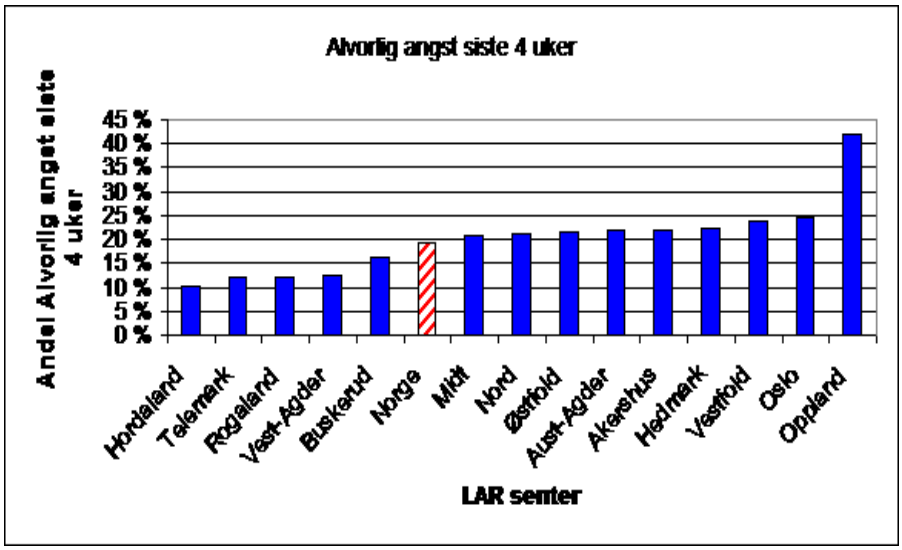

Figur 21. Andel med vrangforestillinger. (Andel angitt ukjent Norge = 6,8 %)

Telemark	1,7 %
Midt	1,8 %
Hordaland	2,0 %
Rogaland	2,3 %
Nord	2,4 %
Buskerud	2,9 %
Akershus	3,2 %
Norge	3,7 %
Østfold	3,9 %
Vest-Agder	4,4 %
Hedmark	4,6 %
Aust-Agder	4,9 %
Oslo	5,3 %
Vestfold	6,2 %
Oppland	9,2 %

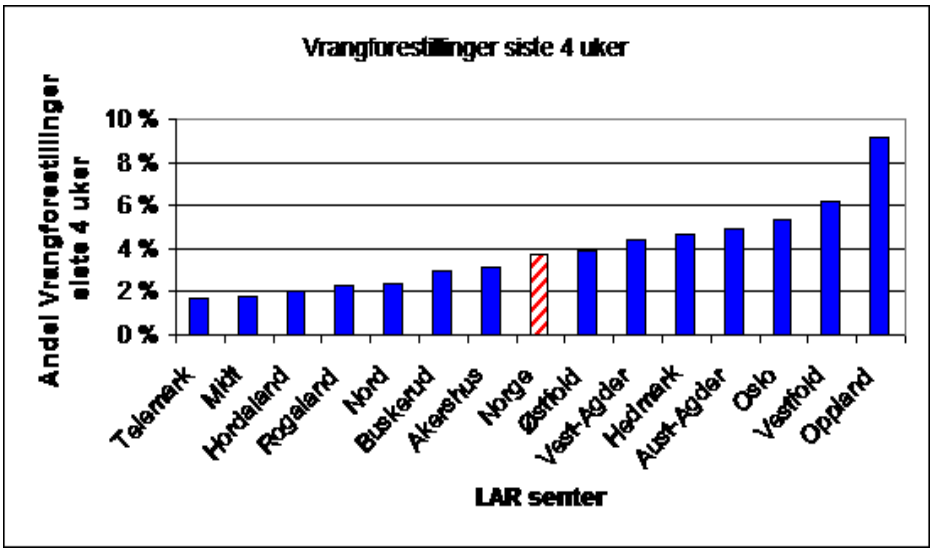

Figur 21 viser svarene i forhold til andel med vrangforestillinger og/eller hallusinose. Andelen med slike vansker er naturlig nok betydelig lavere enn i forhold til angst og depresjon, men med en andel på 3,7 % likevel høyere enn i normalbefolkningen. Andelen ukjent er lavere enn i 2005 men angitt prevalens omtrent den samme. Vi ser igjen at Oppland angir betydelig høyer andel enn resten av landet mens LAR Telemark, Hordaland og Rogaland angir lavt, omtrent på linje med det en vil finne i et gjennomsnittsutvalg. Dette gjelder også LAR Midt.

Fysisk helse

Det rapporteres her i forhold til spørsmål om fysisk sykdom eller skade som har påvirket livsførsel eller livskvalitet de siste 4 ukene. Dette vil si at det dreier seg om relativt alvorlige tilstander. Andelen angitt ukjent var på landsbasis relativt lav (6,8 %). Svarene skulle være nokså sikre og det er derfor vel verd å legge merke til at så mye som en fjerdedel – 25.7 % - er beskrevet med slike tilstander. Dette er nokså nær samme funn som i 2005. Begge undersøkelsene tegner derfor et bilde av en populasjon som i tillegg til betydelige psykiske vansker også har kroppslige sykdommer og plager i så stor grad at det svekker utfoldelse og livskvalitet.

Forskjellene mellom sentrene er nokså små slik at det alle steder beskrives en populasjon med betydelig sykelighet. Sentrene i Region Vest ligger imidlertid på under 15 % mens Region Øst og Region Sør ligger over eller like under 30 %. Dette skyldes LAR Oslo med 36,8% og LAR Oppland med 46,5 % i Region Øst og LAR Vestfold og LAR i Agderfylkene som angir andeler rundt 30 %.

Rusmiddelbruk

Rapportering er gjennomført på samme måte som i 2005. Dette vil si at opplysninger om rusmiddelbruk og informasjonen fra urinkontrollene er slått sammen. Det rapporteres altså om bruk dersom det er ett positivt urinfunn eller opplysninger om minst ett inntak av vedkommende rusmiddel. Alle rapporteringene har en betydelig usikkerhet fordi andelen angitt ukjent ligger på rundt 10 % for alle de ulike rusmiddeltypene. Det er stor forskjell mellom sentrene. LAR Oslo angir en andel ukjent på 20-25%. Sentrene i Akershus har også høy andel ukjent (15-20 %). I Region Sør trekker LAR Telemark og LAR Aust-Agder andelen ukjent opp slik at regionen som helhet angir betydelig usikkerhet.

Opioider

Bruk og avhengighet av heroin er det sentrale problemet LAR er rettet mot. Den biologiske delen av behandlingen har dessuten primært virkning mot dette rusmiddelproblemet. I undersøkelsen fra 2005 var det en ukjentandel på 11,2 %. Dette skapte en visse usikkerhet som er noe mindre i denne undersøkelsen som det fremgår av figur 23. Det bør likevel understrekes at andelen ukjent også denne gangen er høy i noen sentre som LAR Oslo (21,3 %), Akershus (18.3 %) og noe mindre uttalt også i LAR Telemark, Aust-Agder og LARiNord. For de andre sentrene er usikkerheten liten.

Med disse forbeholdene er det oppmuntrende at andelen som har brukt et morfinstoff utenom LAR-medikamentet siste 4 uker er så lav som 13.2 % som er omtrent det samme som i 2005. Behandlingen er altså effektiv i forhold til å stoppe bruk av illegale morfinstoffer. Figur 22 viser imidlertid også at det er betydelig forskjeller mellom sentrene slik at sentrene i Region Sør og i Midt- og Nord-Norge har vesentlig lavere andel med bruk enn sentrene i Region Øst og Vest. Særlig ligger LAR Oslo og LAR Hedmark nokså høyt selv om også disse ligger lavt i internasjonal sammenheng.

Figur 22 Andel med minst en positiv prøve på morfinstoffer eller opplysninger om minst et inntak siste 4 uker. (Andelen ukjent Norge = 9,9 %)

Telemark	4,7 %
Vestfold	4,8 %
Aust-Agder	4,9 %
Vest-Agder	5,3 %
Nord	8,4 %
Buskerud	8,8 %
Midt	9,0 %
Norge	13,2 %
Akershus	13,8 %
Hordaland	14,1 %
Oppland	14,8 %
Østfold	16,2 %
Rogaland	16,4 %
Oslo	20,7 %
Hedmark	22,4 %

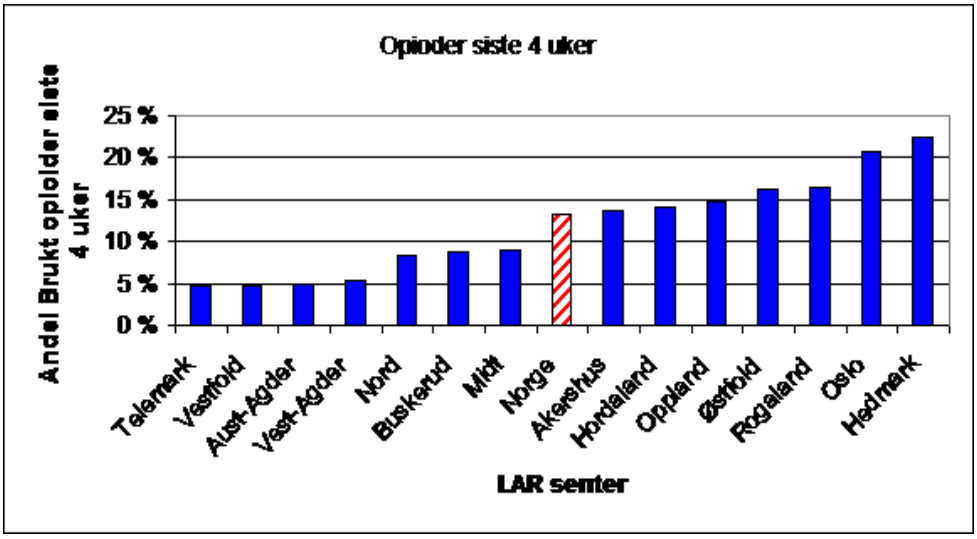

Figur 23. Andel hvor bruken av morfinstoffer siste 4 uker er angitt som ukjent.

Midt	0,7 %
Rogaland	1,8 %
Vest-Agder	3,5 %
Hordaland	4,0 %
Oppland	4,2 %
Østfold	5,1 %
Vestfold	6,2 %
Buskerud	6,4 %
Hedmark	9,3 %
Norge	9,9 %
Nord	12,0 %
Aust-Agder	14,6 %
Telemark	16,4 %
Akershus	18,5 %
Oslo	21,3 %

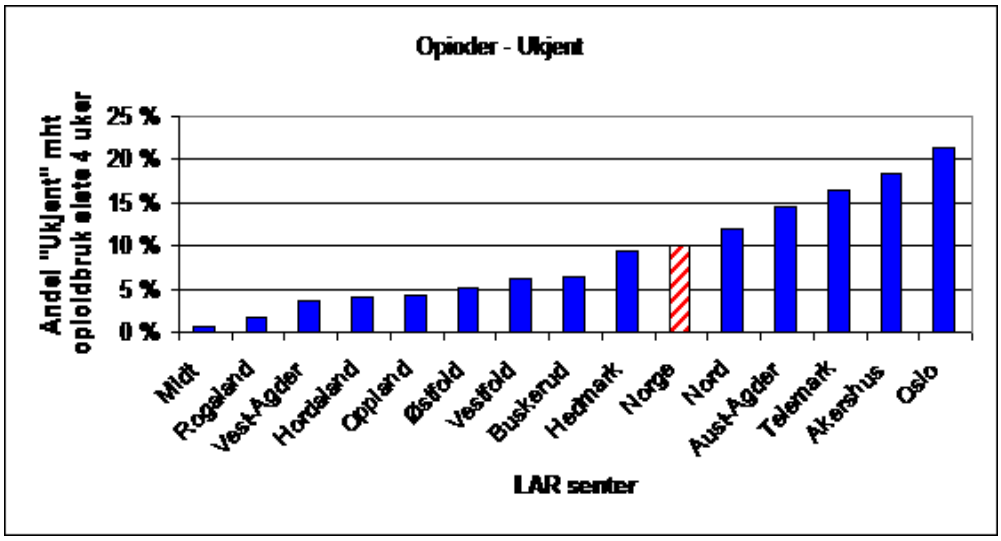

Cannabis

Bruken av cannabis fremgår av figur 24. Andelen ukjent er 10 % som i 2005 og som da gjelder dette særlig LAR Oslo (23,6 %), LAR Telemark og Akershus (15,5 %). LARiNord har nokså høy andel dette året og lav i 2005.

Vi ser at nesten 1/3 har brukt cannabis minst en gang siste 4 uker, den samme andel som i 2005. Det er i hovedsak de samme sentrene som har lav andel som i 2005. Hedmark har nå lavere andel enn landsgjennomsnittet og Hordaland høyere. Aust-

Agder rapporterer om noe høyere andel mens de øvrige sentre med gjennomsnitt over landet, rapporterer minsket cannabisbruk.

Figur 24. Andel hvor det er vist bruk av cannabis siste 4 uker. (Andel ukjent Norge = 10.1 %)

Midt	14,0 %
Buskerud	17,5 %
Vestfold	19,9 %
Rogaland	25,3 %
Østfold	27,4 %
Hedmark	31,4 %
Nord	31,9 %
Norge	32,2 %
Hordaland	33,8 %
Akershus	36,1 %
Vest-Agder	37,6 %
Telemark	39,7 %
Oppland	39,7 %
Oslo	41,0 %
Aust-Agder	44,7 %

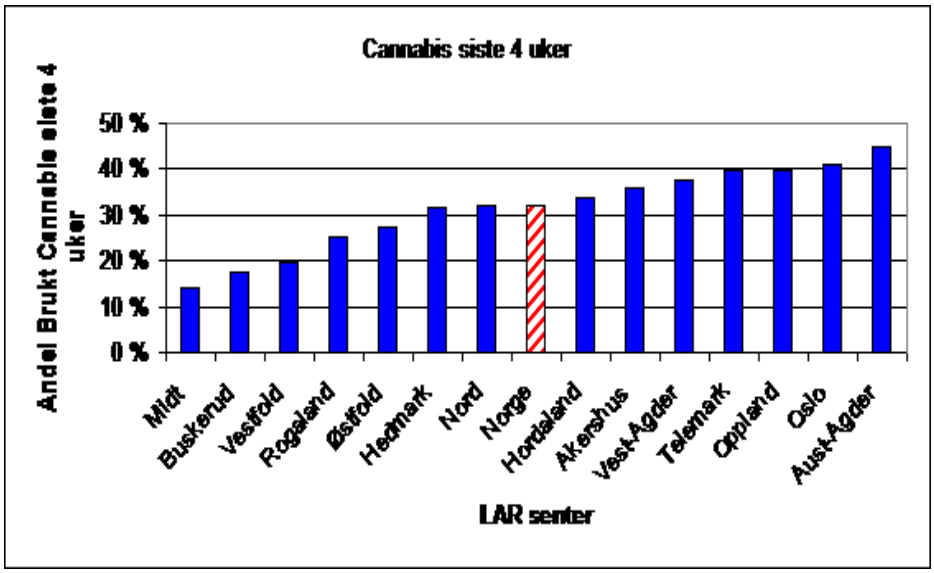

Benzodiazepin

Bruken av benzodiazepiner representerer et betydelig problem i LAR-behandling i svært mange land. Dette vurderes noe ulikt, men gjennomgående finner en at benzodiazepin svekker den stabiliserende virkningen av LAR-medikamentet og øker kognitive og psykomotoriske problemer.

Det er et problem at pasienten og delvis også kontaktene i behandlingsapparatet presser på for benzodiazepinforskrivning, og som det fremgår tidligere i rapporten foregår det en nokså omfattende forskrivning av slike preparater, i liten grad fra LAR-leger, men i nokså stor grad fra fastleger og andre behandlingskontakter. Slik forskrivning vil vises ved urinprøver. Den bruken som er påvist i undersøkelsen omfatter derfor i hovedsak også forskrevet benzodiazepin, på landsbasis ca 15 % av pasientene. Figur 25 viser en bruk som svarer til noe mer enn det dobbelte av dette, 40,9 %. Minst hver fjerde pasient har altså bruk av illegalt anskaffet benzodiazepin.

Forekomsten av bruk er her klart høyere enn i 2005 da det ble påvist bruk hos 33,4 %. Denne økningen gjenfinnes i de fleste sentre. Som i 2005 er bruken vesentlig lavere i LAR Midt, og lav i Vestfold og Buskerud. LARiNord ser ut til å ha redusert forekomst og dette gjelder også LAR Vest-Agder. Blant sentre med høy andel ser vi i særlig grad Oppland hvor nesten 6 av 10 har påvist bruk. LAR Østfold og LAR Telemark har hatt markert økning og er nå blant sentre med høyt gjennomsnitt. LAR Oslo har redusert andel og nærmer seg landsgjennomsnittet.

Figur 25. Andel rapportert med bruk av benzodiazepin siste 4 uker. (Andel ukjent Norge = 9,4 %)

Midt	14,0 %
Vestfold	29,5 %
Nord	30,1 %
Buskerud	30,4 %
Vest-Agder	36,9 %
Rogaland	40,4 %
Norge	40,9 %
Hedmark	43,0 %
Akershus	43,6 %
Hordaland	46,1 %
Oslo	47,1 %
Aust-Agder	48,0 %
Telemark	48,3 %
Østfold	48,8 %
Oppland	57,7 %

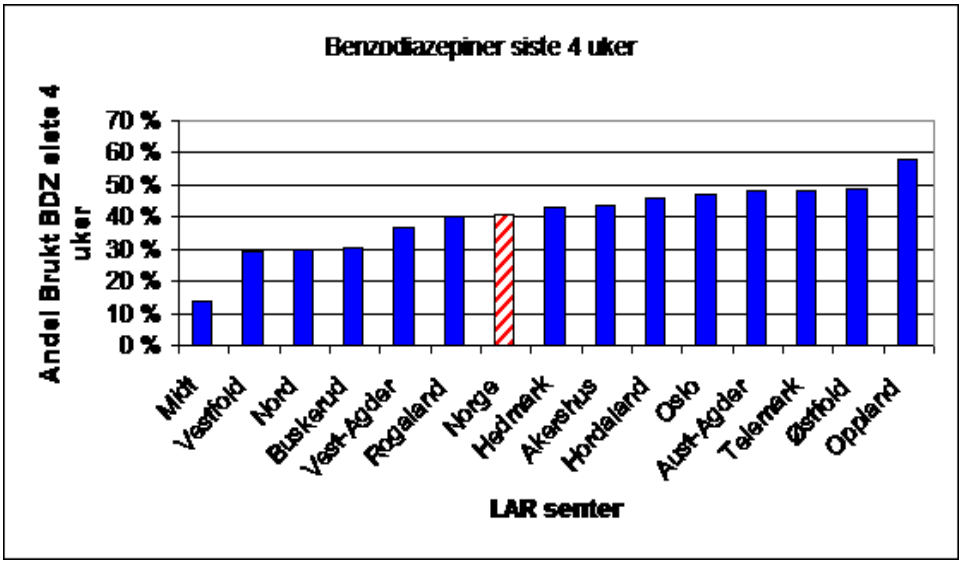

Sentralstimulerende midler

Figur 26 Andel med påvist bruk av sentralstimulerende midler. Landsgjennomsnitt ukjent = 10,8 %

Nord	9,0 %
Buskerud	9,4 %
Midt	9,7 %
Akershus	12,4 %
Telemark	12,9 %
Oppland	13,7 %
Østfold	14,0 %
Vestfold	15,8 %
Norge	16,2 %
Oslo	17,1 %
Hordaland	19,1 %
Rogaland	21,7 %
Aust-Agder	22,0 %
Hedmark	23,4 %
Vest-Agder	23,5 %

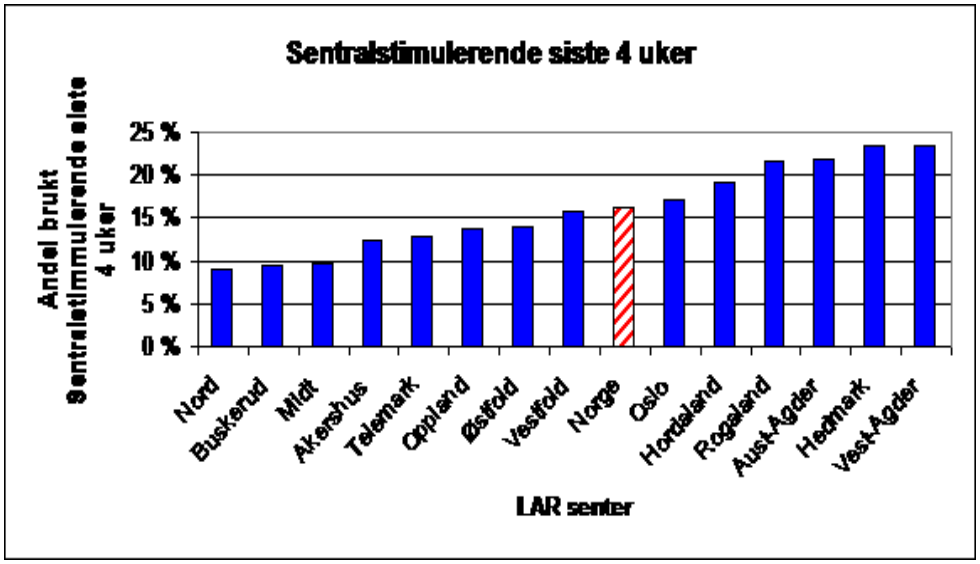

Bruken av sentralstimulerende midler fremgår av figur 26. Andelen ukjent er noe mindre enn i 2005 (12,3 %) og andelen med påvist bruk helt identisk 16,2 %. Dette gjelder både amfetaminderivater og kokain.

Samlet vurdering av rusmiddelbruken siste 4 uker

Dette er vurdert ved to spørsmål. Det ene dreier seg om hyppighet av stoff og alkoholbruk med svaralternativene aldri, få enkeltepisoder og regelmessig bruk og det andre om alvorlighet av bruken med svaralternativene ”god funksjon, fungerer ”som andre”, ”Blandet funksjon. Av og til ruspåvirket” og “Avhengighetspreget, rusdominert funksjon”. Variablene bygger altså på skjønn fra svarer. Dette gir større usikkerhet slik at en må regne med større andel ”ukjent” og mulig usikker bruk av alternativene i tillegg. Angivelsen av andel angitt ”ukjent” er imidlertid sterkt sprikende på begge spørsmålene. I forhold til hyppighet er den på landsbasis 8,9 %, det samme som i 2005. Sentre som LAR Midt angir at dette er ukjent i 1 % mens LAR Oslo angir 17,9 %. Usikkerheten og forskjellen i usikkerhet mellom sentrene gjør at funnene må tolkes forsiktig. I forhold til hyppighet i bruk av rusmidler, skiller LAR Midt seg tydelig ut fra de andre ved å beskrive at nesten 8 av 10 (76,7 %) er helt uten rusmiddelbruk. De to sentrene som kommer nærmest, LAR Vestfold og LAR Buskerud har 6 av 10. LAR Oslo angir at så lavt som 1 av 4 (25,4 %) og ligger med det vesentlig lavere enn alle andre. Om en gir en konsesjon til usikkerheten og slår sammen svarene ”aldri” og ”få enkeltepisoder” minsker forskjellene vesentlig. LAR Oslo ligger fortsatt lavt med en andel på 46, 8 %. Her må en imidlertid huske på at andelen ”ukjent” er svært høy (17,9 %). LAR Midt kommer opp i 88,9 % og har bare 1 % beskrevet som ukjent. Nesten alle de andre sentrene har en andel 70 % som enten ikke har brukt noe eller bare har enkeltepisoder

Det samme mønsteret sees i forhold til beskrivelsen av mestring og kontroll av rusmiddelbruken slik det fremgår av figur 27. Vi ser at noen sentre angir svært liten usikkerhet mens andel ukjent er opp i 20 % i Aust-Agder og Oslo. LARiNord hadde på undersøkelsestidspunktet store rekrutteringsproblemer i personalet og utskifting slik at svaret herfra ikke er typisk for dette senteret. Ellers er mønsteret omtrent det samme som i 2005.

Figur 27 Andel angitt som ukjent på spørsmål om rusmiddelmestring .

Midt	2,5 %
Rogaland	2,8 %
Hordaland	3,3 %
Vestfold	3,4 %
Hedmark	4,9 %
Buskerud	5,8 %
Oppland	8,1 %
Vest-Agder	8,4 %
Norge	11,8 %
Telemark	14,7 %
Akershus	15,6 %
Østfold	15,7 %
Aust-Agder	19,5 %
Oslo	19,6 %
Nord	28,3 %

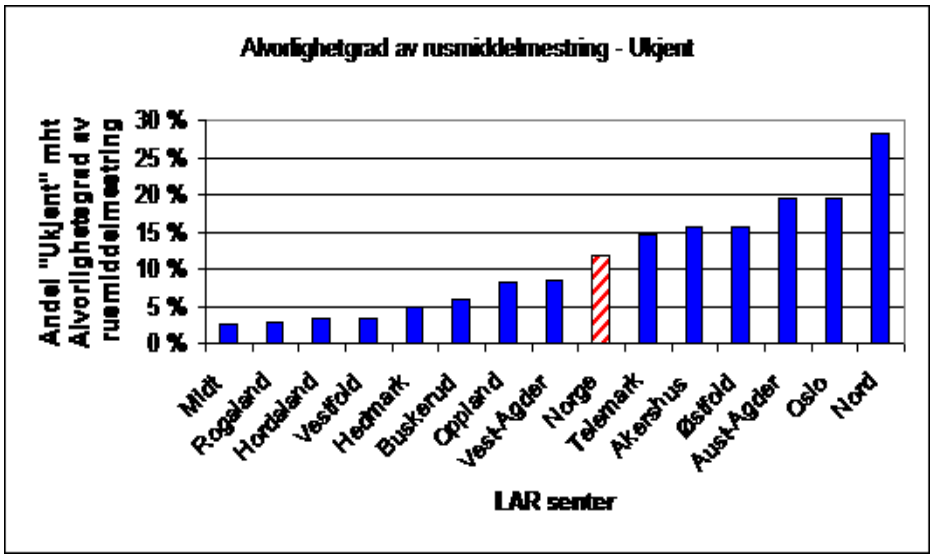

.

Figur 28 viser angitt med god funksjon, dvs at de mestrer sitt rusmiddelproblem uten rusepisoder. De som har enkelte episoder er beskrevet med ”blandet funksjon). De fleste sentrene angir at noe over eller under landsgjennomsnittet på 55,9 % har en god funksjon mens LAR Midt og litt mindre utpreget LAR Buskerud og LAR Vestfold, skiller seg ut med svært høy andel. LAR Oslo og noe mindre utpreget LAR Telemark og LAR Aust-Agder skiller seg ut med lavere andel.

Figur 28. Andel angitt med en god funksjon i forhold til rusmiddelmestring ”Som andre” (Landsgjennomsnitt ukjent = 11,8 %)

Oslo	41,9 %
Telemark	47,0 %
Aust-Agder	47,2 %
Østfold	51,4 %
Hedmark	51,5 %
Oppland	52,6 %
Nord	53,0 %
Akershus	53,1 %
Vest-Agder	54,9 %
Norge	55,9 %
Rogaland	61,6 %
Hordaland	63,0 %
Vestfold	65,8 %
Buskerud	68,4 %
Midt	81,7 %

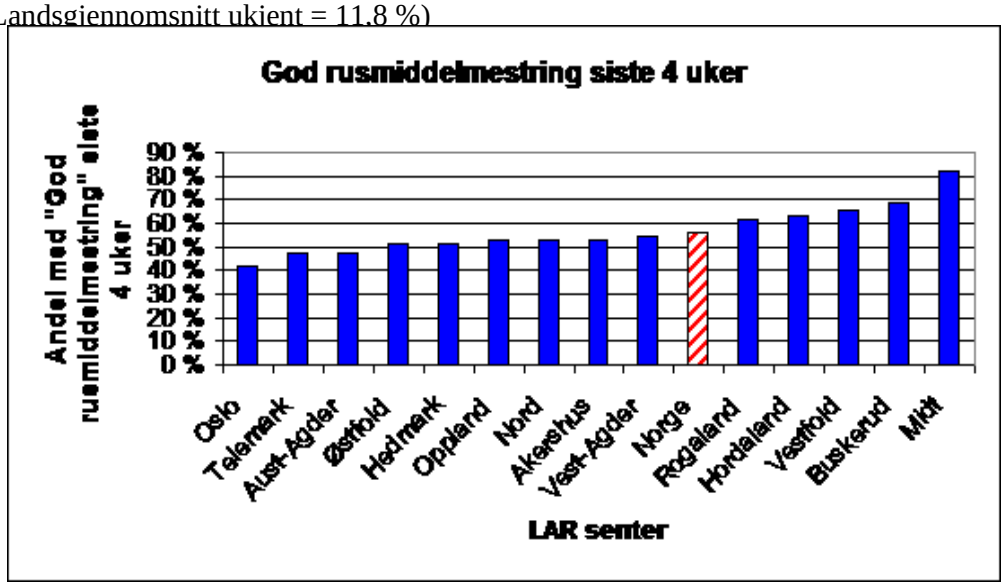

Går vi til den motsatte svaralternativet, ”Avhengighetspreget rusmiddelbruk”, viser dette det komplementære bildet. Andelen er påfallende lav i LARiNord og påfallende høy i LAR Hedmark. Det første senteret hadde som beskrevet driftsproblemer slik at svaret må tolkes forsiktig. LAR Hedmark skiller seg ut med høy andel. Dette svarer i liten grad til andre rapporteringer fra dette senteret slik at det er naturlig å spørre om en her har brukt svaralternativene annerledes slik at en del pasienter er skåret i dette svaralternativet som i andre sentre er skåret som ”blandet funksjon”.

Om vi ser bort fra disse sentrene, er mønsteret at noen sentre, LAR Østfold, Oppland, Buskerud og Midt-Norge angir 10 % eller litt lavere andel mens andre sentre som LAR Hordaland, Aust-Agder og Vestfold rapporterer omtrent 14 %. To sentre, LAR Oslo og LAR Rogaland svarer nesten 16 %. Det er altså reelle forskjeller, men forskjellene blir mindre om en ser på hvem det går tydelig dårlig med enn om en ser på hvem det går svært bra med. En mulig forklaring kan ligge i om det er kommet i stand en aktiv rehabiliteringsprosess eller om hovedfunksjonen er knyttet til den grunnleggende farmakologiske effekten av medikamentet.

Figur 29. Gjennomsnittlig andel som beskrives med avhengighetspreget rusmiddelbruk siste 4 uker. (Landsgjennomsnitt ukjent = 11,8 %)

Nord	4,2 %
Østfold	9,2 %
Oppland	9,6 %
Buskerud	9,9 %
Midt	10,0 %
Akershus	11,4 %
Vest-Agder	11,5 %
Norge	12,4 %
Telemark	13,4 %
Hordaland	13,7 %
Aust-Agder	13,8 %
Vestfold	14,4 %
Oslo	15,8 %
Rogaland	15,9 %
Hedmark	25,2 %

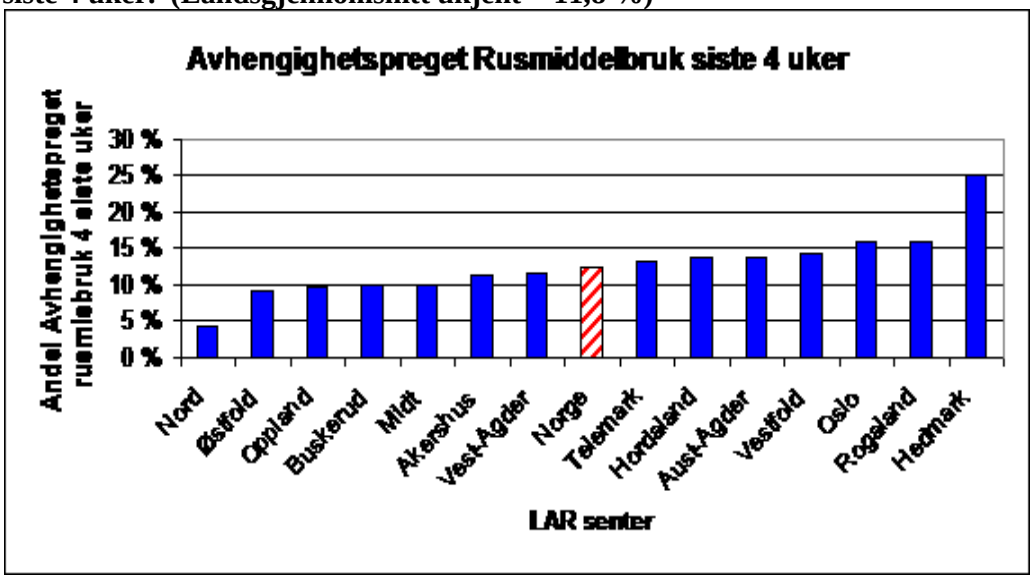

Sosial funksjon siste år

Noen spørsmål (C-spørsmål i skjema) dreier seg om sosiale vansker og om rusmiddelbruk i perioden fra siste årsskifte.

Kriminalitet

Figur 30. Andel som har vært arrestert. (Landsgjennomsnitt ukjent =8,5 %)

Midt	5,0 %
Rogaland	6,3 %
Vestfold	6,8 %
Buskerud	7,0 %
Østfold	8,9 %
Hordaland	9,6 %
Hedmark	11,1 %
Nord	12,0 %
Norge	12,6 %
Oslo	14,8 %
Oppland	14,9 %
Telemark	15,5 %
Vest-Agder	18,6 %
Aust-Agder	22,8 %
Akershus	23,9 %

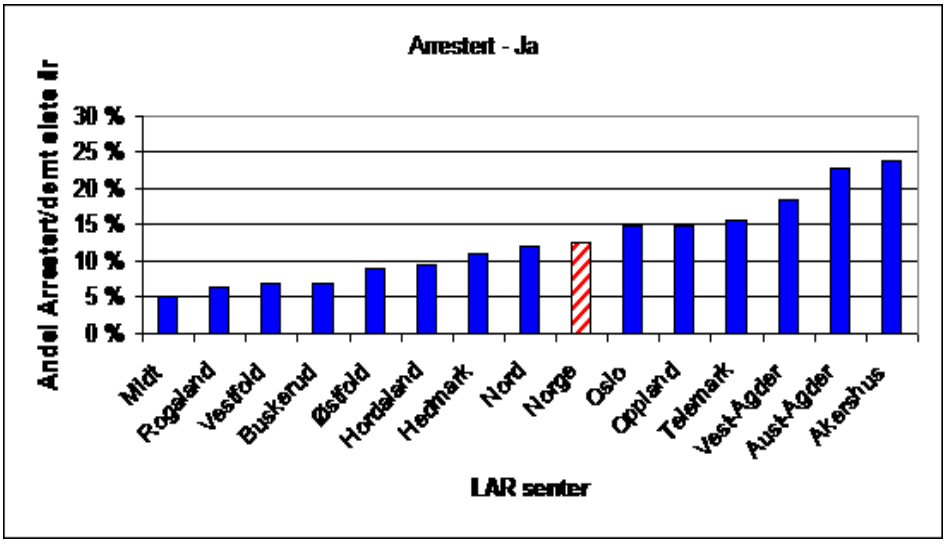

Figur 30 viser andelen hvor det er kjent at pasienten har vært arrestert og eventuelt varetektsfengslet siden siste årsskifte. Usikkerheten er omtrent som eller litt lavere

enn i 2005 og andelen rapportert som arrestert noe høyere, 12,6 % mot 8,9 %. Fortsatt rapporteres det om lav andel med kriminalitetsaktivitet som har ført til pågripelse. Igjen kommer LAR Midt best ut sammen med Vestfold og Buskerud, her også LAR Rogaland mens LAR i Agderfylkene og Akershus ligger i den andre enden av skalaen.

Ser vi på andelen som er rapportert siktet og eventuelt fengslet, er andelen ukjent lavere og tydelig lavere enn i 2005 (6,7 % mot 9,9 %). Andelen som er tiltalt og eventuelt dømt er også lavere, 7,3 % mot 9,6 %. Her er det tre sentre (LAR Østfold, LAR Oppland og Hedmark og LAR Akershus) som rapporterer at dette gjelder ingen av pasientene mens et senter som LAR Aust-Agder rapporterer at 22,8 % har vært tiltalt og eventuelt dømt. Dette gjelder 12,4 % i LAR Vest-Agder og 11,5 % i LARiNord. Det er naturlig å anta at ytterpunktene kan preges av rapporteringsusikkerhet. De øvrige sentre deler seg i lavt nivå (2 % til 4 %) som gjelder LAR Vestfold, Telemark, Buskerud, og Midt-Norge og nivået omtrent på landsgjennomsnittet. Dette gjelder LAR Hedmark, Rogaland, Hordaland og LAR Oslo.

Overdoser og selvmordsforsøk

Inntak av så store mengder av et rusmiddel at det oppstår en farlig forgiftning kan være uttrykk for liten livslyst og selvforakt. Mønsteret kan preges av at personene ”balanserer på kanten” slik det har vært uttrykt. Noen av overdoseringene er også i realiteten selvmord slik at en noen ganger finner brev som viser dødsønske mens en andre ganger mistenker suicid uten at en finner brev. De som overlever kan også fortelle om dette, men mange ganger er det mer tilfeldigheter og likegyldighet som ligger bak en overdose.

Figur 31 Andel rapportert med overdose. (Landsandel ukjent = 6,5 %)

Midt	0,4 %
Rogaland	0,5 %
Buskerud	1,2 %
Hordaland	1,3 %
Nord	1,8 %
Vest-Agder	2,2 %
Østfold	2,5 %
Telemark	2,6 %
Norge	3,2 %
Akershus	4,4 %
Oppland	4,9 %
Oslo	5,1 %
Hedmark	5,6 %
Vestfold	7,5 %
Aust-Agder	9,8 %

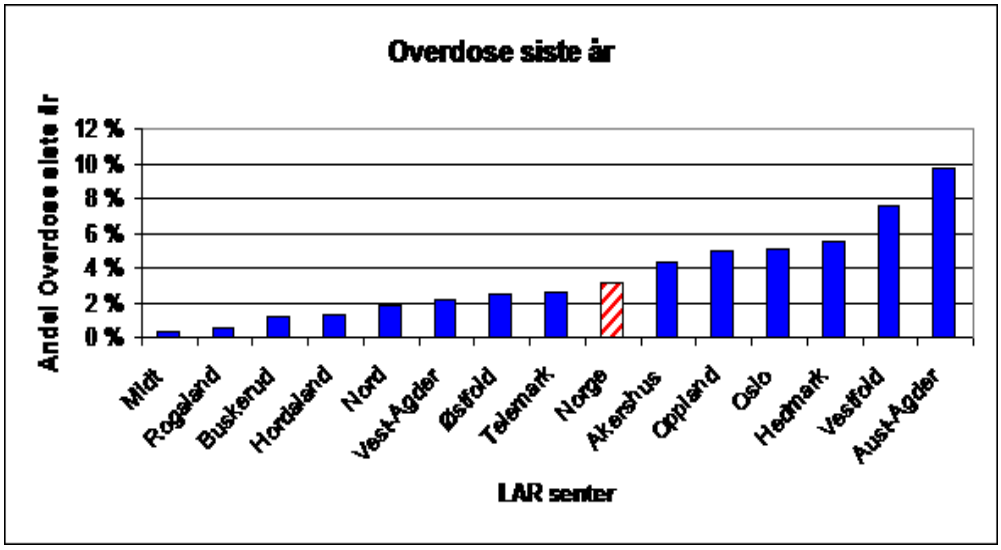

I statusundersøkelsen skilles det mellom overdoser og selvmordsforsøk. Figur 31 viser overdoseandelen. Andelen angitt usikker er litt lavere enn i 2005 og forekomsten av overdosetilfeller temmelig nær den samme. Det er altså en andel på 3 % som har

hatt en livstruende forgiftning. Vi ser også at dette nesten ikke forkommer i noen sentre men har en reell forekomst om enn lav, i andre. Om en ser bort fra at LAR Vestfold beskriver en nokså høy andel, er mønsteret her likt det som er funnet ved rusmiddelbruk og kontroll.

Figur 32 viser forekomsten av selvmordsforsøk. Andelen ukjent er lik eller litt lavere enn i 2005 og gjennomsnittsforekomsten den samme. Litt under 2 % har forsøkt å begå selvmord, mer eller mindre målrettet. Noen av tilfellene antas å ha vært overdosetilfeller uten klar selvmordshensikt. Vi ser at ett senter, LAR Buskerud, skiller seg ut med en forekomst under 1 % og ett, LAR Vest-Agder, med en forekomst over 6 %. Det er sannsynlig at disse ytterpunktene enten skyldes tilfeldigheter eller rapporteringsvansker. For øvrig er det nokså liten forskjell mellom sentrene.

Figur 32. Andel som har hatt selvmordsforsøk siste år. (Landsandel ukjent = 6,7 %)

Buskerud	0,6 %
Midt	1,1 %
Østfold	1,5 %
Hordaland	1,5 %
Telemark	1,7 %
Oslo	1,9 %
Rogaland	2,3 %
Norge	2,3 %
Nord	2,4 %
Aust-Agder	2,4 %
Vestfold	2,7 %
Akershus	3,1 %
Oppland	3,5 %
Hedmark	3,7 %
Vest-Agder	6,2 %

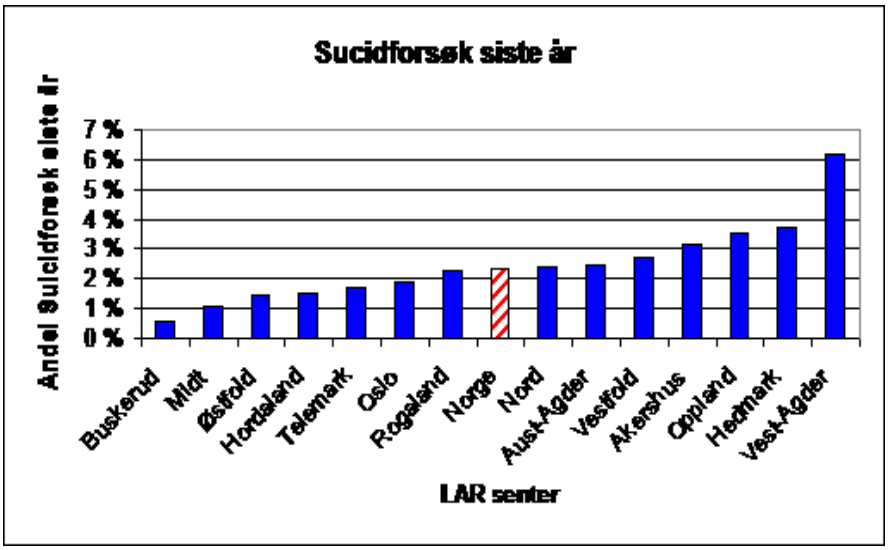

Bruk av rusmidler siste år

Undersøkelsen har også et spørsmål om hvorledes pasienten har forholdt seg til bruk av rusmidler, herunder også alkohol til beruselse, hele året fra årsskiftet. For de som ikke har startet i behandling, dreier det seg altså om minimum 11 måneder. Svaralternativene er ”Ikke brukt”, ”Noe bruk, men bare i kortere perioder”, ”Bruk i lengre perioder men ikke hele tiden” og ”Brukt regelmessig heler året”. Andelen ukjent på spørsmålet er 6,6 %, det samme som i 2005. De fleste av svarerne har altså ment at de kan besvare spørsmålet. Det er imidlertid flere sider av funnene som skaper usikkerhet. Om en sammenholder funnene med funn angitt rusmiddelbruk siste fire uker, vil en se at sentre som angir høy andel uten bruk kan angi betydelig bruk siste 4 uker og omvendt. Ytterpunktene er dessuten så forskjellige at det er nærliggende å anta rapporteringsulikheter.

Det er derfor valgt å henvise interesserte til tabellariske oversikter i appendiks. Dersom en vil forsøke å bruke dette spørsmålet komparativt mellom sentrene, anbefales at svaralternativene slås sammen slik at en gruppe utgjøres av de som ikke har brukt eller bare har brukt i kortere perioder på den ene siden og de som har brukt i lengre perioder og de som har brukt hele tiden på den annen. På landsbasis finner en da at 67,9 % har vært uten eller bare hatt ubetydelig bruk av rusmidler mens 25,5 % har hatt et omfattende bruk. Dette er omtrent som i 2005. En finner også et mønster som passer bedre med andre deler av undersøkelsen. LAR Midt kommer svært høyt med 94,5 % i den gode kategorien mens et senter som LAR Oslo er nede i 53,8 % og LAR Telemark og Aust-Agder helt nede på 40-tallet. På den annen sider er det flere sentre som angir prosenter på 80-tallet, for LAR Oppland helt opp på 87,2 % i den gode kategorien. Samlet spriker funnene så vidt mye at det advares mot å bruke tallene til annet enn intern drøfting av senterets funksjon og målsettinger.

Fornøydhetsmålinger

To spørsmål sikter mot utagn om fornøydhet med behandlingen. Spørsmålene er først og fremst tenkt som informasjon til hvert LAR-senter. Stor grad av misnøye signaliserer behov for vurdering og eventuelt endring av behandlingsopplegget.

Pasientens vurderinger

Figur 33 viser en oversikt over sentrenes rapporteringer om gjennomsnittlig pasientfornøydhet. Spørsmålet er besvart av den enkelte hovedkontakt slik at svarene kan preges av utilstrekkelig kjennskap, av kontaktens ønske om positiv vurdering og eventuelt av pasientens tanker om hvilket svar behandlerne ønsker. Dette må tas med i vurdering av svarene. Svarmulighetene er fornøyd/vellykket, både-og og misnøyd/ikke vellykket. Landsandelen ukjent er noe lavere enn i 2005, henholdsvis 10,6 % og 12,5 %. Den gjennomsnittlige andelen pasienter som oppfattes som fornøyde er 54,7 %, den samme som i 2005.

Figur 33. Andel pasienter som er fornøyd med behandlingsopplegget. (Landsgjennomsnitt ukjent = 10,5 %)

Oslo	40,0 %
Nord	47,0 %
Akershus	47,7 %
Østfold	48,8 %
Hedmark	50,0 %
Telemark	50,0 %
Oppland	51,4 %
Aust-Agder	52,0 %
Norge	54,7 %
Rogaland	61,1 %
Hordaland	62,1 %
Vestfold	62,3 %
Midt	62,4 %
Buskerud	71,3 %
Vest-Agder	77,3 %

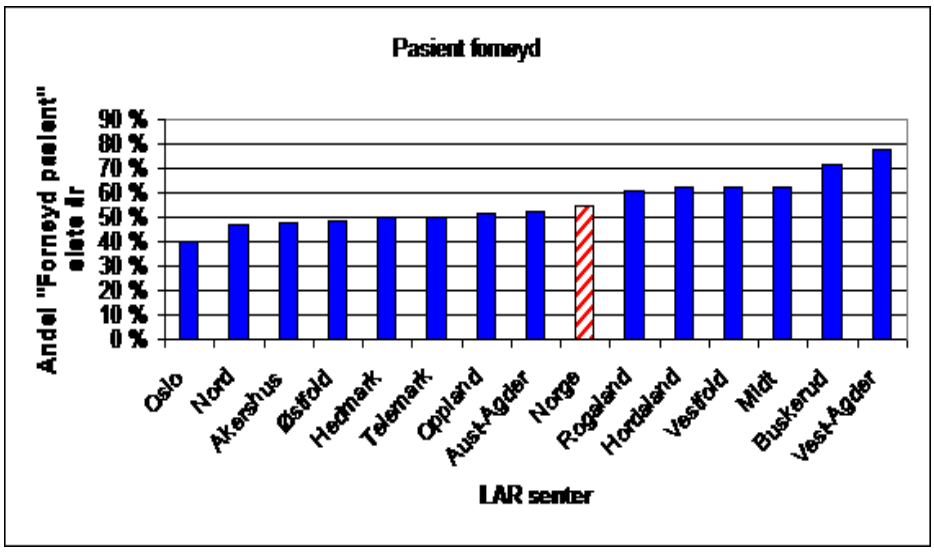

Fordelingen av svarene slik det fremgår av figur 33 viser at sentrene oppnår omtrent samme andel fornøyde. Noen ligger litt over gjennomsnittet på ca 60 % og noen litt under omtrent på 50 %. LAR Oslo skiller seg ut med lavere andel (40 %) og LAR Buskerud og LAR Vest-Agder med høyere på over 70 %.

I tillegg til dette kommer at en betydelig andel av pasientene bedømmes til å være mellomfornøyde. Bare en mindre andel, på landsbasis 6,9 % oppfattes som misnøyde. Her er det liten forskjell mellom sentrene. Få av pasientene er altså direkte misnøyde om vi skal tro de som har fylt ut skjema.

Behandlers vurdering

Figur 34 viser i hvilken grad den som har fylt ut skjema – i første rekke pasientenes hovedkontakter i LAR-sentre eller sosialsentre – er fornøyd med behandlingen. Andelene ukjent er som en kunne vente lav og på samme nivå som i 2005. Vi ser at landsgjennomsnittet fornøydhet hos behandlerne er på samme nivå som den som er angitt for pasientene. En mulig forklaring er at svarerne ikke skiller mellom egen og pasientenes fornøydhet. Vi ser også at det er liten forskjell mellom sentrene om en ser bort fra LARiNord hvor svaret antakelig preges av driftsvansker i denne perioden. Mest fornøyd er behandlerne i LAR Midt og LAR Vest-Agder mens LAR Oslo og noe mindre utpreget LAR Telemark ligger noe under-

Figur 34. Utfyllers vurdering av behandlingen, andel fornøyd. Landsandel ukjent = 4,9 %.

Nord	26,5 %
Oslo	43,4 %
Østfold	46,2 %
Telemark	47,4 %
Aust-Agder	48,0 %
Oppland	49,2 %
Hedmark	50,5 %
Norge	52,0 %
Akershus	53,8 %
Hordaland	55,0 %
Rogaland	57,1 %
Buskerud	57,3 %
Vestfold	59,6 %
Vest-Agder	65,0 %
Midt	66,3 %

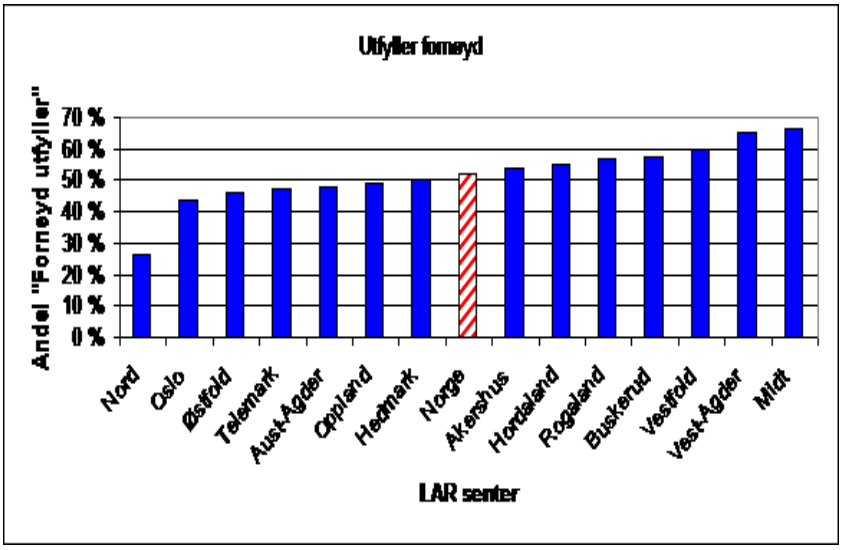

Endringsbehov

Det siste spørsmålet i statusundersøkelsen skal hente ut en vurdering av behov for endringer. Spørsmålet er først og fremst tenkt som kvalitetssikring, og

svaralternativene er ja og nei. Ja-svar skal føre til at behandlingen evalueres. Andelen ukjent er denne gangen 6,9 % som er en vesentlig økning fra 2005 da andelen var 0,7 %. Årsaken til dette er ikke åpenbar.

I gjennomsnitt anbefales vurdering av endringer for 21,6 % som er lavere enn i 2005 da endring ble anbefalt for 35 %. Lavest andel med anbefaling om endringer finner vi i LAR Vest-Agder (9,7 %), LAR Buskerud (12,3 %) og LAR Midt der endringer anbefales vurdert for 15,8 %. Høyest andel finner vi i LAR Telemark, Vestfold, Aust-Agder og Hedmark der dette er anbefaling for litt under hver tredje pasient. De øvrige fordeler seg mellom disse nivåene. Andelen i LARiNord kan ikke bedømmes på grunn av høy andel ”ukjent”.

Appendix - tabellariske oversikter

Norge og regioner

	Norge prosent	Øst prosent	Sør prosent	Vest prosent	Midt prosent	Nord prosent
Antall svar	3613	1475	898	795	279	166
Svarprosent	78,25 %	69,12 %	84,56 %	85,39 %	91,48 %	89,73 %
Kjønn						
Kvinner	30,46 %	33,15 %	27,43 %	29,06 %	31,54 %	27,71 %
Menn	69,54 %	66,85 %	72,57 %	70,94 %	68,46 %	72,29 %
Alder (gjennomsnitt)	39,88	40,65	40,06	38,43	39,01	40,52
A. Aktuell situasjon						
A0. Aktuell situasjon						
0. Ikke utskrevet	91,57 %	91,02 %	93,51 %	89,67 %	89,25 %	97,59 %
1. Eget ønske om avvenning	1,32 %	1,50 %	1,01 %	0,68 %	3,58 %	0,60 %
2. Misfornøyd med behandlingen	1,38 %	2,44 %	1,12 %	0,54 %	0,36 %	0,00 %
3. Manglende effekt, uforsvarlig	3,26 %	1,02 %	2,13 %	8,15 %	5,38 %	1,20 %
4. Behandlingsvansker	0,39 %	0,55 %	0,22 %	0,41 %	0,36 %	0,00 %
10. Annet	2,09 %	3,46 %	2,01 %	0,54 %	1,08 %	0,60 %
A1. Beskjeftigelse						
a. Yrkesstatus						
0. Uten beskjeftigelse	76,59 %	82,89 %	76,50 %	75,88 %	57,35 %	57,83 %
1. Heltidsjobb	9,50 %	6,44 %	11,36 %	11,11 %	14,34 %	10,24 %
2. Deltidsjobb	7,04 %	5,06 %	6,57 %	5,68 %	19,71 %	12,05 %
3. Under utdanning	4,95 %	4,29 %	3,79 %	5,93 %	6,81 %	9,04 %
4. Deltidsjobb og under utdanning	0,61 %	0,35 %	0,67 %	0,63 %	1,79 %	0,60 %
9. Ukjent	1,31 %	0,97 %	1,11 %	0,76 %	0,00 %	10,24 %
b. Arbeidstrening/kurs						
0. Nei	85,86 %	89,06 %	85,08 %	87,44 %	81,00 %	63,25 %
1. Ja	12,15 %	9,05 %	13,14 %	11,42 %	19,00 %	25,30 %
9. Ukjent	1,97 %	1,89 %	1,67 %	1,14 %	0,00 %	11,45 %
c. Dagtilbud						
0. Nei	78,59 %	78,99 %	75,36 %	82,93 %	80,29 %	69,28 %
1. Ja	19,01 %	18,27 %	22,63 %	16,05 %	19,71 %	18,67 %
9. Ukjent	2,39 %	2,74 %	2,01 %	1,02 %	0,00 %	12,05 %
A2. Viktigste inntekt						
0. Forsørget av andre	0,36 %	0,21 %	1,00 %	0,00 %	0,36 %	0,00 %
1. Arbeidsinntekt	8,69 %	6,24 %	10,13 %	10,51 %	12,19 %	7,83 %
2. Studielån/stipend	0,06 %	0,07 %	0,11 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
3. Dagpenger (arbeidsledig)	0,11 %	0,27 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
4. Sykepenger/delvis sykepenger	0,42 %	0,41 %	0,56 %	0,13 %	1,08 %	0,00 %
5. Yrkesmessig atføring/ rehabiliteringspenger	31,54 %	22,96 %	32,07 %	42,53 %	40,86 %	36,14 %

6. Uførepensjon/alderspensjon	37,03 %	43,11 %	36,19 %	27,72 %	34,41 %	36,75 %
7. Stønad til enslig forsørger	0,67 %	0,96 %	0,33 %	0,63 %	0,36 %	0,60 %
8. Sosialhjelp	18,51 %	22,69 %	17,15 %	17,59 %	10,39 %	7,23 %
10. Annet	0,78 %	1,37 %	0,33 %	0,51 %	0,00 %	0,60 %
9. Ukjent	1,84 %	1,71 %	2,12 %	0,38 %	0,36 %	10,84 %
A3. Boligforhold						
0. Ingen bolig	2,04 %	2,81 %	2,12 %	1,41 %	0,72 %	0,00 %
1. Hospits/hybelhus/hotell	3,61 %	6,25 %	1,56 %	1,80 %	0,00 %	6,02 %
2. Institusjon	7,16 %	9,47 %	5,24 %	5,40 %	8,96 %	2,41 %
3. Fengsel	1,43 %	1,51 %	1,34 %	2,19 %	0,00 %	0,00 %
4. Hos foreldre	4,28 %	3,84 %	6,47 %	4,37 %	0,36 %	2,41 %
5. Hos andre	2,07 %	2,47 %	2,12 %	1,41 %	0,72 %	3,61 %
6. Egen bolig	77,22 %	71,04 %	80,16 %	81,62 %	88,89 %	75,30 %
10 Annet	1,29 %	2,20 %	0,45 %	1,16 %	0,36 %	0,00 %
9. Ukjent	0,92 %	0,41 %	0,56 %	0,64 %	0,00 %	10,24 %
A5. Blodsmittestatus (HIV/hepatitt C)						
a. HIV						
0. Ikke smittet	90,56 %	85,43 %	94,88 %	94,16 %	95,34 %	86,75 %
1. Smittet	2,99 %	4,90 %	1,89 %	1,65 %	2,15 %	0,00 %
9. Ukjent	6,45 %	9,67 %	3,23 %	4,19 %	2,51 %	13,25 %
b. Hepatitt C						
0. Ikke smittet	17,92 %	22,99 %	18,04 %	11,77 %	6,45 %	21,69 %
1. Smittet	64,83 %	55,68 %	70,82 %	65,57 %	91,40 %	63,86 %
9. Ukjent	17,25 %	21,33 %	11,14 %	22,66 %	2,15 %	14,46 %
A6. LAR-Medikament						
0. Metadon	63,89 %	76,56 %	61,47 %	40,88 %	73,12 %	60,24 %
1. Buprenorfin (Subutex)	35,42 %	22,28 %	37,97 %	59,12 %	26,52 %	38,55 %
9. Ukjent	0,70 %	1,17 %	0,56 %	0,00 %	0,36 %	1,20 %
A7. Døgndose i mg (gjennomsnitt)						
0. Metadon	112,38	112,17	116,03	99,60	116,76	125,30
1. Buprenorfin (Subutex)	18,53	19,37	19,34	17,13	22,30	19,97
A8. Forskrivende lege						
0. Lege ansatt i LAR-tiltak	38,51 %	31,04 %	30,85 %	82,20 %	1,08 %	0,00 %
1. Fastlege	60,04 %	66,28 %	68,15 %	17,68 %	98,92 %	98,19 %
2. Annen lege	0,75 %	1,44 %	0,56 %	0,13 %	0,00 %	0,00 %
9. Ukjent	0,70 %	1,24 %	0,45 %	0,00 %	0,00 %	1,81 %
A9 Andre medikamenter						
a. Foreskrives medikament som kan påvirke effekt eller serumnivå av LAR-medikamentet?						
0. Nei	87,86 %	83,21 %	87,96 %	93,69 %	97,49 %	83,73 %
1. Ja	6,88 %	7,98 %	7,58 %	4,42 %	2,15 %	13,25 %
9. Ukjent	5,26 %	8,81 %	4,46 %	1,89 %	0,36 %	3,01 %
b. Foreskrives benzodiazepiner?						
0. Nei	80,92 %	70,16 %	81,38 %	94,07 %	98,92 %	79,52 %
1. Ja	15,62 %	23,16 %	16,61 %	5,43 %	0,72 %	18,07 %

9. Ukjent	3,43 %	6,69 %	1,90 %	0,51 %	0,36 %	2,41 %
c. Foreskrives morfinstoffer?						
0. Nei	93,65 %	92,19 %	95,53 %	92,54 %	98,57 %	93,37 %
1. Ja	2,21 %	1,04 %	2,35 %	4,55 %	0,36 %	3,61 %
9. Ukjent	4,14 %	6,78 %	2,12 %	2,91 %	1,08 %	3,01 %
A10. LAR-medikamentutlevering						
a. Antall utleveringer pr uke (gjennomsnitt)	4,15	4,42	4,16	3,82	3,80	3,77
b. Derav antall utlevert overvåket	89,84 %	80,99 %	95,63 %	95,24 %	98,42 %	99,19 %
c. Viktigste utleveringssted						
0. LAR-tiltak	7,63 %	11,27 %	7,24 %	5,56 %	0,36 %	0,00 %
1. Apotek	52,04 %	66,74 %	46,66 %	19,34 %	70,61 %	77,71 %
2. Kommunal tjenesteapparat	21,12 %	7,26 %	34,97 %	36,54 %	12,19 %	8,43 %
3. Institusjon/bosenter/fengsel	8,66 %	9,13 %	7,91 %	8,98 %	10,75 %	3,61 %
4. Legekontor	7,96 %	1,87 %	1,11 %	27,94 %	6,09 %	6,02 %
10. Annet	1,73 %	1,94 %	1,78 %	1,64 %	0,00 %	3,01 %
9. Ukjent	0,87 %	1,80 %	0,33 %	0,00 %	0,00 %	1,20 %
A11. Urinprøveordning						
0. Ingen urinprøver	8,16 %	14,24 %	5,46 %	0,51 %	1,08 %	0,00 %
1. Stikkprøver	20,63 %	22,53 %	17,73 %	9,60 %	31,90 %	27,11 %
2. Regelmessig prøvetaking	67,85 %	56,88 %	75,59 %	89,65 %	66,67 %	71,69 %
9. Ukjent	3,36 %	6,36 %	1,23 %	0,25 %	0,36 %	1,20 %
Antall urinprøver pr uke (gjennomsnitt)	1,53	1,43	1,26	1,72	2,37	1,65
B. SISTE FIRE UKER FØR UTFYLLINGSDATO						
B1. Kontakt med behandlingsapparatet siste 4 uker						
a. Ansatt i LAR-tiltak						
0. Nei	51,33 %	49,13 %	48,11 %	62,09 %	35,48 %	61,45 %
1. Ja	44,93 %	42,98 %	51,67 %	37,53 %	64,52 %	26,51 %
9. Ukjent	3,71 %	7,90 %	0,22 %	0,38 %	0,00 %	11,45 %
b. Konsulent ansatt i sosialkontor						
0. Nei	31,44 %	26,11 %	38,08 %	37,61 %	20,43 %	30,12 %
1. Ja	60,05 %	66,41 %	49,67 %	54,76 %	78,49 %	56,02 %
9. Ukjent	8,51 %	7,48 %	12,25 %	7,62 %	1,08 %	13,86 %
c. Fastlege						
0. Nei	32,59 %	27,82 %	34,71 %	37,95 %	32,26 %	36,75 %
1. Ja	54,41 %	56,78 %	48,33 %	54,49 %	64,87 %	49,40 %
9. Ukjent	13,00 %	15,41 %	16,96 %	7,56 %	2,87 %	13,86 %
d. Behandler i spesialisttjeneste psykiatri						
0. Nei	80,09 %	75,89 %	77,95 %	87,42 %	88,53 %	77,11 %
1. Ja	12,07 %	11,09 %	16,15 %	9,67 %	11,11 %	10,24 %

9. Ukjent	7,83 %	13,02 %	5,90 %	2,91 %	0,36 %	12,65 %
e. Behandler i ruspoliklinikk/spesialteam						
0. Nei	78,41 %	71,19 %	86,18 %	79,21 %	88,53 %	72,89 %
1. Ja	14,82 %	16,77 %	10,37 %	17,89 %	11,11 %	15,66 %
9. Ukjent	6,77 %	12,04 %	3,46 %	2,89 %	0,36 %	11,45 %
f. Gruppebehandling						
0. Nei	88,57 %	82,74 %	93,76 %	92,70 %	91,40 %	81,93 %
1. Ja	4,18 %	3,62 %	3,12 %	4,73 %	7,89 %	5,42 %
9. Ukjent	7,25 %	13,63 %	3,12 %	2,57 %	0,72 %	12,65 %
B2. Har det vært avholdt ansvarsgruppemøte siste 4 uker?						
0. Nei	46,43 %	49,34 %	40,80 %	37,67 %	70,25 %	53,01 %
1. Ja	51,84 %	49,28 %	58,08 %	60,68 %	29,39 %	36,14 %
9. Ukjent	1,73 %	1,38 %	1,11 %	1,64 %	0,36 %	10,84 %
B3. Psykiske vansker siste 4 uker						
a. Alvorlig depresjon						
0. Nei	73,36 %	62,71 %	78,95 %	86,52 %	79,21 %	63,25 %
1. Ja	17,63 %	24,38 %	12,36 %	9,57 %	19,00 %	23,49 %
9. Ukjent	9,01 %	12,91 %	8,69 %	3,90 %	1,79 %	13,25 %
b. Alvorlig angst						
0. Nei	71,69 %	61,67 %	75,84 %	84,51 %	77,78 %	65,06 %
1. Ja	19,27 %	25,07 %	16,26 %	11,21 %	20,79 %	21,08 %
9. Ukjent	9,04 %	13,26 %	7,91 %	4,28 %	1,43 %	13,86 %
c. Vrangforestillinger/hallusinasjoner						
0. Nei	86,77 %	80,93 %	88,64 %	93,17 %	95,70 %	81,93 %
1. Ja	3,69 %	4,99 %	3,79 %	2,15 %	1,79 %	2,41 %
9. Ukjent	9,54 %	14,08 %	7,57 %	4,68 %	2,51 %	15,66 %
B4. Kroppslige skader/sykdommer som påvirker livsførsel eller livskvalitet siste 4 uker						
0. Nei	67,48 %	58,43 %	69,82 %	81,36 %	74,19 %	57,83 %
1. Ja	25,69 %	32,80 %	24,83 %	13,43 %	24,01 %	28,31 %
9. Ukjent	6,82 %	8,77 %	5,35 %	5,22 %	1,79 %	13,86 %
B5. Stoff- og alkoholbruk siste 4 uker						
a. Opioder						
0. Nei	76,87 %	66,01 %	84,97 %	81,82 %	90,32 %	79,52 %
1. Ja	13,18 %	18,16 %	5,68 %	15,28 %	8,96 %	8,43 %
9. Ukjent	9,94 %	15,83 %	9,35 %	2,90 %	0,72 %	12,05 %
b. Cannabis						
0. Nei	57,68 %	46,18 %	59,13 %	67,47 %	85,30 %	55,42 %
1. Ja	32,22 %	37,21 %	32,41 %	29,51 %	13,98 %	31,93 %
9. Ukjent	10,10 %	16,61 %	8,46 %	3,03 %	0,72 %	12,65 %

c. Benzodiazepiner eller lignende

0. Nei	49,68 %	37,59 %	52,29 %	54,34 %	85,30 %	57,83 %
1. Ja	40,91 %	47,35 %	38,91 %	43,27 %	13,98 %	30,12 %
9. Ukjent	9,41 %	15,06 %	8,81 %	2,39 %	0,72 %	12,05 %

d. Sentralstimulerende midler

0. Nei	73,00 %	66,01 %	74,39 %	76,57 %	89,96 %	79,52 %
1. Ja	16,23 %	15,80 %	16,59 %	20,40 %	9,68 %	9,04 %
9. Ukjent	10,77 %	18,19 %	9,02 %	3,02 %	0,36 %	11,45 %

e. Alkohol til beruselse

0. Nei	77,00 %	68,67 %	77,17 %	87,25 %	87,81 %	80,12 %
1. Ja	8,31 %	11,15 %	6,57 %	7,07 %	4,66 %	5,42 %
9. Ukjent	14,70 %	20,18 %	16,26 %	5,68 %	7,53 %	13,86 %

B6. Hyppighet av stoff-og alkoholbruk siste 4 uker

0. Aldri	42,79 %	32,41 %	45,66 %	46,10 %	76,70 %	45,18 %
1. Få enkeltepisoder	23,03 %	25,38 %	20,49 %	24,94 %	12,19 %	25,30 %
2. Regelmessig bruk	25,31 %	28,76 %	24,94 %	26,95 %	10,04 %	15,06 %
9. Ukjent	8,87 %	13,45 %	8,91 %	2,02 %	1,08 %	14,46 %

B7. Alvorlighet av stoff- og alkobruk siste 4 uker

0. God funksjon, fungerer "som andre"	55,91 %	47,36 %	56,12 %	62,33 %	81,72 %	53,01 %
1. Blandet funksjon. Av og til ruspåvirket	19,89 %	22,57 %	21,16 %	19,85 %	5,73 %	14,46 %
2. Avhengighetspreget, rusdominert funksjon	12,39 %	14,07 %	9,91 %	14,79 %	10,04 %	4,22 %
9. Ukjent	11,80 %	16,00 %	12,81 %	3,03 %	2,51 %	28,31 %

C. SISTE ÅR

C1. Lovbrudd siste år

a. Arrestert eller i varetekt

0. Nei	78,85 %	72,59 %	79,84 %	86,00 %	91,76 %	72,29 %
1. Ja	12,63 %	15,70 %	14,25 %	7,94 %	5,02 %	12,05 %
9. Ukjent	8,53 %	11,71 %	5,90 %	6,05 %	3,23 %	15,66 %

b. Tiltalt eller dømt

0. Nei	86,06 %	80,00 %	86,97 %	87,31 %	92,11 %	72,89 %
1. Ja	7,25 %	7,44 %	8,13 %	6,22 %	4,66 %	11,45 %
9. Ukjent	6,69 %	12,56 %	4,90 %	6,47 %	3,23 %	15,66 %

C2. Overdose siste år

0. Nei	90,34 %	86,70 %	91,31 %	94,31 %	97,13 %	86,75 %
1. Ja	3,17 %	4,59 %	4,01 %	0,88 %	0,36 %	1,81 %
9. Ukjent	6,48 %	8,70 %	4,68 %	4,80 %	2,51 %	11,45 %

C3. Suicidforsøk siste år

0. Nei	90,98 %	88,49 %	91,43 %	94,04 %	97,49 %	84,94 %
1. Ja	2,31 %	2,40 %	2,90 %	1,90 %	1,08 %	2,41 %
9. Ukjent	6,68 %	9,12 %	5,68 %	4,06 %	1,43 %	12,05 %

C4. Stoff- og alkoholbruk siste år

0. Ikke brukt	45,76 %	48,07 %	36,97 %	41,72 %	83,87 %	28,31 %
1. Noe brukt, men bare i kortere perioder	22,13 %	19,05 %	21,49 %	29,33 %	11,11 %	36,75 %
2. Brukt i lengre perioder, men ikke hele tiden	19,82 %	22,83 %	19,82 %	21,49 %	3,23 %	13,25 %
3. Brukt regelmessig hele året	5,71 %	0,00 %	16,04 %	5,82 %	0,00 %	9,04 %
9. Ukjent	6,55 %	10,04 %	5,57 %	1,64 %	1,79 %	12,65 %

C5. Fornøydhet

a. Pasientens vurdering

0. Fornøyd vellykket	54,69 %	44,73 %	63,21 %	61,59 %	62,37 %	46,99 %
1. Både-og	27,85 %	33,69 %	21,63 %	24,94 %	23,30 %	33,73 %
2. Misnøyd/ikke vellykket	6,89 %	8,05 %	5,91 %	6,17 %	8,96 %	2,41 %
9. Ukjent	10,56 %	13,53 %	9,25 %	7,30 %	5,38 %	16,87 %

b. Utfyllers vurdering

0. Fornøyd vellykket	52,00 %	47,24 %	55,79 %	56,05 %	66,31 %	26,51 %
1. Både-og	31,68 %	38,08 %	30,73 %	28,59 %	22,58 %	15,06 %
2. Misnøyd/ikke vellykket	11,41 %	9,46 %	12,25 %	14,61 %	10,75 %	8,43 %
9. Ukjent	4,92 %	5,22 %	1,22 %	0,76 %	0,36 %	50,00 %

C6. Anbefales behandlingsendringer?

1. Nei	71,51 %	70,66 %	73,50 %	74,13 %	83,51 %	35,54 %
2. Ja	21,59 %	21,08 %	24,05 %	24,32 %	15,77 %	9,64 %
9. Ukjent	6,90 %	8,26 %	2,45 %	1,55 %	0,72 %	54,82 %

Region Øst

	Oslo prosent	Akershus prosent	Hedmark prosent	Oppland prosent	Østfold prosent
Antall svar	697	321	108	143	206
Svarprosent	59,47 %	79,06 %	73,47 %	89,38 %	82,73 %
Kjønn					
Kvinner	36,73 %	29,28 %	33,33 %	32,87 %	27,18 %
Menn	63,27 %	70,72 %	66,67 %	67,13 %	72,82 %
Alder (gjennomsnitt)	41,18	39,54	40,20	40,89	40,67

A. Aktuell situasjon

A0. Aktuell situasjon

0. Ikke utskrevet	90,13 %	92,80 %	85,58 %	96,83 %	90,82 %
1. Eget ønske om avvenning	1,81 %	0,85 %	2,88 %	0,00 %	1,53 %
2. Misfornøyd med behandlingen	3,45 %	2,12 %	2,88 %	0,79 %	0,51 %
3. Manglende effekt, uforsvarlig	0,66 %	1,27 %	0,96 %	0,00 %	2,55 %
4. Behandlingsvansker	0,00 %	0,00 %	5,77 %	0,00 %	0,51 %
10. Annet	3,95 %	2,97 %	1,92 %	2,38 %	4,08 %

A1. Beskjeftigelse

a. Yrkesstatus

0. Uten beskjeftigelse	87,24 %	76,68 %	73,15 %	85,31 %	81,31 %
1. Heltidsjobb	3,96 %	10,22 %	10,19 %	5,59 %	7,58 %
2. Deltidsjobb	3,96 %	6,07 %	8,33 %	4,90 %	5,56 %
3. Under utdanning	3,52 %	5,43 %	6,48 %	3,50 %	4,55 %
4. Deltidsjobb og under utdanning	0,15 %	0,96 %	0,00 %	0,00 %	0,51 %
9. Ukjent	1,17 %	0,64 %	1,85 %	0,70 %	0,51 %
b. Arbeidstrening/kurs					
0. Nei	87,63 %	93,91 %	83,33 %	90,85 %	88,08 %
1. Ja	8,79 %	6,09 %	14,81 %	9,15 %	11,40 %
9. Ukjent	3,58 %	0,00 %	1,85 %	0,00 %	0,52 %
c. Dagtilbud					
0. Nei	74,26 %	85,81 %	79,63 %	80,28 %	83,25 %
1. Ja	20,83 %	13,87 %	18,52 %	18,31 %	16,23 %
9. Ukjent	4,91 %	0,32 %	1,85 %	1,41 %	0,52 %
A2. Viktigste inntekt					
0. Forsørget av andre	0,00 %	0,31 %	0,00 %	1,41 %	0,00 %
1. Arbeidsinntekt	4,38 %	9,40 %	6,48 %	5,63 %	7,80 %
2. Studielån/stipend	0,00 %	0,31 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
3. Dagpenger (arbeidsledig)	0,15 %	0,63 %	0,00 %	0,70 %	0,00 %
4. Sykepenger/delvis sykepenger	0,58 %	0,31 %	0,00 %	0,70 %	0,00 %
5. Yrkesmessig atføring/ rehabiliteringspenger	21,75 %	20,06 %	22,22 %	23,94 %	31,22 %
6. Uførepensjon/alderspensjon	38,83 %	43,89 %	52,78 %	50,00 %	46,34 %
7. Stønad til enslig forsørger	1,17 %	0,63 %	0,93 %	1,41 %	0,49 %
8. Sosialhjelp	28,91 %	20,38 %	17,59 %	14,79 %	13,66 %
10. Annet	1,17 %	3,45 %	0,00 %	0,70 %	0,00 %
9. Ukjent	3,07 %	0,63 %	0,00 %	0,70 %	0,49 %
A3. Boligforhold					
0. Ingen bolig	3,96 %	1,25 %	3,70 %	2,10 %	1,46 %
1. Hospits/hybelhus/hotell	11,45 %	1,25 %	0,93 %	0,00 %	3,90 %
2. Institusjon	16,01 %	4,69 %	6,48 %	0,70 %	2,93 %
3. Fengsel	1,47 %	3,75 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
4. Hos foreldre	3,38 %	5,31 %	1,85 %	2,80 %	4,88 %
5. Hos andre	3,08 %	2,19 %	2,78 %	0,70 %	1,95 %
6. Egen bolig	59,18 %	78,44 %	80,56 %	89,51 %	80,98 %
10. Annet	1,03 %	3,13 %	1,85 %	3,50 %	3,90 %
9. Ukjent	0,44 %	0,00 %	1,85 %	0,70 %	0,00 %
A4. Blodsmittestatus (HIV/hepatitt C)					
a. HIV					
0. Ikke smittet	78,85 %	87,03 %	91,67 %	97,18 %	93,53 %
1. Smittet	7,49 %	4,43 %	1,85 %	0,70 %	1,49 %
9. Ukjent	13,66 %	8,54 %	6,48 %	2,11 %	4,98 %
b. Hepatitt C					
0. Ikke smittet	20,67 %	29,81 %	13,46 %	15,60 %	30,24 %
1. Smittet	50,73 %	50,32 %	68,27 %	73,76 %	61,46 %
9. Ukjent	28,59 %	19,87 %	18,27 %	10,64 %	8,29 %
A5. LAR-Medikament					

0. Metadon	81,95 %	75,24 %	65,09 %	76,76 %	66,34 %
1. Buprenorfin (Subutex)	16,16 %	24,14 %	33,96 %	22,54 %	33,66 %
9. Ukjent	1,89 %	0,63 %	0,94 %	0,70 %	0,00 %
A6. Døgndose i mg (gjennomsnitt)					
0. Metadon	110,23	111,77	103,08	135,33	107,03
1. Buprenorfin (Subutex)	17,26	16,99	16,24	17,94	23,54
A7. Forskrivende lege					
0. Lege ansatt i LAR-tiltak	62,61 %	7,19 %	0,00 %	0,00 %	0,98 %
1. Fastlege	32,70 %	91,56 %	99,07 %	99,30 %	98,54 %
2. Annen lege	2,35 %	1,25 %	0,00 %	0,00 %	0,49 %
9. Ukjent	2,35 %	0,00 %	0,93 %	0,70 %	0,00 %
A8. Andre medikamenter					
a. Foreskrives medikament som kan påvirke effekt eller serumnivå av LAR-medikamentet?					
0. Nei	81,98 %	83,86 %	89,81 %	81,02 %	84,24 %
1. Ja	5,47 %	8,86 %	4,63 %	16,06 %	11,33 %
9. Ukjent	12,56 %	7,28 %	5,56 %	2,92 %	4,43 %
b. Foreskrives benzodiazepiner?					
0. Nei	74,19 %	64,44 %	82,41 %	59,57 %	66,34 %
1. Ja	15,25 %	30,48 %	13,89 %	37,59 %	33,17 %
9. Ukjent	10,56 %	5,08 %	3,70 %	2,84 %	0,49 %
c. Foreskrives morfinstoffer?					
0. Nei	88,68 %	93,67 %	96,26 %	97,12 %	96,08 %
1. Ja	0,44 %	2,22 %	0,00 %	0,72 %	1,96 %
9. Ukjent	10,88 %	4,11 %	3,74 %	2,16 %	1,96 %
A9. LAR-medikamentutlevering					
a. Antall utleveringer pr uke (gjennomsnitt)	5,36	3,53	4,27	3,76	3,87
Derav antall utlevert overvåket	91,71 %	65,45 %	81,80 %	79,61 %	75,76 %
b. Viktigste utleveringssted					
0. LAR-tiltak	23,68 %	0,31 %	0,00 %	0,00 %	0,49 %
1. Apotek	54,41 %	82,39 %	79,61 %	68,31 %	75,86 %
2. Kommunal tjenesteapparat	6,32 %	5,97 %	5,83 %	11,27 %	10,34 %
3. Institusjon/bosenter/fengsel	10,88 %	9,12 %	11,65 %	6,34 %	3,94 %
4. Legekontor	0,29 %	0,00 %	0,00 %	9,86 %	5,42 %
10. Annet	1,32 %	1,57 %	1,94 %	3,52 %	3,45 %
9. Ukjent	3,09 %	0,63 %	0,97 %	0,70 %	0,49 %
A10. Urinprøveordning					
0. Ingen urinprøver	24,41 %	8,49 %	2,86 %	1,41 %	3,96 %
1. Stikkprøver	18,53 %	23,58 %	31,43 %	33,10 %	22,28 %
2. Regelmessig prøvetaking	46,91 %	63,21 %	64,76 %	64,08 %	71,29 %
9. Ukjent	10,15 %	4,72 %	0,95 %	1,41 %	2,48 %
Antall urinprøver pr uke (gjennomsnitt)	1,13	1,30	1,67	1,49	1,57

B. SISTE FIRE UKER FØR UTFYLLINGSDATO

B1. Kontakt med behandlingsapparatet siste 4 uker

a. Ansatt i LAR-tiltak

0. Nei	31,86 %	69,14 %	40,00 %	65,60 %	77,66 %
1. Ja	55,49 %	26,34 %	56,19 %	32,00 %	20,74 %
9. Ukjent	12,65 %	4,53 %	3,81 %	2,40 %	1,60 %

b. Konsulent ansatt i sosialkontor

0. Nei	27,25 %	27,54 %	19,44 %	17,14 %	30,10 %
1. Ja	59,43 %	69,51 %	78,70 %	80,71 %	68,37 %
9. Ukjent	13,32 %	2,95 %	1,85 %	2,14 %	1,53 %

c. Fastlege

0. Nei	34,24 %	23,15 %	23,81 %	17,99 %	22,50 %
1. Ja	41,06 %	69,13 %	66,67 %	77,70 %	70,50 %
9. Ukjent	24,70 %	7,72 %	9,52 %	4,32 %	7,00 %

d. Behandler i spesialisttjeneste psykiatri

0. Nei	67,91 %	81,48 %	76,00 %	86,78 %	88,54 %
1. Ja	11,53 %	10,70 %	17,00 %	9,09 %	8,33 %
9. Ukjent	20,56 %	7,82 %	7,00 %	4,13 %	3,13 %

e. Behandler i ruspoliklinikk/spesialteam

0. Nei	69,00 %	72,97 %	71,57 %	75,42 %	73,30 %
1. Ja	11,99 %	20,08 %	21,57 %	18,64 %	24,61 %
9. Ukjent	19,00 %	6,95 %	6,86 %	5,93 %	2,09 %

f. Gruppebehandling

0. Nei	73,45 %	90,60 %	89,90 %	94,12 %	93,09 %
1. Ja	4,77 %	2,56 %	3,03 %	0,84 %	3,19 %
9. Ukjent	21,78 %	6,84 %	7,07 %	5,04 %	3,72 %

B2. Har det vært avholdt ansvarsgruppemøte siste 4 uker?

0. Nei	57,04 %	52,20 %	30,56 %	30,99 %	42,23 %
1. Ja	40,30 %	47,48 %	69,44 %	69,01 %	57,28 %
9. Ukjent	2,67 %	0,31 %	0,00 %	0,00 %	0,49 %

B3. Psykiske vansker siste 4 uker

a. Alvorlig depresjon

0. Nei	61,98 %	59,31 %	71,30 %	56,34 %	70,24 %
1. Ja	21,45 %	27,13 %	19,44 %	36,62 %	23,90 %
9. Ukjent	16,57 %	13,56 %	9,26 %	7,04 %	5,85 %

b. Alvorlig angst

0. Nei	59,08 %	62,78 %	66,67 %	52,48 %	72,20 %
1. Ja	24,52 %	22,08 %	22,22 %	41,84 %	21,46 %
9. Ukjent	16,40 %	15,14 %	11,11 %	5,67 %	6,34 %
c. Vrangforestillinger/hallusinasjoner					
0. Nei	75,78 %	82,86 %	82,41 %	84,51 %	91,67 %
1. Ja	5,35 %	3,17 %	4,63 %	9,15 %	3,92 %
9. Ukjent	18,87 %	13,97 %	12,96 %	6,34 %	4,41 %
B4. Kroppslige skader/sykdommer som påvirker livsførsel eller livskvalitet siste 4 uker					
0. Nei	52,56 %	63,72 %	71,30 %	50,70 %	67,80 %
1. Ja	36,14 %	26,18 %	19,44 %	46,48 %	29,76 %
9. Ukjent	11,30 %	10,09 %	9,26 %	2,82 %	2,44 %
B5. Stoff- og alkoholbruk siste 4 uker					
a. Opioder					
0. Nei	57,97 %	67,79 %	68,22 %	80,99 %	78,68 %
1. Ja	20,72 %	13,76 %	22,43 %	14,79 %	16,24 %
9. Ukjent	21,31 %	18,46 %	9,35 %	4,23 %	5,08 %
b. Cannabis					
0. Nei	35,41 %	48,20 %	60,00 %	55,32 %	65,67 %
1. Ja	41,04 %	36,07 %	31,43 %	39,72 %	27,36 %
9. Ukjent	23,56 %	15,74 %	8,57 %	4,96 %	6,97 %
c. Benzodiazepiner eller lignende					
0. Nei	32,05 %	39,74 %	48,60 %	39,44 %	45,77 %
1. Ja	47,12 %	43,65 %	42,99 %	57,75 %	48,76 %
9. Ukjent	20,83 %	16,61 %	8,41 %	2,82 %	5,47 %
d. Sentralstimulerende midler					
0. Nei	58,54 %	67,56 %	68,22 %	79,86 %	78,00 %
1. Ja	17,09 %	12,37 %	23,36 %	13,67 %	14,00 %
9. Ukjent	24,37 %	20,07 %	8,41 %	6,47 %	8,00 %
e. Alkohol til beruselse					
0. Nei	64,78 %	63,70 %	77,14 %	75,54 %	80,00 %
1. Ja	9,40 %	12,54 %	10,48 %	18,71 %	10,00 %
9. Ukjent	25,82 %	23,76 %	12,38 %	5,76 %	10,00 %
B6. Hyppighet av stoff-og alkoholbruk siste 4 uker					
0. Aldri	25,40 %	36,08 %	42,99 %	34,75 %	42,93 %
1. Få enkeltepisoder	21,44 %	26,58 %	18,69 %	45,39 %	26,34 %
2. Regelmessig bruk	35,24 %	22,47 %	35,51 %	17,73 %	20,98 %
9. Ukjent	17,91 %	14,87 %	2,80 %	2,13 %	9,76 %
B7. Alvorlighet av stoff- og alkobruk siste 4 uker					
0. God funksjon, fungerer "som andre"	41,94 %	53,09 %	51,46 %	52,59 %	51,35 %

1. Blandet funksjon. Av og til ruspåvirket	22,69 %	19,87 %	18,45 %	29,63 %	23,78 %
2. Avhengighetspreget, rusdominert funksjon	15,82 %	11,40 %	25,24 %	9,63 %	9,19 %
9. Ukjent	19,55 %	15,64 %	4,85 %	8,15 %	15,68 %

C. SISTE ÅR

C1. Lovbrudd siste år

a. Arrestert eller i varetekt

0. Nei	68,52 %	67,30 %	77,78 %	83,69 %	84,16 %
1. Ja	14,79 %	23,90 %	11,11 %	14,89 %	8,91 %
9. Ukjent	16,69 %	8,81 %	11,11 %	1,42 %	6,93 %

b. Tiltalt eller dømt

0. Nei	80,40 %	57,14 %	0,00 %	100,00 %	66,67 %
1. Ja	8,04 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
9. Ukjent	11,56 %	42,86 %	0,00 %	0,00 %	33,33 %

C2. Overdose siste år

0. Nei	80,35 %	90,94 %	91,67 %	92,96 %	94,55 %
1. Ja	5,09 %	4,38 %	5,56 %	4,93 %	2,48 %
9. Ukjent	14,56 %	4,69 %	2,78 %	2,11 %	2,97 %

C3. Suicidforsøk siste år

0. Nei	83,24 %	91,88 %	91,67 %	95,77 %	94,09 %
1. Ja	1,90 %	3,13 %	3,70 %	3,52 %	1,48 %
9. Ukjent	14,87 %	5,00 %	4,63 %	0,70 %	4,43 %

C4. Stoff- og alkoholbruk siste år

0. Ikke brukt	34,74 %	60,19 %	55,14 %	63,38 %	59,70 %
1. Noe brukt, men bare i kortere perioder	19,12 %	13,48 %	21,50 %	23,94 %	22,89 %
2. Brukt i lengre perioder, men ikke hele tiden	30,22 %	19,12 %	22,43 %	9,15 %	13,43 %
3. Brukt regelmessig hele året	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
9. Ukjent	15,91 %	7,21 %	0,93 %	3,52 %	3,98 %

C5. Fornøydhet

a. Pasientens vurdering

0. Fornøyd vellykket	39,97 %	47,71 %	50,00 %	51,41 %	48,76 %
1. Både-og	33,03 %	31,05 %	27,17 %	39,44 %	38,81 %
2. Misnøyd/ikke vellykket	9,35 %	7,52 %	8,70 %	6,34 %	5,47 %
9. Ukjent	17,65 %	13,73 %	14,13 %	2,82 %	6,97 %

b. Utfyllers vurdering

0. Fornøyd vellykket	43,43 %	53,85 %	50,48 %	49,23 %	46,20 %
1. Både-og	36,22 %	37,46 %	36,19 %	43,08 %	42,93 %
2. Misnøyd/ikke vellykket	11,06 %	7,69 %	11,43 %	4,62 %	9,24 %
9. Ukjent	9,29 %	1,00 %	1,90 %	3,08 %	1,63 %

C6. Anbefales behandlingsendringer?

1. Nei	69,23 %	74,52 %	65,74 %	75,18 %	68,72 %

2. Ja	17,69 %	22,93 %	31,48 %	18,25 %	25,64 %
9. Ukjent	13,08 %	2,55 %	2,78 %	6,57 %	5,64 %

Region Sør

	Buskerud prosent	Telemark prosent	Vestfold prosent	Aust-Agder prosent	Vest-Agder prosent
Antall svar	171	232	146	123	226
Svarprosent	91,94 %	76,57 %	89,02 %	96,09 %	80,43 %
Kjønn					
Kvinner	26,32 %	26,09 %	29,66 %	28,46 %	27,65 %
Menn	73,68 %	73,91 %	70,34 %	71,54 %	72,35 %
Alder (gjennomsnitt)	41,36	39,42	42,87	38,03	38,84
A. Aktuell situasjon					
A0. Aktuell situasjon					
0. Ikke utskrevet	91,81 %	97,41 %	92,47 %	86,18 %	95,50 %
1. Eget ønske om avvenning	1,17 %	0,00 %	0,00 %	2,44 %	1,80 %
2. Misfornøyd med behandlingen	0,58 %	0,86 %	0,68 %	4,88 %	0,00 %
3. Manglende effekt, uforsvarlig	4,68 %	0,00 %	3,42 %	4,88 %	0,00 %
4. Behandlingsvansker	0,00 %	0,86 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
10. Annet	1,75 %	0,86 %	3,42 %	1,63 %	2,70 %
A1. Beskjeftigelse					
a. Yrkesstatus					
0. Uten beskjeftigelse	70,76 %	82,76 %	65,07 %	90,24 %	74,34 %
1. Heltidsjobb	18,13 %	8,19 %	13,70 %	4,07 %	11,95 %
2. Deltidsjobb	5,26 %	4,31 %	9,59 %	4,07 %	9,29 %
3. Under utdanning	3,51 %	3,45 %	6,16 %	1,63 %	3,98 %
4. Deltidsjobb og under utdanning	1,75 %	0,00 %	1,37 %	0,00 %	0,44 %
9. Ukjent	0,58 %	1,29 %	4,11 %	0,00 %	0,00 %
b. Arbeidstrening/kurs					
0. Nei	79,53 %	89,22 %	82,88 %	91,06 %	83,19 %
1. Ja	19,30 %	9,48 %	13,01 %	6,50 %	15,93 %
9. Ukjent	0,58 %	1,29 %	4,11 %	2,44 %	0,88 %
c. Dagtilbud					
0. Nei	71,93 %	69,40 %	75,34 %	74,80 %	84,44 %
1. Ja	27,49 %	28,45 %	21,23 %	20,33 %	15,11 %
9. Ukjent	0,58 %	2,16 %	3,42 %	4,88 %	0,44 %
A2. Viktigste inntekt					
0. Forsørget av andre	0,00 %	0,00 %	1,37 %	0,81 %	2,65 %
1. Arbeidsinntekt	12,28 %	8,62 %	11,64 %	4,88 %	11,95 %
2. Studielån/stipend	0,00 %	0,00 %	0,68 %	0,00 %	0,00 %
3. Dagpenger (arbeidsledig)	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
4. Sykepenger/delvis sykepenger	0,58 %	0,43 %	0,68 %	0,00 %	0,88 %
5. Yrkesmessig atføring/ rehabiliteringspenger	46,78 %	22,84 %	21,92 %	37,40 %	34,07 %

6. Uførepensjon/alderspensjon	33,92 %	28,45 %	42,47 %	47,15 %	35,84 %
7. Stønad til enslig forsørger	0,00 %	0,00 %	0,68 %	0,81 %	0,44 %
8. Sosialhjelp	4,68 %	36,21 %	15,75 %	6,50 %	13,72 %
10. Annet	0,58 %	0,43 %	0,68 %	0,00 %	0,00 %
9. Ukjent	1,17 %	3,02 %	4,11 %	2,44 %	0,44 %
A3. Boligforhold					
0. Ingen bolig	0,00 %	2,16 %	2,05 %	4,07 %	2,67 %
1. Hospits/hybelhus/hotell	0,00 %	4,31 %	1,37 %	0,81 %	0,44 %
2. Institusjon	4,68 %	8,19 %	2,74 %	5,69 %	4,00 %
3. Fengsel	0,58 %	3,88 %	0,00 %	0,00 %	0,89 %
4. Hos foreldre	9,36 %	7,33 %	1,37 %	11,38 %	4,00 %
5. Hos andre	0,00 %	2,59 %	0,68 %	4,07 %	3,11 %
6. Egen bolig	84,80 %	70,69 %	89,04 %	72,36 %	84,89 %
10. Annet	0,00 %	0,00 %	2,05 %	0,81 %	0,00 %
9. Ukjent	0,58 %	0,86 %	0,68 %	0,81 %	0,00 %
A4. Blodsmittestatus (HIV/hepatitt C)					
a. HIV					
0. Ikke smittet	98,83 %	97,41 %	81,51 %	95,93 %	97,35 %
1. Smittet	1,17 %	2,59 %	4,79 %	0,00 %	0,88 %
9. Ukjent	0,00 %	0,00 %	13,70 %	4,07 %	1,77 %
b. Hepatitt C					
0. Ikke smittet	28,65 %	6,03 %	17,81 %	18,70 %	22,12 %
1. Smittet	69,01 %	78,02 %	67,81 %	60,16 %	72,57 %
9. Ukjent	2,34 %	15,95 %	14,38 %	21,14 %	5,31 %
A5. LAR-Medikament					
0. Metadon	83,63 %	58,62 %	67,12 %	52,03 %	49,12 %
1. Buprenorfin (Subutex)	16,37 %	41,38 %	30,14 %	47,97 %	50,44 %
9. Ukjent	0,00 %	0,00 %	2,74 %	0,00 %	0,44 %
A6. Døgndose i mg (gjennomsnitt)					
0. Metadon	108,36	117,60	116,15	118,84	122,30
1. Buprenorfin (Subutex)	26,07	13,99	18,73	20,21	21,96
A7. Forskrivende lege					
0. Lege ansatt i LAR-tiltak	1,17 %	2,59 %	0,68 %	99,19 %	64,60 %
1. Fastlege	96,49 %	97,41 %	96,58 %	0,81 %	34,96 %
2. Annen lege	2,34 %	0,00 %	0,68 %	0,00 %	0,00 %
9. Ukjent	0,00 %	0,00 %	2,05 %	0,00 %	0,44 %
A8. Andre medikamenter					
a. Foreskrives medikament som kan påvirke effekt eller serumnivå av LAR-medikamentet?					
0. Nei	92,40 %	86,64 %	77,40 %	81,30 %	96,44 %
1. Ja	7,02 %	4,74 %	16,44 %	10,57 %	3,56 %
9. Ukjent	0,58 %	8,62 %	6,16 %	8,13 %	0,00 %
b. Foreskrives benzodiazepiner?					
0. Nei	100,00 %	70,00 %	86,30 %	72,95 %	80,97 %

1. Ja	0,00 %	26,96 %	9,59 %	22,95 %	19,03 %
9. Ukjent	0,00 %	3,04 %	3,42 %	4,10 %	0,00 %
c. Foreskrives morfinstoffer?					
0. Nei	90,06 %	98,26 %	95,21 %	95,12 %	97,33 %
1. Ja	7,60 %	0,43 %	0,68 %	0,00 %	2,67 %
9. Ukjent	2,34 %	1,30 %	4,11 %	4,88 %	0,00 %
A9. LAR-medikamentutlevering					
a. Antall utleveringer pr uke (gjennomsnitt)	3,42	4,22	4,52	5,11	3,90
Derav antall utlevert overvåket	98,97 %	90,31 %	94,39 %	96,50 %	99,66 %
b. Viktigste utleveringssted					
0. LAR-tiltak	0,58 %	0,43 %	2,05 %	11,38 %	20,35 %
1. Apotek	73,10 %	37,93 %	60,96 %	54,47 %	22,12 %
2. Kommunal tjenesteapparat	18,71 %	46,55 %	25,34 %	21,14 %	49,12 %
3. Institusjon/bosenter/fengsel	4,68 %	13,36 %	6,16 %	8,94 %	5,31 %
4. Legekontor	1,75 %	1,29 %	0,68 %	1,63 %	0,44 %
10. Annet	1,17 %	0,43 %	3,42 %	2,44 %	1,77 %
9. Ukjent	0,00 %	0,00 %	1,37 %	0,00 %	0,88 %
A10. Urinprøveordning					
0. Ingen urinprøver	0,00 %	6,47 %	3,42 %	3,25 %	11,06 %
1. Stikkprøver	38,24 %	14,22 %	22,60 %	0,81 %	11,95 %
2. Regelmessig prøvetaking	60,59 %	78,02 %	72,60 %	94,31 %	76,11 %
9. Ukjent	1,18 %	1,29 %	1,37 %	1,63 %	0,88 %
Antall urinprøver pr uke (gjennomsnitt)	1,29	1,49	1,58	1,44	0,69
B. SISTE FIRE UKER FØR UTFYLLINGSDATO					
B1. Kontakt med behandlingsapparatet siste 4 uker					
a. Ansatt i LAR-tiltak					
0. Nei	61,40 %	50,86 %	46,58 %	26,83 %	47,79 %
1. Ja	38,60 %	49,14 %	52,74 %	72,36 %	52,21 %
9. Ukjent	0,00 %	0,00 %	0,68 %	0,81 %	0,00 %
b. Konsulent ansatt i sosialkontor					
0. Nei	49,12 %	28,88 %	26,03 %	33,33 %	49,56 %
1. Ja	49,71 %	43,97 %	61,64 %	47,97 %	48,67 %
9. Ukjent	1,17 %	27,16 %	12,33 %	18,70 %	1,77 %
c. Fastlege					
0. Nei	33,33 %	18,18 %	36,99 %	34,15 %	51,56 %
1. Ja	57,89 %	49,35 %	41,78 %	43,09 %	47,11 %
9. Ukjent	8,77 %	32,47 %	21,23 %	22,76 %	1,33 %
d. Behandler i spesialisttjeneste psykiatri					

0. Nei	66,67 %	73,71 %	79,45 %	73,98 %	92,04 %
1. Ja	32,75 %	18,10 %	11,64 %	12,20 %	6,64 %
9. Ukjent	0,58 %	8,19 %	8,90 %	13,82 %	1,33 %
e. Behandler i ruspoliklinikk/spesialteam					
0. Nei	84,80 %	86,64 %	78,77 %	78,86 %	95,13 %
1. Ja	15,20 %	9,48 %	12,33 %	16,26 %	3,54 %
9. Ukjent	0,00 %	3,88 %	8,90 %	4,88 %	1,33 %
f. Gruppebehandling					
0. Nei	96,49 %	93,97 %	86,99 %	92,68 %	96,46 %
1. Ja	2,34 %	3,45 %	4,79 %	3,25 %	2,21 %
9. Ukjent	1,17 %	2,59 %	8,22 %	4,07 %	1,33 %
B2. Har det vært avholdt ansvarsgruppemøte siste 4 uker?					
0. Nei	29,24 %	45,26 %	23,29 %	64,23 %	43,56 %
1. Ja	70,76 %	53,02 %	74,66 %	33,33 %	56,44 %
9. Ukjent	0,00 %	1,72 %	2,05 %	2,44 %	0,00 %
B3. Psykiske vansker siste 4 uker					
a. Alvorlig depresjon					
0. Nei	91,81 %	71,98 %	73,29 %	69,92 %	84,96 %
1. Ja	7,60 %	8,19 %	20,55 %	14,63 %	13,72 %
9. Ukjent	0,58 %	19,83 %	6,16 %	15,45 %	1,33 %
b. Alvorlig angst					
0. Nei	81,87 %	71,55 %	70,55 %	63,41 %	85,84 %
1. Ja	16,37 %	12,07 %	23,97 %	21,95 %	12,39 %
9. Ukjent	1,75 %	16,38 %	5,48 %	14,63 %	1,77 %
c. Vrangforestillinger/hallusinasjoner					
0. Nei	96,49 %	85,34 %	85,62 %	78,05 %	93,81 %
1. Ja	2,92 %	1,72 %	6,16 %	4,88 %	4,42 %
9. Ukjent	0,58 %	12,93 %	8,22 %	17,07 %	1,77 %
B4. Kroppslige skader/sykdommer som påvirker livsførsel eller livskvalitet siste 4 uker					
0. Nei	78,95 %	73,71 %	64,38 %	56,10 %	69,91 %
1. Ja	20,47 %	15,52 %	30,14 %	34,15 %	29,20 %
9. Ukjent	0,58 %	10,78 %	5,48 %	9,76 %	0,88 %
B5. Stoff- og alkoholbruk siste 4 uker					
a. Opioder					
0. Nei	84,80 %	78,88 %	89,04 %	80,49 %	91,15 %
1. Ja	8,77 %	4,74 %	4,79 %	4,88 %	5,31 %
9. Ukjent	6,43 %	16,38 %	6,16 %	14,63 %	3,54 %
b. Cannabis					
0. Nei	76,61 %	44,40 %	74,66 %	43,90 %	59,29 %

1. Ja	17,54 %	39,66 %	19,86 %	44,72 %	37,61 %
9. Ukjent	5,85 %	15,95 %	5,48 %	11,38 %	3,10 %
c. Benzodiazepiner eller lignende					
0. Nei	62,57 %	36,64 %	65,07 %	38,21 %	60,00 %
1. Ja	30,41 %	48,28 %	29,45 %	47,97 %	36,89 %
9. Ukjent	7,02 %	15,09 %	5,48 %	13,82 %	3,11 %
d. Sentralstimulerende midler					
0. Nei	84,80 %	70,26 %	79,45 %	64,23 %	73,01 %
1. Ja	9,36 %	12,93 %	15,75 %	21,95 %	23,45 %
9. Ukjent	5,85 %	16,81 %	4,79 %	13,82 %	3,54 %
e. Alkohol til beruselse					
0. Nei	76,61 %	68,97 %	70,55 %	77,24 %	90,27 %
1. Ja	7,02 %	6,47 %	8,22 %	4,88 %	6,19 %
9. Ukjent	16,37 %	24,57 %	21,23 %	17,89 %	3,54 %
B6. Hyppighet av stoff-og alkoholbruk siste 4 uker					
0. Aldri	61,99 %	31,03 %	59,59 %	34,15 %	45,58 %
1. Få enkeltepisoder	14,04 %	23,71 %	16,44 %	20,33 %	24,78 %
2. Regelmessig bruk	15,20 %	28,88 %	20,55 %	32,52 %	26,99 %
9. Ukjent	8,77 %	16,38 %	3,42 %	13,01 %	2,65 %
B7. Alvorlighet av stoff- og alkobruk siste 4 uker					
0. God funksjon, fungerer "som andre"	68,42 %	46,98 %	65,75 %	47,15 %	54,87 %
1. Blandet funksjon. Av og til ruspåvirket	15,79 %	25,00 %	16,44 %	19,51 %	25,22 %
2. Avhengighetspreget, rusdominert funksjon	9,94 %	13,36 %	14,38 %	13,82 %	11,50 %
9. Ukjent	5,85 %	14,66 %	3,42 %	19,51 %	8,41 %
C. SISTE ÅR					
C1. Lovbrudd siste år					
a. Arrestert eller i varetekt					
0. Nei	90,64 %	73,28 %	89,04 %	66,67 %	79,65 %
1. Ja	7,02 %	15,52 %	6,85 %	22,76 %	18,58 %
9. Ukjent	2,34 %	11,21 %	4,11 %	10,57 %	1,77 %
b. Tiltalt eller dømt					
0. Nei	94,15 %	94,83 %	89,04 %	66,67 %	83,19 %
1. Ja	4,09 %	3,02 %	2,05 %	22,76 %	12,39 %
9. Ukjent	1,75 %	2,16 %	8,90 %	10,57 %	4,42 %
C2. Overdose siste år					
0. Nei	95,91 %	89,22 %	86,30 %	83,74 %	97,35 %
1. Ja	1,17 %	2,59 %	7,53 %	9,76 %	2,21 %
9. Ukjent	2,92 %	8,19 %	6,16 %	6,50 %	0,44 %
C3. Suicidforsøk siste år					

0. Nei	97,08 %	90,09 %	89,73 %	89,43 %	90,71 %
1. Ja	0,58 %	1,72 %	2,74 %	2,44 %	6,19 %
9. Ukjent	2,34 %	8,19 %	7,53 %	8,13 %	3,10 %
C4. Stoff- og alkoholbruk siste år					
0. Ikke brukt	59,65 %	20,69 %	43,84 %	20,33 %	41,33 %
1. Noe brukt, men bare i kortere perioder	11,11 %	29,31 %	23,29 %	25,20 %	18,22 %
2. Brukt i lengre perioder, men ikke hele tiden	15,20 %	25,43 %	15,75 %	19,51 %	20,44 %
3. Brukt regelmessig hele året	6,43 %	18,10 %	16,44 %	22,76 %	17,33 %
9. Ukjent	7,60 %	6,47 %	0,68 %	12,20 %	2,67 %
C5. Fornøydhet					
a. Pasientens vurdering					
0. Fornøyd vellykket	71,35 %	50,00 %	62,33 %	52,03 %	77,33 %
1. Både-og	19,88 %	21,55 %	25,34 %	28,46 %	16,89 %
2. Misnøyd/ikke vellykket	7,60 %	3,45 %	3,42 %	13,82 %	4,44 %
9. Ukjent	1,17 %	25,00 %	8,90 %	5,69 %	1,33 %
b. Utfyllers vurdering					
0. Fornøyd vellykket	57,31 %	47,41 %	59,59 %	47,97 %	65,04 %
1. Både-og	24,56 %	38,36 %	25,34 %	36,59 %	27,88 %
2. Misnøyd/ikke vellykket	17,54 %	13,79 %	13,01 %	12,20 %	6,19 %
9. Ukjent	0,58 %	0,43 %	2,05 %	3,25 %	0,88 %
C6. Anbefales behandlingsendringer?					
1. Nei	86,55 %	63,36 %	61,64 %	60,98 %	88,50 %
2. Ja	12,28 %	34,91 %	33,56 %	34,96 %	9,73 %
9. Ukjent	1,17 %	1,72 %	4,79 %	4,07 %	1,77 %

Region Vest

	Hordaland prosent	Rogaland prosent
Antall svar	399	396
Svarprosent	84,00 %	88,99 %
Kjønn		
Kvinner	31,58 %	26,52 %
Menn	68,42 %	73,48 %
Alder (gjennomsnitt)	38,77	38,09
A. Aktuell situasjon		
A0. Aktuell situasjon		
0. Ikke utskrevet	93,55 %	86,33 %
1. Eget ønske om avvenning	0,88 %	0,51 %
2. Misfornøyd med behandlingen	0,59 %	0,51 %
3. Manglende effekt, uforsvarlig	4,99 %	10,89 %

4. Behandlingsvansker	0,00 %	0,76 %
10. Annet	0,00 %	1,01 %

A1. Beskjeftigelse

a. Yrkesstatus

0. Uten beskjeftigelse	74,75 %	77,02 %
1. Heltidsjobb	8,59 %	13,64 %
2. Deltidsjobb	7,58 %	3,79 %
3. Under utdanning	8,08 %	3,79 %
4. Deltidsjobb og under utdanning	0,51 %	0,76 %
9. Ukjent	0,51 %	1,01 %

b. Arbeidstrening/kurs

0. Nei	83,93 %	90,91 %
1. Ja	15,05 %	7,83 %
9. Ukjent	1,02 %	1,26 %

c. Dagtilbud

0. Nei	86,12 %	79,80 %
1. Ja	12,85 %	19,19 %
9. Ukjent	1,03 %	1,01 %

A2. Viktigste inntekt

0. Forsørget av andre	0,00 %	0,00 %
1. Arbeidsinntekt	6,60 %	14,39 %
2. Studielån/stipend	0,00 %	0,00 %
3. Dagpenger (arbeidsledig)	0,00 %	0,00 %
4. Sykepenger/delvis sykepenger	0,25 %	0,00 %
5. Yrkesmessig atføring/ rehabiliteringspenger	41,12 %	43,94 %
6. Uførepensjon/alderspensjon	27,92 %	27,53 %
7. Stønad til enslig forsørger	1,02 %	0,25 %
8. Sosialhjelp	21,83 %	13,38 %
10. Annet	0,76 %	0,25 %
9. Ukjent	0,51 %	0,25 %

A3. Boligforhold

0. Ingen bolig	1,57 %	1,26 %
1. Hospits/hybelhus/hotell	3,14 %	0,51 %
2. Institusjon	3,93 %	6,82 %
3. Fengsel	2,62 %	1,77 %
4. Hos foreldre	7,07 %	1,77 %
5. Hos andre	2,09 %	0,76 %
6. Egen bolig	77,49 %	85,61 %
10. Annet	1,05 %	1,26 %
9. Ukjent	1,05 %	0,25 %

A4. Blodsmittestatus (HIV/hepatitt C)

a. HIV

0. Ikke smittet	93,88 %	94,44 %
1. Smittet	1,79 %	1,52 %
9. Ukjent	4,34 %	4,04 %

b. Hepatitt C

0. Ikke smittet	9,14 %	14,39 %
1. Smittet	70,05 %	61,11 %
9. Ukjent	20,81 %	24,49 %

A5. LAR-Medikament

0. Metadon	39,35 %	42,42 %
1. Buprenorfin (Subutex)	60,65 %	57,58 %
9. Ukjent	0,00 %	0,00 %

A6. Døgndose i mg (gjennomsnitt)

0. Metadon	96,56	102,44
1. Buprenorfin (Subutex)	17,91	16,31

A7. Forskrivende lege

0. Lege ansatt i LAR-tiltak	68,69 %	95,71 %
1. Fastlege	31,31 %	4,04 %
2. Annen lege	0,00 %	0,25 %
9. Ukjent	0,00 %	0,00 %

A8. Andre medikamenter

a. Foreskrives medikament som kan påvirke effekt eller serumnivå av LAR-medikamentet?

0. Nei	92,42 %	94,95 %
1. Ja	4,29 %	4,55 %
9. Ukjent	3,28 %	0,51 %

b. Foreskrives benzodiazepiner?

0. Nei	88,64 %	99,49 %
1. Ja	10,61 %	0,25 %
9. Ukjent	0,76 %	0,25 %

c. Foreskrives morfinstoffer?

0. Nei	99,49 %	85,61 %
1. Ja	0,25 %	8,84 %
9. Ukjent	0,25 %	5,56 %

A9. LAR-medikamentutlevering

a. Antall utleveringer pr uke (gjennomsnitt)	3,83	3,82
Derav antall utlevert overvåket	94,45 %	96,03 %

b. Viktigste utleveringssted

0. LAR-tiltak	3,80 %	7,32 %
1. Apotek	25,57 %	13,13 %
2. Kommunal tjenesteapparat	27,34 %	45,71 %
3. Institusjon/bosenter/fengsel	7,85 %	10,10 %
4. Legekontor	32,66 %	23,23 %
10. Annet	2,78 %	0,51 %
9. Ukjent	0,00 %	0,00 %

A10. Urinprøveordning

0. Ingen urinprøver	?	0,51 %

1. Stikkprøver	?	9,60 %
2. Regelmessig prøvetaking	?	89,65 %
9. Ukjent	?	0,25 %
Antall urinprøver pr uke (gjennomsnitt)	1,87	1,57

B. SISTE FIRE UKER FØR UTFYLLINGSDATO

B1. Kontakt med behandlingsapparatet siste 4 uker

a. Ansatt i LAR-tiltak

0. Nei	60,55 %	63,64 %
1. Ja	38,69 %	36,36 %
9. Ukjent	0,75 %	0,00 %

b. Konsulent ansatt i sosialkontor

0. Nei	21,23 %	53,79 %
1. Ja	69,82 %	39,90 %
9. Ukjent	8,95 %	6,31 %

c. Fastlege

0. Nei	21,35 %	54,04 %
1. Ja	70,57 %	38,89 %
9. Ukjent	8,07 %	7,07 %

d. Behandler i spesialisttjeneste psykiatri

0. Nei	86,35 %	88,38 %
1. Ja	12,26 %	7,32 %
9. Ukjent	1,39 %	4,29 %

e. Behandler i ruspoliklinikk/spesialteam

0. Nei	82,42 %	76,26 %
1. Ja	15,93 %	19,70 %
9. Ukjent	1,65 %	4,04 %

f. Gruppebehandling

0. Nei	94,19 %	91,41 %
1. Ja	4,36 %	5,05 %
9. Ukjent	1,45 %	3,54 %

B2. Har det vært avholdt ansvarsgruppemøte siste 4 uker?

0. Nei	43,04 %	32,32 %
1. Ja	54,68 %	66,67 %
9. Ukjent	2,28 %	1,01 %

B3. Psykiske vansker siste 4 uker

a. Alvorlig depresjon

0. Nei	87,44 %	85,61 %

1. Ja	7,54 %	11,62 %
9. Ukjent	5,03 %	2,78 %
b. Alvorlig angst		
0. Nei	84,42 %	84,60 %
1. Ja	10,30 %	12,12 %
9. Ukjent	5,28 %	3,28 %
c. Vrangforestillinger/hallusinasjoner		
0. Nei	92,91 %	93,43 %
1. Ja	2,03 %	2,27 %
9. Ukjent	5,06 %	4,29 %
B4. Kroppslige skader/sykdommer som påvirker livsførsel eller livskvalitet siste 4 uker		
0. Nei	80,05 %	82,58 %
1. Ja	13,48 %	13,38 %
9. Ukjent	6,47 %	4,04 %
B5. Stoff- og alkoholbruk siste 4 uker		
a. Opioder		
0. Nei	81,82 %	81,82 %
1. Ja	14,14 %	16,41 %
9. Ukjent	4,04 %	1,77 %
b. Cannabis		
0. Nei	62,22 %	72,73 %
1. Ja	33,75 %	25,25 %
9. Ukjent	4,03 %	2,02 %
c. Benzodiazepiner eller lignende		
0. Nei	50,63 %	58,08 %
1. Ja	46,12 %	40,40 %
9. Ukjent	3,26 %	1,52 %
d. Sentralstimulerende midler		
0. Nei	77,14 %	76,01 %
1. Ja	19,10 %	21,72 %
9. Ukjent	3,77 %	2,27 %
e. Alkohol til beruselse		
0. Nei	86,62 %	87,88 %
1. Ja	6,06 %	8,08 %
9. Ukjent	7,32 %	4,04 %
B6. Hyppighet av stoff-og alkoholbruk siste 4 uker		
0. Aldri	42,96 %	49,24 %
1. Få enkeltepisoder	24,87 %	25,00 %
2. Regelmessig bruk	29,40 %	24,49 %
9. Ukjent	2,76 %	1,26 %

B7. Alvorlighet av stoff- og alkobruk siste 4 uker

0. God funksjon, fungerer "som andre"	63,04 %	61,62 %
1. Blandet funksjon. Av og til ruspåvirket	20,00 %	19,70 %
2. Avhengighetspreget, rusdominert funksjon	13,67 %	15,91 %
9. Ukjent	3,29 %	2,78 %

C. SISTE ÅR

C1. Lovbrudd siste år

a. Arrestert eller i varetekt

0. Nei	82,37 %	89,65 %
1. Ja	9,57 %	6,31 %
9. Ukjent	8,06 %	4,04 %

b. Tiltalt eller dømt

0. Nei	84,44 %	90,15 %
1. Ja	6,38 %	6,06 %
9. Ukjent	9,18 %	3,79 %

C2. Overdose siste år

0. Nei	89,87 %	98,74 %
1. Ja	1,27 %	0,51 %
9. Ukjent	8,86 %	0,76 %

C3. Suicidforsøk siste år

0. Nei	91,60 %	96,46 %
1. Ja	1,53 %	2,27 %
9. Ukjent	6,87 %	1,26 %

C4. Stoff- og alkoholbruk siste år

0. Ikke brukt	49,87 %	33,59 %
1. Noe brukt, men bare i kortere perioder	28,61 %	30,05 %
2. Brukt i lengre perioder, men ikke hele tiden	18,73 %	24,24 %
3. Brukt regelmessig hele året	0,00 %	11,62 %
9. Ukjent	2,78 %	0,51 %

C5. Fornøydhet

a. Pasientens vurdering

0. Fornøyd vellykket	62,06 %	61,11 %
1. Både-og	25,38 %	24,49 %
2. Misnøyd/ikke vellykket	4,02 %	8,33 %
9. Ukjent	8,54 %	6,06 %

b. Utfyllers vurdering

0. Fornøyd vellykket	55,03 %	57,07 %
1. Både-og	30,90 %	26,26 %
2. Misnøyd/ikke vellykket	13,82 %	15,40 %
9. Ukjent	0,25 %	1,26 %

C6. Anbefales behandlingsendringer?

1. Nei	76,13 %	72,22 %
2. Ja	23,08 %	25,51 %
9. Ukjent	0,80 %	2,27 %

Akershus

	Asker, Bærum prosent	Follo prosent	N. Romerrike prosent	Ø. Romerrike prosent
Antall svar	127	64	91	39
Svarprosent	66,5	95,5	90,1	92,9
Kjønn				
Kvinner	29,13 %	31,25 %	24,18 %	38,46 %
Menn	70,87 %	68,75 %	75,82 %	61,54 %
Alder (gjennomsnitt)	39,39	41,20	39,16	38,18
A. Aktuell situasjon				
A0. Aktuell situasjon				
0. Ikke utskrevet	94,32 %	95,83 %	89,71 %	90,63 %
1. Eget ønske om avvenning	1,14 %	0,00 %	1,47 %	0,00 %
2. Misfornøyd med behandlingen	1,14 %	4,17 %	1,47 %	3,13 %
3. Manglende effekt, uforsvarlig	0,00 %	0,00 %	2,94 %	3,13 %
4. Behandlingsvansker	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
10. Annet	3,41 %	0,00 %	4,41 %	3,13 %
A1. Beskjeftigelse				
a. Yrkesstatus				
0. Uten beskjeftigelse	80,65 %	82,54 %	65,91 %	78,95 %
1. Heltidsjobb	6,45 %	11,11 %	14,77 %	10,53 %
2. Deltidsjobb	4,84 %	1,59 %	11,36 %	5,26 %
3. Under utdanning	6,45 %	4,76 %	4,55 %	5,26 %
4. Deltidsjobb og under utdanning	0,81 %	0,00 %	2,27 %	0,00 %
9. Ukjent	0,81 %	0,00 %	1,14 %	0,00 %
b. Arbeidstrening/kurs				
0. Nei	93,65 %	96,72 %	91,86 %	94,87 %
1. Ja	6,35 %	3,28 %	8,14 %	5,13 %
9. Ukjent	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
c. Dagtilbud				
0. Nei	80,00 %	91,80 %	88,24 %	89,74 %

1. Ja	20,00 %	8,20 %	10,59 %	10,26 %
9. Ukjent	0,00 %	0,00 %	1,18 %	0,00 %
A2. Viktigste inntekt				
0. Forsørget av andre	0,00 %	0,00 %	1,12 %	0,00 %
1. Arbeidsinntekt	7,09 %	10,94 %	10,11 %	12,82 %
2. Studielån/stipend	0,00 %	0,00 %	1,12 %	0,00 %
3. Dagpenger (arbeidsledig)	0,79 %	0,00 %	1,12 %	0,00 %
4. Sykepenger/delvis sykepenger	0,00 %	1,56 %	0,00 %	0,00 %
5. Yrkesmessig atføring/ rehabiliteringspenger	18,11 %	18,75 %	22,47 %	23,08 %
6. Uførepensjon/alderspensjon	51,18 %	40,63 %	39,33 %	35,90 %
7. Stønad til enslig forsørger	0,79 %	0,00 %	1,12 %	0,00 %
8. Sosialhjelp	16,54 %	26,56 %	17,98 %	28,21 %
10. Annet	5,51 %	1,56 %	3,37 %	0,00 %
9. Ukjent	0,00 %	0,00 %	2,25 %	0,00 %
A3. Boligforhold				
0. Ingen bolig	1,57 %	1,56 %	1,11 %	0,00 %
1. Hospits/hybelhus/hotell	0,79 %	1,56 %	1,11 %	2,56 %
2. Institusjon	5,51 %	4,69 %	1,11 %	10,26 %
3. Fengsel	4,72 %	1,56 %	1,11 %	10,26 %
4. Hos foreldre	3,94 %	7,81 %	6,67 %	2,56 %
5. Hos andre	2,36 %	1,56 %	2,22 %	2,56 %
6. Egen bolig	80,31 %	75,00 %	81,11 %	71,79 %
10. Annet	0,79 %	6,25 %	5,56 %	0,00 %
9. Ukjent	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
A4. Blodsmittestatus (HIV/hepatitt C)				
a. HIV				
0. Ikke smittet	93,65 %	95,24 %	67,05 %	97,44 %
1. Smittet	2,38 %	1,59 %	11,36 %	0,00 %
9. Ukjent	3,97 %	3,17 %	21,59 %	2,56 %
b. Hepatitt C				
0. Ikke smittet	36,36 %	30,16 %	21,11 %	28,95 %
1. Smittet	47,11 %	53,97 %	46,67 %	63,16 %
9. Ukjent	16,53 %	15,87 %	32,22 %	7,89 %
A5. LAR-Medikament				
0. Metadon	73,23 %	82,54 %	78,89 %	61,54 %
1. Buprenorfin (Subutex)	25,98 %	17,46 %	20,00 %	38,46 %
9. Ukjent	0,79 %	0,00 %	1,11 %	0,00 %
A6. Døgndose i mg (gjennomsnitt)				
0. Metadon	121,44	100,00	110,37	101,30
1. Buprenorfin (Subutex)	18,46	15,75	16,11	16,13

A7. Forskrivende lege

0. Lege ansatt i LAR-tiltak	0,79 %	32,81 %	1,11 %	0,00 %
1. Fastlege	98,43 %	67,19 %	96,67 %	97,44 %
2. Annen lege	0,79 %	0,00 %	2,22 %	2,56 %
9. Ukjent	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

A8. Andre medikamenter

a. Foreskrives medikament som kan påvirke effekt eller serumnivå av LAR-medikamentet?

0. Nei	83,33 %	90,48 %	80,90 %	81,58 %
1. Ja	11,11 %	3,17 %	7,87 %	13,16 %
9. Ukjent	5,56 %	6,35 %	11,24 %	5,26 %

b. Foreskrives benzodiazepiner?

0. Nei	57,26 %	77,78 %	65,17 %	64,10 %
1. Ja	38,71 %	15,87 %	26,97 %	35,90 %
9. Ukjent	4,03 %	6,35 %	7,87 %	0,00 %

c. Foreskrives morfinstoffer?

0. Nei	94,40 %	92,06 %	94,38 %	92,31 %
1. Ja	1,60 %	1,59 %	1,12 %	7,69 %
9. Ukjent	4,00 %	6,35 %	4,49 %	0,00 %

A9. LAR-medikamentutlevering

a. Antall utleveringer pr uke (gjennomsnitt)	3,27	3,47	3,78	3,91
Derav antall utlevert overvåket	50,49 %	82,21 %	70,70 %	72,26 %

b. Viktigste utleveringssted

0. LAR-tiltak	0,79 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
1. Apotek	84,25 %	87,30 %	87,64 %	56,41 %
2. Kommunal tjenesteapparat	2,36 %	3,17 %	6,74 %	20,51 %
3. Institusjon/bosenter/fengsel	11,02 %	6,35 %	3,37 %	20,51 %
4. Legekontor	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
10. Annet	1,57 %	3,17 %	0,00 %	2,56 %
9. Ukjent	0,00 %	0,00 %	2,25 %	0,00 %

A10. Urinprøveordning

0. Ingen urinprøver	3,94 %	3,17 %	13,48 %	20,51 %
1. Stikkprøver	19,69 %	31,75 %	23,60 %	23,08 %
2. Regelmessig prøvetaking	69,29 %	61,90 %	58,43 %	56,41 %
9. Ukjent	7,09 %	3,17 %	4,49 %	0,00 %
Antall urinprøver pr uke (gjennomsnitt)	1,44	0,86	1,51	1,22

B. SISTE FIRE UKER FØR UTFYLLINGSDATO

B1. Kontakt med behandlingsapparatet siste 4 uker

a. Ansatt i LAR-tiltak

0. Nei	70,45 %	63,93 %	61,76 %	96,15 %
1. Ja	28,41 %	36,07 %	23,53 %	3,85 %
9. Ukjent	1,14 %	0,00 %	14,71 %	0,00 %

b. Konsulent ansatt i sosialkontor

0. Nei	30,00 %	30,65 %	20,45 %	31,43 %
1. Ja	69,17 %	64,52 %	75,00 %	65,71 %
9. Ukjent	0,83 %	4,84 %	4,55 %	2,86 %

c. Fastlege

0. Nei	18,49 %	16,39 %	28,05 %	38,89 %
1. Ja	78,99 %	65,57 %	63,41 %	55,56 %
9. Ukjent	2,52 %	18,03 %	8,54 %	5,56 %

d. Behandler i spesialisttjeneste psykiatri

0. Nei	81,11 %	88,14 %	76,47 %	80,77 %
1. Ja	16,67 %	5,08 %	7,35 %	11,54 %
9. Ukjent	2,22 %	6,78 %	16,18 %	7,69 %

e. Behandler i ruspoliklinikk/spesialteam

0. Nei	80,85 %	84,75 %	65,28 %	47,06 %
1. Ja	15,96 %	8,47 %	20,83 %	50,00 %
9. Ukjent	3,19 %	6,78 %	13,89 %	2,94 %

f. Gruppebehandling

0. Nei	93,98 %	93,10 %	83,82 %	92,00 %
1. Ja	3,61 %	1,72 %	1,47 %	4,00 %
9. Ukjent	2,41 %	5,17 %	14,71 %	4,00 %

B2. Har det vært avholdt ansvarsgruppemøte siste 4 uker?

0. Nei	42,06 %	60,32 %	53,33 %	69,23 %
1. Ja	57,94 %	39,68 %	45,56 %	30,77 %
9. Ukjent	0,00 %	0,00 %	1,11 %	0,00 %

B3. Psykiske vansker siste 4 uker

a. Alvorlig depresjon

0. Nei	55,56 %	53,97 %	64,04 %	69,23 %
1. Ja	31,75 %	28,57 %	22,47 %	20,51 %
9. Ukjent	12,70 %	17,46 %	13,48 %	10,26 %
b. Alvorlig angst				
0. Nei	57,14 %	65,08 %	65,56 %	71,05 %
1. Ja	27,78 %	17,46 %	17,78 %	21,05 %
9. Ukjent	15,08 %	17,46 %	16,67 %	7,89 %
c. Vrangforestillinger/hallusinasjoner				
0. Nei	84,80 %	79,37 %	78,65 %	92,11 %
1. Ja	4,00 %	4,76 %	1,12 %	2,63 %
9. Ukjent	11,20 %	15,87 %	20,22 %	5,26 %
B4. Kroppslige skader/sykdommer som påvirker livsførsel eller livskvalitet siste 4 uker				
0. Nei	64,00 %	66,67 %	61,11 %	64,10 %
1. Ja	27,20 %	22,22 %	25,56 %	30,77 %
9. Ukjent	8,80 %	11,11 %	13,33 %	5,13 %
B5. Stoff- og alkoholbruk siste 4 uker				
a. Opioder				
0. Nei	70,09 %	77,42 %	51,16 %	84,85 %
1. Ja	13,68 %	11,29 %	17,44 %	9,09 %
9. Ukjent	16,24 %	11,29 %	31,40 %	6,06 %
b. Cannabis				
0. Nei	55,93 %	46,77 %	33,71 %	61,11 %
1. Ja	27,97 %	46,77 %	40,45 %	33,33 %
9. Ukjent	16,10 %	6,45 %	25,84 %	5,56 %
c. Benzodiazepiner eller lignende				
0. Nei	38,33 %	52,38 %	28,41 %	50,00 %
1. Ja	46,67 %	34,92 %	45,45 %	44,44 %
9. Ukjent	15,00 %	12,70 %	26,14 %	5,56 %
d. Sentralstimulerende midler				
0. Nei	70,00 %	68,85 %	56,47 %	84,85 %
1. Ja	14,17 %	9,84 %	12,94 %	9,09 %
9. Ukjent	15,83 %	21,31 %	30,59 %	6,06 %
e. Alkohol til beruselse				
0. Nei	65,83 %	62,30 %	54,65 %	80,56 %

1. Ja	15,00 %	16,39 %	5,81 %	13,89 %
9. Ukjent	19,17 %	21,31 %	39,53 %	5,56 %

B6. Hyppighet av stoff-og alkoholbruk siste 4 uker

0. Aldri	32,80 %	40,63 %	31,82 %	48,72 %
1. Få enkeltepisoder	39,20 %	12,50 %	19,32 %	25,64 %
2. Regelmessig bruk	14,40 %	35,94 %	25,00 %	20,51 %
9. Ukjent	13,60 %	10,94 %	23,86 %	5,13 %

B7. Alvorlighet av stoff- og alkobruk siste 4 uker

0. God funksjon, fungerer "som andre"	55,00 %	53,23 %	45,45 %	64,86 %
1. Blandet funksjon. Av og til ruspåvirket	20,83 %	11,29 %	25,00 %	18,92 %
2. Avhengighetspreget, rusdominert funksjon	8,33 %	24,19 %	6,82 %	10,81 %
9. Ukjent	15,83 %	11,29 %	22,73 %	5,41 %

C. SISTE ÅR

C1. Lovbrudd siste år

a. Arrestert eller i varetekt

0. Nei	69,35 %	68,75 %	63,74 %	66,67 %
1. Ja	26,61 %	28,13 %	15,38 %	28,21 %
9. Ukjent	4,03 %	3,13 %	20,88 %	5,13 %

b. Tiltalt eller dømt

0. Nei	50,00 %	100,00 %	0,00 %	0,00 %
1. Ja	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
9. Ukjent	50,00 %	0,00 %	100,00 %	0,00 %

C2. Overdose siste år

0. Nei	96,03 %	89,06 %	86,81 %	87,18 %
1. Ja	2,38 %	4,69 %	4,40 %	10,26 %
9. Ukjent	1,59 %	6,25 %	8,79 %	2,56 %

C3. Suicidforsøk siste år

0. Nei	92,06 %	93,75 %	87,91 %	97,44 %
1. Ja	4,76 %	1,56 %	3,30 %	0,00 %
9. Ukjent	3,17 %	4,69 %	8,79 %	2,56 %

C4. Stoff- og alkoholbruk siste år

0. Ikke brukt	67,20 %	50,00 %	57,14 %	61,54 %
1. Noe brukt, men bare i kortere perioder	16,00 %	9,38 %	12,09 %	15,38 %
2. Brukt i lengre perioder, men ikke hele tiden	10,40 %	34,38 %	18,68 %	23,08 %

3. Brukt regelmessig hele året	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
9. Ukjent	6,40 %	6,25 %	12,09 %	0,00 %

C5. Fornøydhet

a. Pasientens vurdering

0. Fornøyd vellykket	52,07 %	54,39 %	35,56 %	52,63 %
1. Både-og	33,88 %	29,82 %	26,67 %	34,21 %
2. Misnøyd/ikke vellykket	3,31 %	12,28 %	8,89 %	10,53 %
9. Ukjent	10,74 %	3,51 %	28,89 %	2,63 %

b. Utfyllers vurdering

0. Fornøyd vellykket	63,25 %	48,39 %	46,43 %	50,00 %
1. Både-og	35,04 %	33,87 %	40,48 %	44,44 %
2. Misnøyd/ikke vellykket	1,71 %	17,74 %	9,52 %	5,56 %
9. Ukjent	0,00 %	0,00 %	3,57 %	0,00 %

C6. Anbefales behandlingsendringer?

1. Nei	72,36 %	84,13 %	69,66 %	76,92 %
2. Ja	27,64 %	11,11 %	25,84 %	20,51 %
9. Ukjent	0,00 %	4,76 %	4,49 %	2,56 %